

ISSN 1840-1449

УСТАВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БИЛТЕН 28

ТОМ 1

БАЊА ЛУКА, 2024.

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ БИЛТЕН 28 ТОМ 1

**УСТАВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Б И Л Т Е Н

28

БАЊА ЛУКА, 2024.

РЕПУБЛИКА СРПСКА

УСТАВНИ СУД

БАЊА ЛУКА

Б И Л Т Е Н

УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

28/2023.

ТОМ 1

БАЊА ЛУКА, 2024.

Б И Л Т Е Н
УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БРОЈ: 28/2023.

Издавач

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Бања Лука, Драшка Божића 2

За издавача

Мр Церард Селман, председник
Уставног суда Републике Српске

Припремио и уредио:

Др Љубомир Ожеговић, секретар
Уставног суда Републике Српске

Лектор

Милена Урукало

Коректор

Др Љубомир Ожеговић, секретар
Уставног суда Републике Српске

Штампа

Мастерпринт, Бања Лука

За штампарију

Синиша Ћулибрк

Тираж

100 примјерака

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	9
-----------------------	---

I

ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	11
---	----

Рјешење У-96/21 од 25. јануара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 10/23	13
---	----

Рјешење У-1/22 од 25. јануара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 10/23	22
--	----

Рјешење У-4/22 од 25. јануара 2023. године Рјешење није објављено у “Службеном гласнику Републике Српске”	31
---	----

Рјешење У-8/22 од 25. јануара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 10/23	35
--	----

Одлука У-10/22 од 25. јануара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 10/23	45
--	----

Рјешење У-12/22 од 25. јануара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 10/23	53
---	----

Рјешење У-77/21 од 22. фебруара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 20/23	56
--	----

Одлука У-6/22 од 22. фебруара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 20/23	64
--	----

Одлука У-13/22 од 22. фебруара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 20/23	76
---	----

Одлука У-14/22 од 22. фебруара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 20/23	90
Одлука У-33/22 од 22. фебруара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 20/23	102
Рјешење У-34/22 од 22. фебруара 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 20/23	123
Рјешење У-23/22 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	129
Рјешење У-25/22 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	132
Одлука У-26/22 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	138
Рјешење У-37/22 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	147
Рјешење У-49/22 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	154
Одлука У-54/22 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	162
Рјешење У-1/23 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	176
Рјешење У-20/23 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	182
Рјешење У-21/23 од 29. марта 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 34/23	186

Одлука У-68/21 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	190
Одлука У-95/21 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	215
Рјешење У-3/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	228
Рјешење 5/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	235
Рјешење У-20/22 од 26. априла 2023. године Рјешење није објављено у “Службеном гласнику Републике Српске”	239
Рјешење У-24/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	251
Одлука У-29/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	255
Рјешење У-31/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	272
Рјешење У-35/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	277
Рјешење У-39/22 од 26. априла 2023. године Рјешење није објављено у “Службеном гласнику Републике Српске”	289
Одлука У-44/22 од 26. априла 2023. године „Службени гласник Републике Српске“ број 43/23	294

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Билтен Уставног суда Републике Српске је службено гласило које се редовно публикује од 1999. године са циљем да се, кроз овај вид остварења принципа јавности рада, стручној, али и осталој јавности, представи и учини ближим дјеловање и уставносудска пракса овога Суда.

Садржину Билтена број 28 определијелио је, као и до сада, рад и одлуке Уставног суда Републике Српске и Вијећа за заштиту виталног интереса Уставног суда које су донесене у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. Овај Билтен, дакле, из практичних разлога не представља компилацију свих одлука које је Уставни суд Републике Српске донио у претходној календарској години. У складу са праксом из ранијих година, он садржи само оне одлуке које, због своје специфичности, указују на ставове и принципе којима се Уставни суд у претходној години руководио у своме одлучивању.

Анализирајући садржај овога Билтена, евидентно је да се највећи број предмета које је Уставни суд имао у раду у току 2023. године, како је то и до сада био случај, односио на оцјењивање уставности и законитости општенормативних аката којима су регулисани односи из готово свих области друштвеног живота у Републици Српској, а посебно из пензијског и инвалидског осигурања, борацко-инвалидске заштите, радних односа, образовања, урбанистичког планирања и уређења простора, имовинско-правних односа, комуналних услуга итд.

Одређену активност у претходној години имало је и Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда

Републике Српске, које је, у складу са својим уставним надлежностима, одлучивало о захтјевима овлашћених подносилаца о заштити виталних националних интереса конститутивних народа у Републици Српској који су дефинисани Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске.

Публиковањем одговарајућих одлука донесених у наведеном календарском раздобљу, Уставни суд, поред извршавања обавезе да свој рад учини доступним јавности, на овај начин жели да укаже и на основне проблеме нормативног регулисања друштвених односа са аспекта заштите уставности и законитости, али и да допринесе успјешној изградњи и унапређивању правног поретка, јачању владавине права, као и да потврди исправност утврђених рјешења и принципа у општим актима правног поретка Републике Српске.

У Бањој Луци, јун 2024. године

I
ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Рјешење
Број У-96/21 од 25. јануара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 10/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 25. јануара 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности члана 84. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21).

О б р а з л о ж е њ е

Саша Савичић из Бањалуке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за оцјењивање уставности члана 84. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21). У иницијативи се наводи да оспорена законска одредба није у складу са чланом 5. алинеје 1. и 4, чланом 10, чланом 36. став 1. и 4, чланом 40. став 1. и 3. и чланом 48. став 1. Устава Републике Српске, као ни са чланом 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом 2. став 2. Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, чланом 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима, чланом 2. и чланом 11. Конвенције о елиминисању свих

облика дискриминације жена, чланом 4. став 2. алинеја 3. и чланом 12. став 1. Конвенције о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, чланом 2. Конвенције Међународне организације рада број 111 о дискриминацији у запошљавању и занимању, чланом 3. и чланом 6. Конвенције Међународне организације рада број 132 о плаћеном годишњем одмору и чланом 9. Конвенције Међународне организације рада број 183 о заштити материнства. У образложењу иницијативе се наводи да оспорена законска одредба издваја само једну групу радника, односно оне раднике који због одсутности са рада са накнадом нису у цијелости искористили годишњи одмор у текућој календарској години. Даље се наводи да се оспореним законским прописивањем искључују и дискриминишу сви радници који у случају оправдане, законите одсутности са рада нису започели коришћење годишњег одмора у текућој календарској години, као на примјер радници на боловању, породилском или родитељском одсуству, на одсуству са рада ради његе дјетета и посебне његе дјетета, војне обавезе, рада у иностранству, дипломатске мисије или другом основу, јер годишњи одмор који није започет нема другог дијела и остаје неискоришћен. Због наведеног давалац иницијативе сматра да се оспореним чланом 84. став 3. Закона врши одузимање права на годишњи одмор и дискриминација оних радника који су, због свог личног својства, обиљежја, стања, одсуствовали са рада по неком другом основу и нису започели коришћење годишњег одмора у текућој календарској години.

У одговору на иницијативу који је Суду доставила Народна скупштина Републике Српске оспоравају се наводи иницијативе као неосновани и истиче да се оспореном законском одредбом не доводе у питање уставне гаранције

из члана 5. ал. 1. и 4, члана 10, члана 36. став 1. и 2, члана 40. став 1. и 3. и члана 48. став 1. Устава Републике Српске. У одговору се наводи да је законодавац, полазећи од члана 40. став 1. Устава Републике Српске, прописао начин и поступак коришћења права на плаћени годишњи одмор, а одредбом члана 84. став 3. Закона је прописао право радника да, уколико није у цијелости искористио годишњи одмор у текућој календарској години због одсутности са рада са накнадом плате, има право да преостали дио годишњег одмора искористи најкасније до 30. јуна наредне године. Такође се наводи да је законодавац нормирајући као у оспореној законској одредби остао у оквиру својих овлашћења, те да Устав Републике Српске не познаје ограничења у погледу надлежности законодавца да системским или посебним законима регулише право на годишњи одмор, као и да утврђује начин на који ће се уређивати право на коришћење годишњег одмора и питање коришћења преосталог дијела годишњег одмора. Истиче се да је у предметној иницијативи присутно незадовољство одређеним законским рјешењем, што може бити само предмет законодавне процедуре и није уставноправно релевантно. Могуће другачије уређење предметне материје само по себи не подразумијева да је позитивно законодавство у супротности са наведеним одредбама.

Оспореним чланом 84. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21) је прописано да радник који није у цијелости искористио годишњи одмор у текућој календарској години због одсутности са рада са накнадом има право да преостали дио годишњег одмора искористи најкасније до 30. јуна наредне године.

У поступку разматрања дате иницијативе Суд је имао у виду да је одредбама Устава Републике Српске, на које се указује у иницијативи, утврђено: да се уставно уређење Републике темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима и на владавини права (члан 5. ал. 1. и 4), да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство (члан 10), да породица, мајка и дијете имају посебну заштиту, да родитељи имају право и дужност да се старају о подизању и васпитању дјеце (члан 36. став 1. и 4), да запослени имају право на ограничено радно вријеме, дневни и седмични одмор, те плаћени годишњи одмор и одсуства, у складу са законом и колективним уговором, да омладина, жене и инвалиди имају посебну заштиту (члан 40. став 1. и 3), да се права и слободе зајамчени овим уставом не могу одузети или ограничити (члан 48. став 1). Суд је такође узео у обзир да је Уставом Републике Српске утврђено да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, радне односе и заштиту на раду (тачка 12. Амандмана XXXII којим је замијењен члан 68. Устава Републике Српске), да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2).

Поред тога, Суд је имао у виду да се Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21) уређују радни односи, права, обавезе и одговорности из радног односа и други односи по основу рада

у Републици Српској, ако посебним законима није другачије одређено, те да се права, обавезе и одговорности из радног односа уређују и колективним уговором, а правилником о раду и уговором о раду само када је то овим законом одређено (члан 1. став 1. и 4). Релевантним одредбама овог закона је прописано: да радник има право, поред осталог, на посебну заштиту у случају болести, смањења или губитка радне способности и старости, на друга права и друге облике заштите у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 12. став 1. тачке 5. и 6); да жена радник има право на посебну заштиту за вријеме трудноће или након порођаја, да радник има право на посебну заштиту ради њега дјетета, у складу са овим законом, да радник млађи од 18 година живота и радник инвалид имају право на посебну заштиту (члан 12. став 2, 3. и 4); да радник има право на годишњи одмор у складу са овим законом, да радник не може да се одрекне права на годишњи одмор, нити му се то право може ускратити (члан 79. став 1. и 4); да се у годишњи одмор не урачунавају периоди коришћења одсуствовања са рада по другим основима, па се за то вријеме коришћење годишњег одмора прекида, а у случају прекида годишњег одмора у смислу става 1. овог члана, радник у споразуму са послодавцем, користи преостали дио годишњег одмора (члан 82); ако је радник за вријеме коришћења годишњег одмора привремено спријечен за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, има право да по истеку спријечености за рад настави са коришћењем годишњег одмора (члан 83. став 3); да радник, у правилу, користи годишњи одмор без прекида, али, на захтјев радника, а уз сагласност послодавца, годишњи одмор може се користити у два или више дијелова (члан 84. став 1); ако радник користи

годишњи одмор у дијеловима, први дио користи у трајању од најмање двије радне седмице у току календарске године, а други дио најкасније до 30. јуна наредне календарске године (члан 84. став 2); радник који није у цијелости искористио годишњи одмор у текућој календарској години због одсутности са рада са накнадом има право да преостали дио годишњег одмора искористи најкасније до 30. јуна наредне године (члан 84. став 3); да радник за вријеме коришћења годишњег одмора има право на накнаду плате у висини пуне плате, као да је за то вријеме био на раду, те да радник остварује право на регрес за коришћење годишњег одмора, у складу са законом и колективним уговором (члан 87). Такође, одредбама чланова 93-96 овог закона уређено је мировање права из радног односа, одредбама чланова 105-115. уређена је посебна заштита жене и материнства, а одредбама чланова 115-119. посебна заштита болесних радника и инвалида и привремена спријеченост за рад.

Сагласно наведеним уставним овлашћењима да уређује и обезбјеђује, између осталог, радне односе и заштиту на раду, да доноси законе, друге прописе и опште акте, законодавац је Законом о раду уредио радне односе, права, обавезе и одговорности из радног односа и друге односе по основу рада у Републици Српској, ако посебним законима није другачије одређено. Цитираним законским одредбама уређено је право радника на годишњи одмор, те између осталог прописано да се годишњи одмор у правилу користи без прекида, али се на захтјев радника, а уз сагласност послодавца годишњи одмор може користити у два или више дијелова, с тим да се први дио у трајању од најмање двије радне седмице користи у току календарске године, те да радник за вријеме коришћења годишњег одмора има право

на накнаду плате у висини пуне плате и да остварује право на регрес за коришћење годишњег одмора у складу са законом и колективним уговором. Начин на који је оспореним чланом 84. став 3. Закона уређено право радника да, уколико није у цијелости искористио годишњи одмор у текућој календарској години због одсутности са рада са накнадом, преостали дио годишњег одмора искористи најкасније до 30. јуна наредне године, по оцјени Суда, представља ствар законодавне политике и разлога цјелисходности, чију оправданост сагласно члану 115. Устава, Суд није надлежан да оцјењује. При томе, Суд је оцијенио да се прописивањем као у оспореној одредби не доводе у питање уставне гаранције на које се указује у иницијативи. Имајући у виду да је Уставом Републике Српске утврђено да запослени имају право на плаћени годишњи одмор и одсуства у складу са законом и колективним уговором, Суд је оцијенио да је прописивање као у оспореној законској одредби у складу са чланом 40. став 1. Устава, јер се право на плаћени годишњи одмор остварује у складу са законом. Такође, оспорена законска одредба једнако се односи на све раднике који због одсуства са посла са накнадом нису у цијелости искористили годишњи одмор у текућој календарској години, те се наводи даваоца иницијативе о дискриминацији одређених категорија лица у погледу права на коришћење годишњег одмора не могу довести у везу са истом, посебно имајући у виду да Закон уређује право на одмор и одсуства, али и остале случајеве одсуства са рада са накнадом, као и случајеве у којима права из радног односа мирују. С обзиром на наведено, Суд је оцијенио да прописивање као у оспореној законској одредби не доводи до дискриминације грађана по основу личног својства, обиљежја или стања, као ни до повреде члана 5. ал.

1. и 4. Устава и члана 10. Устава, који не гарантује апсолутну једнакост, већ подразумијева једнакост грађана који се налазе у истим или сличним правним ситуацијама. Такође, Суд је оцијенио да оспорена законска одредба не доводи у питање ни остале уставне гаранције на које се указује у иницијативи.

Имајући у виду наведено, Суд није посебно разматрао наводе даваоца иницијативе о несагласности оспорене одредбе са Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и са другим међународним конвенцијама наведеним у иницијативи.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор Букић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-96/21
25. јануар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Уколико радник није у цијелости искористио годишњи одмор у текућој календарској години због одсутности са рада са накнадом, одредба према којој преостали дио годишњег одмора мора искористити најкасније до 30. јуна наредне године представља ствар законодавне политике и цијелисходности, чију оправданост Уставни суд није надлежан да оцјењује.

Исто прописивање не доводи до дискриминације грађана по основу личног својства, обиљежја или стања, која не гарантује апсолутну једнакост, већ подразумијева једнакост грађана који се налазе у истим или сличним правним ситуацијама.

Рјешење
Број У-1/22 од 25. јануара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 10/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 25. јануара 2023. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности и законитости члана 90. тачка 7. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова број: И-С/М-020-7/21 од 6. августа 2021. године, који је донио министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Душан Петковић из Вишеграда дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 90. став 7. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова број И-С/М-020-7/21 од 6. августа 2021. године, који је донио министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске. У иницијативи и допуни иницијативе наводи се да оспорена одредба овог правилника није у сагласности са чланом

61. тачка 8. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19), којим је прописано да полицијски службеник има право на правично поступање, без обзира на пол, расу, национално или друштвено поријекло, религију, ентитетско држављанство, политичко или друго увјерење, рођење, доб, имовински, брачни или други статус. Давалац иницијативе истиче да је чланом 11. овог закона дато овлашћење министру унутрашњих послова да донесе предметни правилник, којим су, поред осталог, утврђени услови за обављање послова на појединим радним мјестима. Међутим, оспореном нормом овог општег акта његов доносилац је, по мишљењу даваоца иницијативе, прописујући изузетак у погледу потребне стручне спреме прописане овим правилником, нарушио гаранције из члана 33. и члана 39. Устава, односно право грађана да под једнаким условима буду примљени у јавну службу и да су им под једнаким условима доступни радно мјесто и функција. Повреду ових уставних норми давалац иницијативе образлаже са аспекта примјене оспорене одредбе Правилника у конкретном случају, те истиче да, иако прописује изузетак, оспорена одредба је у пракси постала правило, чиме се негирају услови који су већ утврђени истим правилником, и даје дискреционо право руководиоцима Министарства унутрашњих послова да распоређују полицијске службенике који немају одговарајућу стручну спрему за одређено радно мјесто.

У одговору на иницијативу који је доставило Министарство унутрашњих послова наводи се да је оспорени правилник донесен на основу овлашћења из релевантних одредаба Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18) и Закона о полицији и

унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19), да је усклађен са Уредбом о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у републичким органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 18/09 и 105/11), те да министар унутрашњих послова одређује посебне услове за обављање послова и задатака радних мјеста утврђених предметним правилником. Надаље, у одговору се истиче да поједини послови и задаци радних мјеста систематизованих оспореним правилником представљају оперативне послове са високим степеном сложености, за које није довољно само ускладити услове у погледу стручне спреме прописане Правилником, већ се за извршавање истих кроз праксу указала потреба да извршиоци посједују и друге карактеристике, а које у изузетним случајевима представљају преовладавајући фактор у процјени способности за обављање одређених послова и задатака у односу на стручну спрему коју извршилац посједује. Из овог разлога је, како се наводи, нормирана оспорена одредба Правилника, која предвиђа изузетак у посебним случајевима. Ова норма је, по мишљењу доносиоца предметног правилника, потпуно легитимна и оправдана, те не долази у сукоб са нормама које прописују основне услове, уз њену рестриктивну примјену, како је то и прописано.

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова број И-С/М-020-7/21 од 6. августа 2021. године донио је министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске на основу члана 63. став 1. и члана 75. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике

Српске“ број 115/18), чл. 11. и 75. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19) и члана 29. став 1. Уредбе о критеријумима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у републичким органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 109/19). Оспореним чланом 90. став 7. овог правилника прописано је да изузетно полицијски службеници који немају прописану врсту стручне спреме у складу са овим правилником могу бити распоређени на радна мјеста под условом да се ради о посебним условима и задацима за које није могуће ускладити услове радног мјеста и ефикасно извршавање послова и задатака.

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорене одредбе предметног правилника Суд је имао у виду да према члану 97. став 2. Устава, министарства и други републички органи управе спроводе законе и друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе, рјешавају у управним стварима, врше управни надзор и обављају друге управне послове утврђене законом.

Поред тога, према члану 63. ст. 1. и 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18) органи управе доносе правилнике, наредбе, упутства и друге опште акте, а правилником се разрађују поједине одредбе закона или прописа Владе. Чланом 64. истог закона прописано је да органи управе могу доносити прописе из члана 63. овог закона само када су за то изричито овлашћени законом или прописом Владе.

Законом о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19), који је означен као правни

основ за доношење оспореног правилника, уређени су надлежност, дјелокруг, основи организације и руковођења у Министарству унутрашњих послова, полицијски и други унутрашњи послови из надлежности овог министарства, основни принципи у примјени полицијских овлашћења, дужности и права из радних односа, пријем у радни однос у Министарство полицијских службеника, државних службеника и намјештеника, радни услови полицијских службеника, дисциплинска и материјална одговорност полицијских службеника, као и друга питања од значаја за рад овог министарства. Одредбама овог закона које су релевантне за оцјењивање оспорене норме Правилника прописано је: да се назив, дјелокруг и сједиште основних и унутрашњих организационих јединица, међусобни односи између организационих јединица, број и статус запослених у Министарству унутрашњих послова, опис послова радних мјеста, као и посебни услови које треба да испуњава запослени утврђују Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова, који доноси министар унутрашњих послова, уз сагласност Владе (члан 11. став 1), да Министарством унутрашњих послова руководи министар, који у руковођењу има овлашћења утврђена Законом о Влади Републике Српске, Законом о републичкој управи, овим законом и другим законима (члан 12), да Министарство утврђује упражњена радна мјеста за запошљавање полицијских службеника (члан 73. став 1), општи услови које треба да испуњавају лица која се запошљавају у својству полицијских службеника (члан 74), те да поред општих услова министар, на приједлог директора полиције, одређује посебне услове, који се утврђују правилником (члан 75).

Одредбом члана 61. тачка 8. овог закона, у односу на коју давалац иницијативе тражи оцјењивање оспорене норме Правилника, прописано је да полицијски службеник има право на правично поступање, без обзира на пол, расу, национално или друштвено поријекло, религију, ентитетско држављанство, мјесто становања, политичко или друго увјерење, рођење, доб, имовински, брачни или други статус.

Члановима 33. и 39. став 3. Устава, на које се такође указује у иницијативи, утврђено је да грађани имају право да учествују у обављању јавних послова и да под једнаким условима буду примљени у јавну службу, те да је свако слободан у избору занимања и запослења и под једнаким условима су му доступни радно мјесто и функција.

Полазећи од цитираних законских и уставних одредаба, Суд је оцијенио да је министар унутрашњих послова био овлашћен да, са циљем извршавања и спровођења у пракси Закона о полицији и унутрашњим пословима, донесе предметни правилник, којим су утврђени унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Министарству унутрашњих послова, а нарочито: организационе јединице, њихов назив и дјелокруг, начин руковођења, назив и распоред послова и задатака у организационим јединицама, укупан број запослених потребан за вршење послова Министарства, радна мјеста, њихов назив и дјелокруг, као и услови за послове и задатке које обављају полицијски службеници, државни службеници и намјештеници, овлашћења запослених у вршењу послова, као и организација рада у Министарству. Уређујући питање радних мјеста полицијских службеника, оспореном одредбом члана 90. став 7. овог правилника је прописано да полицијски службеници који немају прописану

врсту стручне спреме у складу са овим актом могу бити распоређени на радна мјеста уколико се ради о посебним пословима и задацима за које није могуће ускладити услове радног мјеста и ефикасно извршавање послова и задатака.

Овакво прописивање, по оцјени Суда, није супротно члану 61. тачка 8. Закона о полицији и унутрашњим пословима, како се то наводи у иницијативи. Приликом ове оцјене Суд је, прије свега, узео у обзир да Министарство унутрашњих послова обавља послове државне управе који се односе на заштиту од угрожавања Уставом утврђеног поретка и угрожавања безбједности Републике Српске, заштиту живота и личне безбједности грађана, као и друге законом утврђене послове. У вези с тим, Суд је имао у виду специфичност и сложеност послова и радних задатака који се обављају на појединим радним мјестима полицијских службеника, који обухватају различите оперативне послове и чији извршиоци могу имати посебна овлашћења. Водећи се овим разлозима, а у складу са својом цјелисходном процјеном, доносилац Правилника је оспореном одредбом овог акта прописао изузетак од општих услова у погледу потребне стручне спреме за распоређивање полицијских службеника на радна мјеста и то само у случају када се ради о посебним условима и задацима за које није могуће ускладити прописане услове радног мјеста и ефикасно извршавање послова и задатака. Овакво прописивање, по оцјени Суда, не представља повреду члана 61. тачка 8. Закона о полицији и унутрашњим пословима, јер не доводи до нарушавања права полицијских службеника на правично поступање по основу личних својстава дефинисаних овом законском одредбом, како се то наводи у иницијативи. Суд сматра да је оспорена норма одраз цјелисходне процјене

доносиоца оспореног правилника, као и усвојене политике у уређивању радних односа у области унутрашњих послова у Републици Српској.

Став даваоца иницијативе и образложење о повреди наведене законске одредбе темељи се, превасходно, на примјени оспорене норме Правилника, у конкретном случају распоређивања полицијског службеника, односно његовом тумачењу примјене ове одредбе од стране поступајућег органа у одређеном поступку, који се описује у иницијативи. У вези са овим наводима Суд указује на то да Уставни суд, према члану 115. Устава Републике Српске, није надлежан да оцјењује примјену закона и других општих аката.

Паушалне наводе иницијативе о повреди одредаба чланова 33. и 39. Устава Суд није разматрао, јер не садрже образложење у чему се, у конкретном случају, огледа повреда ових уставних гаранција.

С обзиром на то да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, о уставности и законитости оспорене одредбе Правилника одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор Букић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-1/22
25. јануар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Прописани изузетак од општих услова у погледу потребне стручне спреме за распоређивање полицијских службеника на радна мјеста у случају када се ради о посебним условима и задацима за које није могуће ускладити прописане услове радног мјеста и ефикасно извршавање послова и задатака, не представља повреду релевантне законске одредбе, јер не доводи до нарушавања права полицијских службеника на правично поступање по основу личних својстава дефинисаних овом законском одредбом.

Рјешење
Број У-4/22 од 25. јануара 2023. године
Рјешење није објављено у “Службеном гласнику
Републике Српске”

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5, члана 57. тачка а) и члана 61. став 1. тачка б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 25. јануара 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Обуставља се поступак за оцјењивање уставности члана 113. став 8. Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 44/17, 31/18, 84/19, 35/20 и 63/20).

О б р а з л о ж е њ е

Милош Палексић из Бањалуке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за оцјењивање уставности члана 113. став 8. Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 44/17, 31/18, 84/19, 35/20 и 63/20). По мишљењу даваоца иницијативе, оспорена законска одредба која прописује да раднику запосленом на одређено вријеме и неверификованом наставнику радни однос на одређено вријеме не може прерасти у радни однос на неодређено вријеме, у супротности је са члановима 10, 39, 40. и 108. Устава Републике Српске. У иницијативи се наводи да се прописивањем као у оспореној законској одредби,

супротно члану 10. Устава Републике Српске, радници у основном образовању стављају у неповољнији положај у односу на све остале раднике у Републици Српској, на које се примјењује Закон о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21). С тим у вези давалац иницијативе указује на садржај одредаба чланова 33. и 39. Закона о раду, којима се уређују врсте и трајање уговора о раду, те између осталог прописује да ако је уговор о раду на одређено вријеме закључен супротно одредбама овог закона или ако радник остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено вријеме. Даље се наводи да је оспорена законска одредба у супротности са чланом 39. Устава, јер се истом, по мишљењу даваоца иницијативе, ограничава право на рад и слободу рада радницима у основном образовању. Такође, давалац иницијативе истиче да су радници у основном васпитању и образовању сваке године изложени стресу због проласка кроз јавне конкурсе, због чега сматра да је оспорена одредба у супротности и са чланом 40. Устава, који раднику гарантује заштиту на раду.

У одговору на иницијативу који је Суду доставила Народна скупштина Републике Српске оспоравају се наводи иницијативе о несагласности оспорене законске одредбе са Уставом Републике Српске и предлаже да Суд иницијативу не прихвати.

Оспореним чланом 113. став 8. Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 44/17, 31/18, 84/19, 35/20 и 63/20) је прописано да раднику запосленом на одређено вријеме и неверификованом

наставнику радни однос на одређено вријеме не може прерасти у радни однос на неодређено вријеме.

Суд је утврдио да је у току поступка пред овим судом ступио на снагу Закон о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“ број 81/22), којим је у члану 206. прописано да ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 44/17, 31/18, 84/19, 35/20 и 63/20).

Имајући у виду да је у току поступка пред Судом Закон о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 44/17, 31/18, 84/19, 35/20 и 63/20) престао да важи, Суд је на основу члана 57. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) обуставио поступак за оцјењивање уставности оспорене одредбе члана 113. став 8. овог закона, цијенећи да није потребно донијети одлуку због тога што нису отклоњене посљедице неуставности.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор Букић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-4/22
25. јануар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Имајући у виду да је у току поступка нормативне контроле уставности оспорени општи акт престао да важи, Уставни суд је обуставио поступак цијенећи да није потребно донијети одлуку због тога што нису отклоњене посљедице неуставности.

Рјешење
Број У-8/22 од 25. јануара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 10/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 25. јануара 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности и законитости члана 7. став 2, члана 8. став 1. тачка 2, члана 9. став 1. тачка 2, члана 10. став 1. тачка 2. и члана 12. тачка 1. подтачка 3. Правилника о садржају јавних исправа које издају високошколске установе (“Службени гласник Републике Српске” број 88/21).

О б р а з л о ж е њ е

Марија Петровић из Бање Луке дала је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање законитости члана 7. став 2, члана 8. став 1. тачка 2, члана 9. став 1. тачка 2, члана 10. став 1. тачка 2. и члана 12. тачка 1. подтачка 3. Правилника о садржају јавних исправа које издају високошколске установе (“Службени гласник Републике Српске” број 88/21). Законитост оспорених одредаба наведеног правилника давалац иницијативе оспорава са становишта њихове сагласности

са Законом о употреби заставе, грба и химне (“Службени гласник Републике Српске” број 4/93) и Законом о амблему Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 49/07), уз указивање да наведени закони не предвиђају могућност да се амблем Републике Српске користи у саставу јавних исправа које издају високошколске установе. Предлаже да Суд утврди да оспорене одредбе Правилника нису у сагласности с наведеним законима.

У одговору који је Суду доставило Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске је указано на одредбе члана 6. Закона о употреби заставе, грба и химне, члана 5. Закона о амблему Републике Српске, члана 34. Закона о високом образовању (“Службени гласник Републике Српске” број 67/20), те чл. 5. и 6. Уредбе о изгледу и начину употребе амблема Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” бр. 50/07 и 41/10) из којих, како се наводи, произлази да наводи даваоца иницијативе о несагласности оспорених одредаба Правилника са Законом о употреби заставе, грба и химне и Законом о амблему Републике Српске нису основани. У одговору је, такође, указано да Република Српска уређује систем у области образовања, те да је високо образовање дјелатност од општег друштвеног интереса, као и да су приватне високошколске установе вршиоци јавних овлашћења повјерених од стране Републике Српске. Предложено је да се иницијатива не прихвати.

Правилник о садржају јавних исправа које издају високошколске установе (“Службени гласник Републике Српске” број 88/21) донио је министар за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво

позивајући се на члан 115. став 4. Закона о високом образовању (“Службени гласник Републике Српске” број 67/20) и члан 76. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске” бр. 115/18). Овим правилником прописују се изглед и садржај студентске књижице—индекса, дипломе о стеченом високом образовању и додатак дипломи, увјерења о положеним испитима и увјерења о стеченој академској титули, односно звању у одређеној области. Оспореним одредбама овог правилника прописано је: да је у диплому утиснут амблем Републике Српске у прописаним бојама (члан 7. став 2), да диплома о стеченом академском, односно струковном звању првог циклуса студија садржи, поред осталог, назив и амблем Републике Српске (члан 8. став 1. тачка 2), да диплома о стеченом академском звању мастер, односно струковном звању мастер другог циклуса студија садржи, поред осталог, назив и амблем Републике Српске (члан 9. став 1. тачка 2), да диплома о стеченом научном звању доктор наука трећег циклуса студија садржи, поред осталог, назив и амблем Републике Српске (члан 10. став 1. тачка 2), да додатак дипломи садржи, поред осталог, амблем Републике Српске (члан 12. тачка 1. подтачка 3).

Приликом разматрања навода из иницијативе Суд је имао у виду да давалац иницијативе није навео одредбе закона у односу на које оспорава одредбе члана 7. став 2, члана 8. став 1. тачка 2, члана 9. став 1. тачка 2, члана 10. став 1. тачка 2. и члана 12. тачка 1. подтачка 3. Правилника о садржају јавних исправа које издају високошколске установе. Међутим, полазећи од разлога оспоравања наведених у иницијативи Суд је оцјењивао законитост наведених одредаба Правилника са становишта чл. 6, 15.

и 16. Закона о употреби заставе, грба и химне (“Службени гласник Републике Српске” број 4/93) и члана 1. став 1, члана 3. и члана 5. Закона о амблему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/07), као и са становишта члана 108. став 2. Устава, којим је утврђено да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Поред тога, Суд је имао у виду одредбе Закона о високом образовању (“Службени гласник Републике Српске” број 67/20) којим је прописано: члан 2. став 1. да је високо образовање дјелатност од општег интереса за Републику Српску (у даљем тексту: Република); члан 4. тачка 16. да се високо образовање заснива, између осталог, на равноправности високошколских установа без обзира на облик својине, односно на то ко је оснивач; члан 30. став 2. да је високошколска установа непрофитна организација и обавља своју дјелатност као јавну службу у складу са прописом којим се уређује систем јавних служби, а добит коју остварује обављањем дјелатности високог образовања користе искључиво за развој и унапређење властите дјелатности високог образовања; члан 34. да високошколске установе могу бити јавне и приватне (став 1), да је оснивач јавне високошколске установе Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина) у име Републике (став 2), да оснивач приватног универзитета може бити домаћа приватна високошколска установа или страно правно лице заједно са домаћом приватном високошколском установом, у складу са овим законом и законом којим се уређује област јавних служби (став 3), да оснивач приватне високе школе може бити домаће правно или физичко лице, као и страно правно или физичко лице

заједно са домаћом високошколском установом, у складу са овим законом и законом којим се уређује област јавних служби (став 5); члан 112. да високошколска установа и чланица универзитета води: 1) матичну књигу студената, 2) регистар уз матичну књигу студената, 3) студентски досије, 4) евиденцију о испитима, 6) евиденцију о признатим страним високошколским квалификацијама и 7) евиденцију о извршеним еквиваленцијама раније стечених звања са новим звањима (став 1), да се подаци уписани у евиденцију прикупљају, обрађују, чувају и користе за потребе обављања дјелатности високошколске установе, односно чланице универзитета и за потребе Министарства (став 2), да министар доноси Правилник о садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа (став 4); члан 114. да на основу података из евиденције, високошколска установа издаје јавне исправе у складу са законом, подзаконским актом и статутом високошколске установе (став 1), да су јавне исправе у смислу овог закона: 1) студентска књижица – индекс, 2) диплома о стеченом звању, 3) додатак дипломи, 4) увјерење о положеним испитима, 5) увјерење о стеченом звању, 6) увјерење о еквиваленцији раније стеченог звања са новим звањем, 7) увјерење о завршеном програму цјеложивотног учења, 8) рјешење о академском признавању квалификација, 9) сертификат о завршеном кратком програму студија и стеченим компетенцијама (став 2), да високошколска установа издаје јавне исправе на једном од службених језика који су у употреби у Републици, на ћириличком или латиничном писму, зависно од захтјева студента (став 3), да министар доноси Правилник о садржају јавних исправа које издају високошколске установе (став 4).

Такође, Суд је имао у виду Закон о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 115/08, 111/21, 15/22 и 56/22) којим је прописано да органи управе доносе правилнике, наредбе, упутства и друге опште акте, те да се правилником разрађују поједине одредбе закона или прописа Владе (члан 63) и да министар представља министарство, доноси прописе из члана 63. став 1. овог закона и рјешења у управним и другим појединачним стварима, одлучује о правима и дужностима запослених у министарству и одлучује о другим питањима из дјелокруга министарства (члан 76. став 2).

Законом о употреби заставе, грба и химне је прописано: члан 1. да се овим законом уређује употреба заставе, грба и химне Републике Српске; члан 6. да је употреба заставе, грба и химне Републике Српске у умјетничком стваралаштву (ликовном, музичком и др.) и у васпитнонаставне сврхе слободна, под условом да се не противи јавном поретку и моралним нормама српског народа и да не нарушава углед и достојанство Републике Српске; члан 15. да се грб Републике Српске употребљава: 1) у саставу печата државних органа Републике Српске, према прописима о тим печатима (тачка 1), у саставу штамбиља државних органа према прописима о тим штамбиљима (тачка 2), у службеним натписима државних органа истакнутим на зградама у којима су они смјештени у Републици Српској (тачка 3), на објектима којима се обиљежава граница Републике Српске и другим објектима у Републици Српској у близини границе према посебним прописима (тачка 4), у другим случајевима, под условима и на начин који су утврђени законом (тачка 5); члан 16. да се грб Републике Српске може употријебити: на зградама у којима су смјештени државни органи у

Републици Српској, као и у свечаним просторијама тих органа (тачка 1), на зградама у којима се налазе просторије дипломатског или конзуларног представништва Републике Српске у иностранству, на разгледници руководиоца тог представништва и на превозним средствима која он лично користи у вршењу службене дјелатности, у складу са одговарајућим међународним уговорима, прописима и обичајима земље у којој се представништво налази, односно правилима и праксом међународне организације при којој је представништво (тачка 2), приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Република Српска учествује или је репрезентована, у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова (тачка 3), на војним и поморским заставама Републике Српске и командним и рангованим заставама, према прописима о установљењу тих застава (тачка 4), на ваздухопловима, бродовима или другим пловилима, као и на другим јавним превозним средствима под условима и на начин који су утврђени одговарајућим прописима (тачка 5), на званичним позивницама, честиткама и сличним актима, које користе: републике, потпредсједници Републике Српске, предсједник Народне скупштине Републике Српске, предсједник Владе Републике Српске, под условима и на начин који се уређују њиховим актима, као и руководиоци дипломатских и конзуларних представништава Републике Српске у иностранству (тачка 6), у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности са одредбама овог закона (тачка 7).

Законом о амблему Републике Српске је прописано: да Република Српска има амблем (члан 1. став 1), да се амблем

Републике Српске може користити умјесто грба Републике Српске, у складу с одредбама Закона о употреби заставе, грба и химне Републике Српске (члан 3), да ће се уредбом Владе Републике Српске, у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона, прецизније уредити изглед и начин употребе амблема Републике Српске (члан 5).

Полазећи од изложеног Суд је утврдио да је Правилник, чије одредбе су оспорене, донио министар за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво сагласно овлашћењу из члана 115. став 4. Закона о високом образовању. Оспорено прописивање из којег произлази да је у диплому утиснут амблем Републике Српске у прописаним бојама, те да дипломе о завршеном студију (диплома о стеченом академском, односно струковном звању првог циклуса студија, диплома о стеченом академском звању мастер, односно струковном звању мастер другог циклуса и диплома о стеченом научном звању доктор наука трећег циклуса) и додатак дипломи које издају високошколске установе садрже амблем Републике Српске није, по оцјени Суда, несагласно са Законом о употреби заставе, грба и химне и Законом о амблему Републике Српске. Наиме, наведеним законима уређена је употреба симбола Републике Српске, између осталог грба и амблема, те је таксативно наведено гдје и на који начин се употребљавају, односно могу да се употребљавају. Наведеним законима прописана је и могућност да се грб, односно амблем Републике Српске, употреби и у другим случајевима, дакле осим оних који су таксативно наведени, ако његова употреба није у супротности са одредбама овог закона. Имајући у виду да је високо образовање дјелатност од општег интереса за Републику Српску, као и да су

дипломе о стеченом звању и додатак дипломи, које издају високошколске установе, јавне исправе, Суд је оцијенио да се прописани начин употребе амблема Републике Српске у дипломи о стеченом високом образовању и додатку дипломи може сматрати случајем који није у супротности са одредбама Закона о употреби заставе, грба и химне и Закона о амблему Републике Српске.

Указивање даваоца иницијативе на поједине одредбе члана 34. Закона о високом образовању није, по оцјени Суда, од утицаја на оцјену законитости, с обзиром на то да овај закон као један од принципа на којима се заснива високо образовање утврђује равноправност високошколских установа, без обзира на облик својине, односно без обзира на то ко је оснивач.

Оспорене одредбе Правилника су, по оцјени Суда, сагласне и са одредбом члана 108. став 2. Устава, према којој прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Церард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор Букић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-8/22
25. јануар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Имајући у виду да је високо образовање дјелатност од општег интереса за Републику Српску, као и да су дипломе о стеченом звању и додатак дипломи које издају високошколске установе јавне исправе, прописани начин употребе амблема Републике Српске у тим документима може се сматрати случајем који није у супротности са одредбама Закона о употреби заставе, грба и химне и Закона о амблему Републике Српске.

Одлука

Број У-10/22 од 25. јануара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 10/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 60. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 25. јануара 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Одбија се приједлог за утврђивање неуставности члана 128. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

О б р а з л о ж е њ е

Унија удружења послодаваца Републике Српске поднијела је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности члана 128. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21). У приједлогу се наводи да начин на који је оспореном законском одредбом дефинисана најнижа плата радника доводи до дуплог оптерећења примања, јер је увећање по основу радног стажа већ укључено у обрачунату плату која је нижа од најниже плате коју својим актом утврђује Влада Републике Српске. Предметно прописивање, како се истиче, није у сагласности са чланом 10. Устава Републике Српске, јер доводи у неравноправан положај раднике по основу дужине радног стажа и то на начин да најнижу плату,

као заштитну категорију радника, поставља различито. Предлагач, надаље, сматра да се примјеном предметне норме Закона о раду у неравноправан положај стављају радници и са аспекта минимално потребних средстава за живот, што је у супротности са чланом 61. Устава, који гарантује минимум социјалне сигурности грађана, јер ће, како истиче, према овој одредби, радници са краћим радним стажом имати нижу плату и нижи ниво социјалне сигурности у односу на оне са дужим радним стажом. Поред тога, у приједлогу се износи став да оспорена одредба овог закона није у сагласности са чланом 120. истог закона, којим је уређено питање плате радника. Коначно, предлагач указује на повреду чл. 43, 50, 63. и 67. Устава, без образложења у чему се, у конкретном случају, састоји повреда ових уставних норми.

У одговору на приједлог који је доставила Народна скупштина Републике Српске износи се став да је приједлог неоснован, те да садржи непотпуно тумачење релевантних одредаба Устава Републике Српске, као и погрешно тумачење оспорене законске одредбе. Доносилац предметног закона наводи да Устав не познаје ограничења у погледу надлежности законодавца да системским или посебним законима регулише право на зараду по основу рада, тако да је приликом оспореног прописивања поступао у границама уставног овлашћења из тачке 12. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава. У одговору се даље истиче да оспореним прописивањем није дошло до повреде члана 10. Устава, јер се предметна законска одредба подједнако односи на све запослене којима се исплаћује најнижа плата, а различита висина примања радника је последица различите дужине радног стажа. Доносилац овог закона такође указује на

то да је законодавац овлашћен да законом уреди систем у области радних односа и социјалног осигурања на начин који оцијени цјелисходним, а Уставни суд нема надлежност да оцјењује цјелисходност таквих законских рјешења.

Чланом 128. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21) прописано је да се најнижа плата која се исплаћује раднику из става 2. овог члана увећава по основу радног стажа. Према ст. 1. и 2. истог члана, који су у директној вези са оспореним ставом 3, најнижа плата исплаћује се за пуно радно вријеме и просјечно остварене резултате радника у складу са актима послодавца (став 1), а најнижа плата се исплаћује раднику само када је износ плате радника, обрачунате у складу са овим законом, општим актом или уговором о раду, испод износа најниже плате из става 1. овог члана (став 2).

У поступку оцјењивања уставности оспорене законске одредбе Суд је имао у виду да је тач. 12. и 18. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, утврђено да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, радне односе, заштиту на раду, запошљавање, социјално осигурање и друге облике социјалне заштите, као и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом. Поред тога, одредбама Устава које су такође од значаја за оцјењивање предметне норме Закона о раду утврђено је: да се уставно уређење Републике темељи на социјалној правди (члан 5. аLINEЈА 3), да свако по основу рада има право на зараду, у складу са законом и колективним уговором (члан 39. став 5), да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају непосредно на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих

од њих утврђују законом, а законом се може прописати начин остваривања појединих права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање (члан 49. ст. 1. и 2), да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2), те да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом (члан 108. став 1).

Чланом 10. Устава, у односу на који предлагач тражи оцјену уставности оспорене законске одредбе, утврђено је да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство. Чланом 61. став 1. Устава, на који се такође указује у приједлогу утврђено је, између осталог, да Република јамчи минимум социјалне сигурности грађана.

Сагласно релевантним уставним овлашћењима, Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21) уређени су радни односи, права, обавезе и одговорности из радног односа и други односи по основу рада у Републици Српској, ако посебним законима није другачије одређено. Овим законом је, поред осталог, прописано: да радник има право на плату, накнаду плате и друга примања у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 12. став 1, тачка 1), да радник остварује право на бруто плату у складу са законом и колективним уговором, те да се радницима гарантује једнака плата за исти рад или рад исте вриједности који остварују код послодавца (члан

120. ст. 1. и 2), да се плата из члана 120. став 1. овог закона састоји од основне плате и увећања плате прописаних овим законом, колективним уговором и уговором о раду, пореза на доходак и доприноса (члан 121. став 1), да плата из става 1. члана 121. овог закона, која је умањена за порез на доходак и доприносе, представља нето плату (члан 121. став 3), да се основна плата одређује на основу услова потребних за рад на пословима за које је радник закључио уговор о раду, утврђених колективним уговором или општим актом и временаведеног на раду (члан 123. став 1), да се основна плата из члана 123. овог закона увећава за 0,3% за сваку годину радног стажа уколико другим законом, колективним уговором или уговором о раду није другачије одређено (члан 124. став 1), да најнижу плату у Републици Српској утврђује Влада Републике Српске на приједлог Економско-социјалног савјета у посљедњем кварталу текуће године (члан 127. став 1), да се најнижа плата исплаћује за пуно радно вријеме и просјечно остварене резултате радника у складу са актима послодавца (члан 128. став 1), те да се најнижа плата исплаћује само када је износ плате радника, обрачунате у складу са овим законом, општим актом или уговором о раду, испод износа најниже плате из става 1. члана 128. овог закона (члан 128. став 2). Уређујући питање најниже плате, законодавац је оспореном нормом члана 128. став 3. прописао да се најнижа плата која се исплаћује раднику из става 2. овог члана увећава по основу радног стажа.

Имајући у виду наведено, Суд је оцијенио да оспореним прописивањем нису доведене у питање гаранције из чланова 10. и 61. став 1. Устава, на које се указује у приједлогу, те да се законодавац, у конкретном случају,

кретао у оквиру релевантних уставних норми. Наиме, како из напријед цитираних одредаба Устава произлази, законодавни орган је овлашћен да уреди све сегменте из области радних односа, па тако и питање начина утврђивања плате, а у оквиру тога и критеријуме за увећање најниже плате радника. Начин на који је чланом 128. став 3. Закона о раду прописана најнижа плата, по оцјени Суда, не доводи до неравноправног третмана радника по основу дужине радног стажа, како се то наводи у приједлогу. Ова законска одредба се подједнако односи на све запослене којима се исплаћује најнижа плата из члана 128. став 2. овог закона, односно лица чија је обрачуната плата испод износа најниже плате утврђене актом Владе Републике Српске сагласно члану 127. тог закона. Евидентно је да износ најниже плате радника који се утврђује актом Владе представља основну плату, која се, сходно члану 124. овог закона, увећава за радни стаж. Суд указује на то да начело равноправности не подразумијева једнакост у апсолутном смислу, већ гарантује једнак третман субјеката који се налазе у истим или истоврсним правним ситуацијама приликом реализације одређених права и обавеза. У конкретном случају, различите висине примања радника су посљедица различите дужине њиховог радног стажа, који се, као својеврсно стечено право, урачунава као додатак на основну плату, чиме, по оцјени Суда, није повријеђен принцип да се радницима гарантује једнак третман приликом утврђивања висине најниже плате. Истовремено, Суд сматра да је, према тачки 12. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, те члану 39. став 5. Устава, искључиво ствар цјелисходне процјене законодавца и политике у уређивању области радних односа на који начин ће уредити питање најниже плате радника.

Наводи предлагача су, по оцјени овог суда, посљедица погрешног тумачења оспорене законске одредбе, јер се начин на који се утврђује најнижа плата радника из ове норме погрешно доводи у везу са платом радника која је обрачуната у износу који је испод износа најниже плате одређене актом Владе, а због чега се исплаћује гарантована најнижа плата из члана 128. ст. 2. и 3. Закона о раду.

Поред тога, с обзиром на то да је институт најниже плате, по оцјени Суда, у функцији заштите социјалне сигурности радника, оспорено прописивање није супротно члану 61. Устава, тако да нису основани наводи приједлога о повреди ове уставне норме.

Паушалне наводе о повреди одредаба чл. 43, 50, 63. и 67. Устава Суд није разматрао, јер не садрже образложење у чему се, у конкретном случају, огледа повреда ових уставних гаранција.

У погледу навода о несагласности оспореног члана 128. став 3. Закона о раду са чланом 120. истог закона, Суд указује на то да према члану 115. Устава, Уставни суд није надлежан да оцјењује међусобну усаглашеност одредаба истог закона или другог општег акта.

У складу са рјешењем овог суда број СУ-540/22 од 21.12.2022. године судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног одлучено је као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор

Букић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др
Снежана Савић.

Број: У-10/22
25. јануар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

*Будући да су различите висине примања радника
последица различите дужине њиховог радног стажа
који се урачунава као додатак на основну плату, нема
повреде принципа да се радницима гарантује једнак
третман приликом утврђивања висине најниже плате,
при чему је начин на који ће се уредити исто питање
ствар цијелисходне проијене законодавца и политике у
уређивању области радних односа.*

Рјешење

Број У-12/22 од 25. јануара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 10/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка г) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 25. јануара 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 53. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21).

О б р а з л о ж е њ е

Заједничка адвокатска канцеларија Кременовић и Микановић из Бањалуке дала је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 53. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21). У иницијативи се наводи да је оспорена одредба члана 53. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске у супротности са члановима 19. и 108. Устава Републике Српске. По мишљењу даваоца иницијативе прописивањем као у оспореној законској одредби, осумњиченом, односно оптуженом, је ускраћено право да сам бира браниоца по службеној дужности, а које

право је, како се наводи, гарантовано чланом 19. Устава. Такође се наводи да оптужени има право да сам бира браниоца који ће га бранити у поступку, јер се избор браниоца темељи на повјерењу које оптужени има према браниоцу, а не само на форми да оптужени има браниоца. Због наведеног даваоци иницијативе сматрају да је оспорено законско рјешење у супротности са Уставом Републике Српске, јер је истим, како се наводи, прекршено Уставом гарантовано право на слободан избор браниоца, као и начело уставности.

Оспореним чланом 53. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21) је прописано: „Ако осумњичени, односно оптужени, у случајевима обавезне одбране не узме сам браниоца или браниоца не ангажују лица из члана 47. став 3. овог закона, предсједник надлежног суда поставиће му браниоца за даљи ток кривичног поступка до правоснажности пресуде, а ако је изречена казна доживотног затвора и за поступак по ванредним правним лијековима. Када се оптуженом постави бранилац послје потврђивања оптужнице, о томе ће оптужени бити обавијештен заједно са достављањем оптужнице. Ако оптужени у случају обавезне одбране остане без браниоца у току поступка, а сам не узме другог браниоца, предсједник суда пред којим се води поступак поставиће му браниоца.“

У току поступка Суд је утврдио да рјешењем број У-25/21 од 30. марта 2022. године („Службени гласник Републике Српске“ број 31/22), овај суд није прихватио иницијативу за оцјењивање уставности члана 53. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21),

јер је оцијенио да је ова законска одредба у сагласности са Уставом Републике Српске.

Имајући у виду да је наведеним рјешењем овог суда већ одлучено о истој ствари, Суд је, на основу члана 37. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), одлучио да не прихвати дату иницијативу.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор Букић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-12/22
25. јануар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

***Уставни суд неће прихватити иницијативу
за покретање поступка за оцјењивање уставности и
законитости одредбе нормативног акта када је већ
одлучио о истој ствари***

Рјешење

Број У-77/21 од 22. фебруара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 20/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 22. фебруара 2023. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности и законитости тачке V став 2. и тачке VI став 2. Обавезног упутства о поступању тужилаца у доношењу одлука, број А-523/13 од 30. децембра 2013. године, које је донио главни републички тужилац Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Миленко Јовановић из Бијељине дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости тачке V став 2. и тачке VI став 2. Обавезног упутства о поступању тужилаца у доношењу одлука, број А-523/13 од 30. децембра 2013. године, које је донио главни републички тужилац Републике Српске. У иницијативи се наводи да су оспорене одредбе овог упутства у супротности са чланом 224. став 5. и члана 233. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17,

66/18 и 15/21), јер, како сматра давалац иницијативе, након доношење наредбе о неспровођењу истраге и наредбе о обустављању истраге, тужилац треба, слиједом наведених законских норми, правно заинтересованим субјектима доставити акт који се назива обавјештење, а не наредба, како је то прописано оспореним одредбама предметног упутства. Сходно наведеном, предлаже се да Суд утврди да оспорене норме овог упутства нису у сагласности са Законом о кривичном поступку Републике Српске и Уставом Републике Српске.

У одговору на иницијативу који је доставило Републичко јавно тужилаштво наводи се да је иницијатива неоснована, те да давалац иницијативе погрешно тумачи одредбе члана 224. став 5. Закона о кривичном поступку Републике Српске, као и тачку

У оспореног упутства, јер обавјештење или обавијест по својој садржини не представља тужилачки акт, односно није тужилачка одлука. Како се у одговору истиче, ово обавјештење (обавијест) је попутни акт који се доставља заједно са тужилачком одлуком, тако да се тужилачке одлуке из оспорених норми тачака V и VI, уз попутни акт, односно обавијест, достављају оштећеној страни у њиховом изворном облику, са свим елементима које такве одлуке садрже. Доносилац предметног упутства такође сматра да је, у конкретном случају, неосновано позивање даваоца иницијативе на одредбу члана 233. став 4. Закона о кривичном поступку, јер се ова законска одредба не односи на правну ситуацију коју регулишу оспорене норме Упутства.

Обавезно упутство о поступању тужилаца у доношењу одлука, број А-523/13 од 30. децембра 2013.

године, донио је главни републички тужилац на основу члана 9. став 1, члана 20. став 1. и члана 23. став 1. Закона о тужилаштвима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 55/02, 85/03 и 115/04), те члана 7. став 1. алинеја 5. Правилника о унутрашњој организацији и пословању тужилаштава Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 86/12). Ово упутство је, усљед различите праксе у окружним тужилаштвима, донесено са циљем изједначавања праксе и правилне примјене законских одредаба у поступку доношења наредбе о спровођењу истраге и садржаја обавјештења у случају доношења наредбе о неспровођењу истраге, односно наредбе о обустављању истраге. Оспореном тачком V став 2. овог упутства прописано је да се наредба о неспровођењу истраге обавезно доставља оштећеном и подносиоцу пријаве, те да се овом наредбом у потпуности испуњава садржај „обавјештења“ како је то наведено чланом 224. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске. Према тачки VI став 2. овог акта, наредба о обустављању истраге обавезно се доставља оштећеном, осумњиченом, као и лицу које је пријавило кривично дјело, а овом наредбом се у потпуности испуњава садржај „обавјештења“, како је то наведено чланом 232. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске.

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорених одредаба предметног упутства, Суд је имао у виду да је тач. 10. и 18. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, утврђено да Република уређује и обезбјеђује организацију, надлежности и рад државних органа и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом. Поред тога, према члану

128. Устава, јавно тужилаштво је самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других по закону кажњивих дјела и улаже правна средства ради заштите законитости (став 1), оснивање организација и надлежности јавног тужилаштва уређују се законом (став 2), а јавно тужилаштво врши своју функцију на основу Устава и закона (став 3).

Сагласно наведеним уставним овлашћењима, донесен је Закон о тужилаштвима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 55/02, 85/03 и 115/04) према којем су тужилаштва самостална државна тијела, која у оквиру права и дужности Републике Српске предузимају законом одређене мјере у погледу истражних радњи и гоњења потенцијалних учинилаца кривичних дјела и улажу правна средства за заштиту законитости и уставности. Овим законом је, поред осталог, прописано: да главни републички тужилац надзире рад окружних тужилаштава у циљу гарантовања законитости и ефикасности поступака, те на његов захтјев окружна тужилаштва достављају извјештаје о предметима са детаљним описом предузетих мјера (члан 9. став 1), да у оквиру дјелокруга свог рада одређеног чланом 9. овог закона, главни републички тужилац може давати општа или појединачна обавезна упутства окружним тужилаштвима (члан 20. став 1), те да, у смислу овог закона, обавезна упутства за рад подразумијевају упутства општег карактера у погледу рада и активности тужилаца, као и упутства за предузимање радњи у одређеним предметима (члан 23. став 1).

Овај закон је престао да важи ступањем на снагу Закона о јавним тужилаштвима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 69/16), који у члану 9. став 1, члану 20. став 1. и члану 22. став 1. садржи

иста овлашћења главног републичког тужиоца у погледу доношења обавезних упутстава за окружна тужилаштва, као и претходно важећи закон на основу којег је оспорено упутство донесено.

Одредбама Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21), које су релевантне у конкретном случају, прописано је: да тужилац доноси наредбу да се истрага неће спроводити ако је из пријаве и пратећих списа очигледно да пријављено дјело није кривично дјело, ако не постоје основи сумње да је пријављено лице учинило кривично дјело, ако је наступила застарјелост или је дјело обухваћено амнестијом или помиловањем или ако постоје друге околности које искључују кривично гоњење (члан 224. став 4), да ће о неспровођењу истраге, као и о разлозима за то, тужилац обавијестити оштећеног и подносиоца пријаве у року од три дана, те да оштећени и подносилац пријаве имају право да поднесу притужбу у року од осам дана главном окружном тужиоцу (члан 224. став 5), да ће тужилац наредбом обуставити истрагу уколико установи да: дјело које је учинио осумњичени није кривично дјело; да постоје околности које искључују кривицу осумњиченог, осим у случају из члана 214. овог закона; да нема довољно доказа да је осумњичени учинио кривично дјело; те да је дјело обухваћено амнестијом, помиловањем или застарјелошћу или постоје друге сметње које искључују кривично гоњење (члан 232. став 1), да ће о обустави истраге, као и о разлозима за обуставу истраге, тужилац у писаној форми обавијестити оштећеног који има права предвиђена у члану 224. овог закона, као и осумњиченог ако је испитан и лице које је пријавило кривично дјело (члан 232. став 2).

Полазећи од наведених уставних и законских одредаба, Суд је оцијенио да оспорено прописивање из тачке V став 2. и тачке VI став 2. предметног упутства није супротно Закону о кривичном поступку Републике Српске, те да у конкретном случају није нарушено уставно начело законитости. Прије свега, Суд је мишљења да су наводи иницијативе одраз погрешног тумачења релевантних норми Закона о кривичном поступку Републике Српске од стране даваоца иницијативе. Наиме, Суд сматра да обавјештење из члана 224. став 5. Закона о кривичном поступку Републике Српске, на које се у иницијативи указује у вези са оспореном тачком V став 2. Упутства, представља допис или пратећи акт, који се оштећеном и подносиоцу пријаве доставља уз тужилачки акт, односно наредбу о неспровођењу истраге прописану чланом 224. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске, а која садржи све законом прописане елементе, како би се ови субјекти могли у цијелости упознати са њеним садржајем и имали могућност да остваре Законом предвиђено право улагања притужбе. Због тога је, по оцјени Суда, прописивање из тачке V став 2. оспореног акта, којом је предвиђено достављање наредбе о неспровођењу истраге оштећеном и подносиоцу пријаве, сагласно наведеној законској норми. Истовјетна правна ситуација је и у случају оспорене одредбе тачке VI став 2. овог упутства, која се односи на достављање наредбе о обустављању истраге оштећеном, осумњиченом и лицу које је пријавило кривично дјело. По оцјени Суда, прописивање из ове норме није супротно релевантној одредби члана 232. став 2. Закона о кривичном поступку Републике Српске, којом је прописано да ће о обустави истраге, као и о разлозима за обуставу истраге, тужилац у писаној форми обавијестити оштећеног

који има права предвиђена у члану 224. овог закона (право на притужбу), као и осумњиченог ако је испитан и лице које је пријавило кривично дјело. Ова обавијест, по мишљењу овог суда, такође, представља пратећи акт који се доставља уз наредбу о обустављању истраге прописану чланом 232. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске, јер једино достављање тужилачке одлуке, односно наредбе о обустављању истраге, која садржи образложење овакве одлуке и поуку о правном лијеку, даје могућност правно заинтересованим лицима да уложи Законом предвиђену притужбу. Поред тога, Суд је оцијенио да давалац иницијативе ову одредбу Упутства неосновано доводи у контекст члана 233. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске, с обзиром на чињеницу да се ова законска норма не односи на обустављање истраге, већ на правну ситуацију када истрага није окончана у законском року, те права осумњиченог и оштећеног на подношење притужбе у вези с тим.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, о уставности и законитости оспорених одредаба предметног упутства одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић,

проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и
академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-77/21
22. фебруар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

С обзиром на то да наредба о обустављању истраге садржи образложење и поуку о правном лијеку која даје могућност правно заинтересованим лицима да уложи законом предвиђену притужбу, подзаконским актом предвиђена обавијест о томе представља пратећи акт који није у супротности са релевантном одредбом закона.

Одлука

Број У-6/22 од 22. фебруара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 20/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 42. став 1. и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 22. фебруара 2023. године, д о н и о
ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 21/21 и 69/21) није у сагласности са Уставом Републике Српске, Законом о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08) и Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

Утврђује се да Посебни колективни уговор о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 8/22) није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

О б р а з л о ж е њ е

Синдикат локалне самоуправе, управе и јавних служби Републике Српске поднио је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости Посебног колективног уговора о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 8/22), који су закључили Министарство управе и локалне самоуправе и Синдикат управе Републике Српске. У приједлогу се наводи да оспорени колективни уговор није у сагласности са чланом 108. став 2. Устава Републике Српске, чланом 7. став 2. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16), чланом 242. ст. 1, 2. и 3. и чланом 252. ст. 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21), чланом 39. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 20/17), као и одредбама чланова 34. и 57. став 5, а у вези са чланом 2. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 24/14). Предлагач, наиме, истиче да је Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17, 85/18, 86/18, 21/20) престао да важи у марту 2020. године, откада није на правној снази, тако да су овлашћени субјекти требали приступити закључивању новог посебног колективног уговора за ову област, а не закључити његове оспорене измјене, што је супротно члану 252. Закона о раду. Такође се

истиче да је приликом закључивања оспореног колективног уговора нарушена одредба члана 242. Закона о раду, јер је закључен без учешћа репрезентативних синдиката, како је то прописано овом законском одредбом. У вези са напријед наведеним, у приједлогу се указује на Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 21/21), коју је донијела Влада Републике Српске, а којом је одређено да се одредбе Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17, 86/18 и 21/20) примјењују до 31. марта 2022. године. Предлагач сматра да је и ова одлука неуставна и незаконита, да за њено доношење не постоји правни основ, јер према одредби члана 252. Закона о раду, само учесници у закључивању колективног уговора, односно искључиво стране потписнице, могу, у одређеном року, сагласно продужити његово важење, тако да Влада нема овлашћење да својим актом, без споразума са репрезентативним синдикатима, једнострано продужава примјену овог акта. Дакле, с обзиром на то да, по мишљењу предлагача, не постоји континуитет у важењу Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, није се могло приступити ни вршењу његових измјена након доношења незаконите Одлуке о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, како је то учињено оспореним посебним колективним уговором. Поред наведеног, у приједлогу се, из истих разлога, оспорава одредба члана 6. Посебног колективног уговора о измјенама Посебног колективног уговора за запослене

у области локалне самоуправе Републике Српске, којим је прописано да се важење овог посебног колективног уговора продужава за период од двије године. Сходно наведеном, предлаже се да Суд, након спроведеног поступка, утврди да оспорени посебни колективни уговор није у сагласности са Уставом, Законом о раду, Законом о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе, Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске.

У одговору на приједлог који је доставило Министарство управе и локалне самоуправе наводи се да услед постојања несагласности репрезентативних синдиката у области локалне самоуправе у погледу начина формирања одбора за преговоре нису постојали услови за преговарање о закључењу новог Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Због тога је Влада Републике Српске, са циљем заштите права запослених у овој области, на приједлог Министарства управе и локалне самоуправе донијела Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 21/21), којом је примјена овог колективног уговора продужена до 31. марта 2022. године. У одговору се даље наводи да је ступањем на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21), Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21) и Закона о измјенама и допунама Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21) дошло до промјене

методологије за обрачун плате радника, због чега је било неопходно приступити измјенама Посебног колективног уговора у области локалне самоуправе, са циљем његовог усаглашавања са одредбама ових закона. Истиче се да је у закључењу оспореног Посебног колективног уговора о измјенама Посебног колективног уговора иза запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, као друга уговорна страна, учествовао Синдикат управе Републике Српске, који је био такође уговорна страна приликом закључивања Посебног колективног уговора иза запослене у области локалне самоуправе Републике Српске 2017. године. Поред наведеног, у одговору се износи мишљење да су неосновани наводи приједлога о несагласности предметног колективног уговора са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, те се дају аргументи у прилог овом ставу.

Синдикат управе Републике Српске, који је један од потписника оспореног колективног уговора, није доставио одговор на приједлог.

Посебни колективни уговор о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 8/22), закључили су 31. јануара 2022. године Министарство управе и локалне самоуправе и Синдикат управе Републике Српске на основу члана 7. став 3. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16). Овим уговором су у Посебном колективном уговору за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник

Републике Српске“ бр. 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21 и 69/21) измијењене одредбе члана 4а, члана 6, члана 10. тач. 3. и 7, члана 20. ст. 1. и 4. и члана 23. ст. 2. и 3. Поред тога, измијењен је и члан 39а. овог колективног уговора тако што је одређено да су учесници овог колективног уговора сагласни да се његово важење продужи за период од двије године.

Са циљем цјеловитог сагледавања оспореног Посебног колективног уговора о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, Суд је, на основу члана 42. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) у овом предмету оцјењивање уставности и законитости проширио и на Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 21/21 и 69/21), коју је донијела Влада Републике Српске. Суд сматра да је питање сагласности ове одлуке са Уставом и законом од значаја за оцјењивање оспореног колективног уговора, јер представља претходно питање од којег зависи одлучивање Суда о његовој уставности и законитости.

Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 21/21 и 69/21) донијела је Влада Републике Српске на основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/18). Овом одлуком је одређено да се одредбе Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске

(„Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17, 86/18 и 21/20) примјењују до 31. марта 2022. године (тачка I), те да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, а примјењиваће се од 22. марта 2021. године (тачка II).

Приликом оцјењивања уставности и законитости ове одлуке, Суд је имао у виду да је чланом 90. тачка 3. Устава утврђено да Влада доноси уредбе, одлуке и друга акта за извршавање закона. Надаље, Законом о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08) прописано је да извршну власт у Републици Српској, у складу са Уставом, врши Влада Републике Српске (члан 1), да је у спровођењу извршне власти Влада надлежна да, поред осталог, доноси уредбе, одлуке, смјернице, инструкције, рјешења, закључке и друге опште и појединачне акте за извршавање закона (члан 15. тачка г)), те да се одлуком прописују мјере Владе, оснивају јавне службе и друге организације, даје сагласност или потврђују општи акти органа или организација ако је таква сагласност предвиђена законом, обустављају од извршења акти министарства, органа јединица локалне самоуправе, предузећа и других органа и организација која врше јавна овлашћења и уређују друга питања од значаја за обављање послова Владе (члан 43. став 3).

С обзиром на то да се у приједлогу превасходно указује на питање важења Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, па тиме и његових оспорених измјена објављених у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 8/22, Суд је имао у виду и одредбу члана 252. Закона о раду („Службени

гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21), којим је прописано: да се колективни уговори закључују на период од три године (став 1), те да по истеку рока из става 1. овог члана колективни уговори престају да важе ако се учесници колективног уговора другачије не договоре најкасније 60 дана прије истека важења колективног уговора (став 2).

Полазећи од наведених уставних и законских одредаба, Суд је утврдио да је прописивањем из наведене одлуке нарушено уставно начело уставности и законитости, јер Влада није имала овлашћење да донесе ову одлуку и уређује питање примјене Посебног колективног уговора. Прије свега, како из одредбе члана 90. тачка 3. Устава и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске јасно произлази, Влада доноси одлуке и друге опште акте за извршавање закона, те одлуком прописује мјере Владе, оснива јавне службе и друге организације, даје сагласност или потврђује опште акте органа или организација ако је таква сагласност предвиђена законом. Евидентно је да предметна одлука, којом се продужава примјена Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, није у функцији извршавања било којег закона, нити је Влада, као извршни орган власти, имала овлашћење да, у оквиру своје нормативне дјелатности дефинисане Уставом и законом, уређује примјену овог општег акта. Поред тога, према члану 252. Закона о раду, након истека периода на који је закључен колективни уговор, искључиво стране потписнице могу својим споразумом, односно сагласном изјавом воље, регулисати питање продужења његовог важења, па тиме и примјене тог акта. Због тога је Влада, доносећи ову одлуку којом је једнострано одредила продужење примјене Посебног колективног уговора за

запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења, чиме је дошло до повреде члана 90. тачка 3. Устава, као и начела уставности и законитости из члана 108. Устава.

Приликом оцјењивања оспореног Посебног колективног уговора о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 8/22), Суд је узео у обзир да је чланом 7. став 3. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16) прописано да Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске закључују Министарство управе и локалне самоуправе и репрезентативни синдикат, у складу са општим прописима о раду. Поред тога, како је већ напријед наведено, према члану 252. Закона о раду, колективни уговори се закључују на период од три године (став 1), а по истеку рока из става 1. овог члана колективни уговори престају да важе ако се учесници колективног уговора другачије не договоре најкасније 60 дана прије истека важења колективног уговора (став 2).

На основу наведеног, Суд је утврдио да оспорени посебни колективни уговор о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске није у сагласности са Уставом и Законом о раду, јер у вријеме његовог закључивања (31. јануар 2022. године) није био на правној снази Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17,

85/18, 86/18, 21/20), тако да потписници овог уговора нису могли вршити његове измјене. Наиме, Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17) закључен је на период од три године (према члану 39. овог уговора), тако да је његово важење престало 9. марта 2020. године. Посебним колективним уговором о измјенама и допуни Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 21/20), који је закључен са оба репрезентативна синдиката (Синдикат управе Републике Српске и Синдикат локалне самоуправе, управе и јавних служби Републике Српске), важење овог уговора је продужено за годину дана, односно до 20. марта 2021. године, након чега је престао да важи, јер његови потписници нису у складу са релевантним одредбама Закона о раду поново продужили његово важење.

У вези са наведеним, Суд је узео у обзир и чињеницу да је, како је то напријед утврђено, Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 21/21 и 69/21), којом је примјена овог колективног уговора продужена до 31. марта 2022. године, а на коју се у одговору на приједлог позива Министарство управе и локалне самоуправе, неуставна и незаконита. Истовремено, Суд сматра потребним указати на то да Устав Републике Српске познаје искључиво институт ступања на снагу, односно важења општих правних аката, тако да прописивање продужавања примјене одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске не доводи до

правног континуитета у важењу, односно правној снази овог колективног уговора. Према томе, овом одлуком није продужено важење Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, тако да се нису могле вршити измјене акта који није на снази, односно закључити оспорени посебни колективни уговор.

Дакле, како је предметни Посебни колективни уговор о измјенама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске закључен супротно члану 252. став 2. Закона о раду, односно након престанка важења Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17, 85/18, 86/18, 21/20), тиме је, по оцјени Суда, оспореним прописивањем нарушено и начело законитости из члана 108. Устава.

С обзиром на овакав став у погледу уставности и законитости овог колективног уговора у цјелини, Суд се није упуштао у оцјењивање члана 6. овог акта, на који се такође указује у приједлогу.

Суд није разматрао наводе приједлога о несагласности оспореног колективног уговора са чланом 39. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 20/17) и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 24/14), што се такође тражи у приједлогу, јер према члану 115. Устава овај суд није надлежан да оцјењује међусобну сагласност подзаконских

општих аката, као ни сагласност одредаба истог општег акта.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-6/22
22. фебруар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Будући да Влада нема овлашћење да уређује питање примјене посебног колективног уговора, јер је то искључиво право потписника уговора, те да је исти уговор закључен супротно релевантној одредби закона, оспореним прописивањем нарушено је уставно начело законитости аката.

Одлука

**Број У-13/22 од 22. фебруара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 20/23**

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5, члана 42. став 1. и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 22. фебруара 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности радника, број: 01-5141/20 од 27. октобра 2020. године, који је донио Управни одбор Јавне установе “Службени гласник Републике Српске” није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21).

О б р а з л о ж е њ е

Александар Јокић из Бање Луке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 11. став 2, члана 48. став 4, члана 49. став 1. и члана 51. став 1. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника број: 01-5141/20 од 27. октобра 2020. године (у даљем тексту: Правилник), који је донио Управни одбор

Јавне установе “Службени гласник Републике Српске”. Давалац иницијативе не наводи уставне одредбе у односу на које оспорава наведене одредбе Правилника, а као разлог оспоравања наводи њихову несагласност са одредбама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21) и Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18). Образлажући наведено давалац иницијативе указује, прије свега, на одредбе члана 9. став 2, члана 10. став 1, члана 179. став 1. тачка 1. и ст. 2. и 3, члана 184. став 1, те члана 200. Закона о раду, члана 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21), те чл. 1. и 215. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) и с тим у вези износи разлоге незаконитости оспореног прописивања из којих, између осталог, произлази да теже повреде радних обавеза могу бити прописане само законом и колективним уговором, али не и Правилником, чије одредбе су оспорене, као и да вођење тока дисциплинског поступка и доказивање треба да се изводи према правилима Закона о општем управном поступку, а не према правилима Закона о кривичном поступку, те да рок за жалбу против првостепене дисциплинске одлуке не може бити прописан на начин који је супротан Закону о општем управном поступку. Поред наведеног, сматра и да су оспореним одредбама члана 11. став 2, члана 49. став 1. и члана 51. став 1. Правилника утврђена неповољнија права од права која су прописана Законом о раду. На основу изложеног предлаже да Суд утврди да су оспорене одредбе наведеног правилника неуставне и незаконите.

Управни одбор Јавне установе “Службени гласник Републике Српске” није доставио одговор на наводе из иницијативе.

У изјашњењу које је доставио в.д. директора ове јавне установе оспорени су наводи даваоца иницијативе као неосновани те је, прије свега, указано на чињенице којима се ова установа, као послодавац, руководила приликом доношења оспореног Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника. Поред тога, у овом изјашњењу је наглашено да ова установа има потписан Колективни уговор са запосленима, те да им је овим уговором дат већи обим права од права која су прописана Законом о раду. У односу на оспорене одредбе Правилника в.д. директора је детаљно оспорио наводе даваоца иницијативе који се тичу њихове несагласности са Законом о раду и Законом о општем управном поступку те, између осталог, навео да Закон о раду оставља простор послодавцу да општим актом или уговором о раду пропише и друге радне обавезе, односно радне дисциплине чије непоштовање може да произведе посљедицу у виду отказа уговора о раду од стране послодавца или неке блаже прописане мјере. Надаље, в.д. директора је навео да оспорено прописивање из којег произлази да се дисциплински поступак води и докази у њему изводе по правилима Закона о кривичном поступку онемогућава, с једне стране, послодавца да поступа неадекватно, односно да импровизује у том поступку а да, с друге стране, штити раднике будући да тачно знају како се послодавац мора понашати током вођења дисциплинског поступка. Уз то, у изјашњењу су објашњени разлози због којих је прописан рок од осам дана за жалбу против првостепене дисциплинске одлуке, као и рок застарјелости

вођења дисциплинског поступка од једне године од дана када је учињена повреда, и у вези с тим наглашено да се рокови прописани Законом о раду и Законом о општем управном поступку примјењују само у ситуацијама када послодавац нема општи акт о вођењу дисциплинског поступка, тј. када спроводи скраћени поступак.

Оспорени Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности радника број: 01-5141/20 од 27. октобра 2020. године донио је Управни одбор Јавне установе “Службени гласник Републике Српске”, позивом на члан 22. став 1. тачка 4. Статута Јавне установе “Службени гласник Републике Српске”. Овим правилником уређује се покретање, вођење и застарјелост вођења дисциплинског поступка за утврђивање дисциплинске одговорности због повреде радне обавезе или радне дисциплине радника у Јавној установи “Службени гласник Републике Српске” (у даљем тексту: Установа), удаљавање радника са посла, као и друга питања од значаја за заштиту радне дисциплине и питање материјалне одговорности радника (члан 1).

Одредбама овог правилника, које су оспорене иницијативом, прописано је: у члану 11 став 2 - да су теже повреде радних обавеза: одбијање радника да извршава своје радне обавезе одређене уговором о раду (тачка 1), крађа, намјерно уништавање, оштећење или незаконито располагање средствима Установе, као и наношење штете трећим лицима, коју је Установа дужна надокнадити (тачка 2), злоупотреба положаја или прекорачење овлашћења са материјалним или другим штетним посљедицама по Установу (тачка 3), одавање информација које се сматрају пословном, службеном или другом тајном, како је то

утврђено законским прописима или нормативним актима Установе (тачка 4), намјерно онемогућавање или ометање другог радника да извршава своје радне обавезе, чиме се ремети процес рада код послодавца (тачка 5), насилничко понашање према послодавцу, другим радницима и трећим лицима за вријеме рада (тачка 6), вршење насиља на основу пола, дискриминације, узнемиравање и сексуално узнемиравање других радника или мобинг (тачка 7), неоправдани изостанак с посла у трајању од три радна дана у календарској години (тачка 8), коришћење туђе електронске картице ради пријављивања доласка на посао, или одласка са посла радника који није био присутан на послу или давање електронске картице другом раднику да би пријавио долазак на посао или одлазак са посла (тачка 9), неодрживање позиву/налогу непосредног руководиоца или одбијање извршавања радних задатака у случају ванредних околности (тачка 10), одбијање рада у комисијама, стручним тимовима или радним групама Установе, односно одбијање извршења радног налога или задатка издатог од стране за то овлашћеног лица (тачка 11), истовремено учињене различите најмање двије лакше повреде радне/уговорене обавезе (тачка 12), пропуштање предузимања законом и општим актима установе утврђених мјера заштите радника на раду, средстава рада и животне средине, због којих су настале или су могле настати посљедице по живот и здравље радника у Установи (тачка 13), неспровођење или неуредно спровођење Етичког кодекса Установе (тачка 14), прикривање сазнања о постојању сукоба интереса (тачка 15), давање нетачних података или подношење фалсификоване дипломе или свједочанства, који су били одлучујући за заснивање радног односа или током рада (тачка 16), непријављивање промјена

или давање нетачне адресе пребивалишта/боравишта или других личних података потребних за евиденције које се воде у Установи (тачка 17), свако друго понашање радника којим се наноси озбиљна штета интересима Установе, као и понашање радника из ког се основано може закључити да даљњи рад радника у установи не би био могућ (тачка 18); у члану 48. став 4 - да се, ако није другачије прописано одредбама овог правилника, за сва питања која се односе на поднеске, позивање, разматрање списа и достављање сходно примјењују одредбе Закона о општем управном поступку, док се вођење тока дисциплинског поступка и доказивања изводи по правилима Закона о кривичном поступку; у члану 49. став 1 - да против првостепене одлуке радник против кога се води дисциплински поступак или његов бранилац могу поднијети жалбу управном одбору Установе (у даљем тексту: другостепени орган) путем Кабинета директора у року од осам (8) дана од дана пријема првостепене одлуке; у члану 51. став 1 - да покретање дисциплинског поступка застаријева протеком 30 (тридесет) дана од дана сазнања за повреду и учиниоца, а најкасније у року од једне (1) године од дана када је повреда учињена.

Разматрајући основаност навода даваоца иницијативе Суд је имао у виду да давалац иницијативе није навео одредбе Устава Републике Српске у односу на које оспорава уставност Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника, број: 01-5141/20 од 27. октобра 2021. године. Међутим, полазећи од разлога оспоравања наведених у иницијативи Суд је оцијенио да се уставност одредаба наведеног акта оспорава са становишта члана 108. став 2. Устава, којим је утврђено да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Поред тога, Суд је имао у виду да је одредбама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21), у односу на које је тражена оцјена законитости оспорених одредаба наведеног акта, као и другим релевантним одредбама тог закона прописано: члан 1. да се овим законом уређују радни односи, права, обавезе и одговорности из радног односа и други односи по основу рада у Републици Српској, ако посебним законима није другачије одређено (став 1), да се права, обавезе и одговорности из радног односа уређују и колективним уговором, а правилником о раду и уговором о раду само када је то овим законом одређено (став 4); члан 3. да се колективним уговором закљученим између синдиката и послодавца у складу са законом уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, начин и поступак њиховог остваривања и међусобни односи учесника колективног уговора, а правилником о раду, у складу са законом, уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа ако: 1) код послодавца није основан синдикат или ниједан синдикат не испуњава услове репрезентативности, односно није закључен споразум о синдикалном удруживању ради колективног преговарања у складу са овим законом, 2) ниједан учесник колективног уговора не покрене иницијативу за почетак преговора ради закључивања колективног уговора, 3) учесници колективног уговора не постигну сагласност за закључивање колективног уговора у року од 60 дана од дана почињања преговора и 4) синдикат у року од 15 дана од дана достављања позива за почетак преговора за закључивање уговора не прихвати иницијативу послодавца (ст. 1. и 2); члан 7. да је колективни уговор, у смислу овог закона, општи колективни уговор, посебни

колективни уговор и колективни уговор код послодавца, којим се ближе уређују права по основу рада, обим права и начин и поступак њиховог остваривања, међусобни односи учесника у закључивању колективног уговора и друга питања од значаја за уређивање односа између радника и послодавца који је обавезујући за послодавца и раднике који су код њега запослени, а у чијем је закључивању послодавац непосредно учествовао, или је овластио другог послодавца да то учини у његово име, или је накнадно приступио колективном уговору (став 1), а правилником о раду, у смислу овог закона, сматра се правилник о раду који је донио послодавац, у складу са чланом 3. овог закона (став 3); члан 9. да колективни уговор и правилник о раду (у даљем тексту: општи акти) и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се раднику дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом (став 1), да се општим актом и уговором о раду могу да утврде друга или пропишу повољнија права и повољнији услови рада од оних утврђених овим законом, осим ако то законом није изричито забрањено (став 2); члан 10. да су одредбе општег акта које утврђују неповољнија права или неповољније услове рада од права и услова утврђених овим законом незаконите и умјесто њих се примјењују одредбе овог закона (став 1); члан 18. да су послодавац и радник дужни да се придржавају права и обавеза утврђених законом, општим актом и уговором о раду; члан 137. да је радник дужан да се на раду придржава обавеза прописаних законом, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду и да своје радне обавезе извршава на начин којим неће онемогућавати или ометати друге раднике у извршавању њихових радних обавеза (став 1), те да је за повреду радних

обавеза радник одговоран послодавцу, а ако је повредом радних обавеза причињена материјална штета послодавцу или трећим лицима, или је учињено кривично дјело или прекршај, радник је одговоран материјално, односно кривично или прекршајно (став 2); члан 138. да се тежом повредом радних обавеза сматра такво понашање радника на раду или у вези са радом којим се наноси озбиљна штета интересима послодавца, као и понашање радника из кога се основано може закључити да даљи рад радника код послодавца не би био могућ (став 1); члан 140. да се за повреду радних обавеза и радне дисциплине раднику може изрећи једна од слједећих мјера: 1) писмено упозорење, 2) новчана казна, 3) престанак радног односа (став 1), те да се мјера из става 1. тачка 3. овог члана не може изрећи за лакше повреде радне обавезе (став 2); члан 142. да је радник који на раду или у вези са радом намјерно или из крајње непажње причини материјалну штету послодавцу дужан да ту штету накнади (став 1); члан 148. да се на питања накнаде штете причињене на раду или у вези са радом која нису посебно уређена овим законом примјењују прописи о облигационим односима; члан 179. да послодавац може да откаже уговор о раду раднику који својом кривицом учини тежу повреду радне обавезе, и то: 1) одбије да извршава своје радне обавезе одређене уговором о раду, 2) изврши крађу, намјерно уништење, оштећење или незаконито располагање средствима послодавца, као и наношење штете трећим лицима, коју је послодавац дужан накнадити, 3) злоупотреби положај, са материјалним или другим штетним посљедицама по послодавца, 4) ода пословне или службене тајне, 5) намјерно онемогућава или омета друге раднике да извршавају своје радне обавезе, чиме се ремети

процес рада код послодавца, 6) насилнички се понаша према послодавцу, другим радницима и трећим лицима за вријеме рада, 7) неоправдано изостане с посла у трајању од три дана у календарској години, 8) ако је дао нетачне податке који су били одлучујући за заснивање радног односа, 9) изврши насиље на основу пола, дискриминацију, узнемиравање и сексуално узнемиравање других радника или мобинг и 10) ако учини другу тежу повреду радне обавезе утврђену колективним уговором (став 2), те да послодавац може да откаже уговор о раду раднику који не поштује радну дисциплину, и то: 1) ако неоправдано одбије да обавља послове и извршава налоге послодавца у складу са законом, 2) ако не достави потврду о привременој спријечености за рад у смислу члана 120. овог закона, 3) ако злоупотреби право на одсуство због привремене спријечености за рад, 4) због доласка на рад под дејством алкохола или других опојних средстава, односно употребе алкохола или других опојних средстава у току радног времена, које има или може да има утицај на обављање посла, 5) ако његово понашање представља радњу извршења кривичног дјела учињеног на раду и у вези са радом, независно од тога да ли је против радника покренут кривични поступак за кривично дјело, 6) ако радник који ради на пословима са повећаним ризиком, на којима је као посебан услов за рад утврђена посебна здравствена способност, одбије да буде подвргнут оцјени здравствене способности, 7) ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (став 3); члан 180. да је послодавац дужан да прије отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, радника писаним путем обавијести о постојању

разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања обавјештења да се изјасни на наводе из обавјештења (став 1), да је у обавјештењу из става 1. овог члана послодавац дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на обавјештење (став 2), да неизјашњавање уредно обавијештеног радника о околностима које му се стављају на терет у року из става 1. овог члана није сметња за даље вођење поступка (став 3); члан 181. да послодавац може раднику из члана 179. став 1. тачка 1) овог закона да откаже уговор о раду ако му је претходно дао писмено упозорење у вези са недостацима у његовом раду, упутствима и примјереним роком за побољшање рада, ако радник не побољша рад у остављеном року, а послодавац не може да му обезбиједи други одговарајући посао; члан 184. да отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тачка 1. и ст. 2. и 3 овог закона послодавац може дати раднику у року од три мјесеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од шест мјесеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа (став 1), те да отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тачка 2. овог закона послодавац може дати раднику најкасније у року од 30 дана од дана достављање правоснажне одлуке суда (став 2); члан 198. да о правима и обавезама радника из радног односа, у складу са законом, општим актом и уговором о раду, одлучује пословодни орган послодавца (директор) или друго лице одређено статутом или актом о оснивању (став 1); члан 238. да се колективним уговором, у складу са законом и другим прописом, уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, поступак измјена и допуна колективног уговора,

међусобни односи учесника колективних уговора и друга питања од значаја за уређивање односа између радника и послодаваца (став 1).

Полазећи од наведених одредаба Закона о раду, Суд је утврдио да се права, обавезе и одговорности из радног односа уређују законом (тим и посебним), колективним уговором и уговором о раду, као и да се изузетно, у случајевима који су таксативно одређени, права из радног односа могу уредити и правилником о раду, те да за колективни уговор и правилник о раду Закон користи појам општи акт и да колективни уговор, правилник о раду и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се раднику дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом. Поред тога, из наведених одредаба Закона о раду Суд је утврдио да је радник дужан да се на раду придржава обавеза прописаних законом, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду, као и да су прописане повреде обавеза и радне дисциплине из уговора о раду од стране радника, мјере за повреду радних обавеза и радне дисциплине, накнада материјалне штете, те разлози за отказ уговора од раду од стране послодавца и поступак у случају отказа уговора о раду од стране послодавца.

Насупрот наведеном, Управни одбор Јавне установе “Службени гласник Републике Српске” је Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности радника, чије одредбе су оспорене, регулисао питања која се односе на повреде радних обавеза и радне дисциплине, покретање и вођење дисциплинског поступка, материјалну одговорност, рокове застарјелости и друга питања у вези с дисциплинском и материјалном одговорности радника у Јавној установи

“Службени гласник Републике Српске”, а што су све питања из корпуса права, обавеза и одговорности из радног односа која се могу уредити само законом, колективним уговором и уговором о раду.

Имајући у виду да су, по оцјени Суда, Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности радника Јавне установе “Службени гласник Републике Српске” уређена питања која се, сагласно наведеним одредбама Закона о раду, уређују колективним уговором, а само под одређеним условима и правилником о раду, Суд је, будући да у поступку оцјењивања уставности или законитости, сагласно одредби члана 42. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), није ограничен захтјевом даваоца иницијативе, оцијенио да оспорени Правилник у цјелини није у сагласности са законом.

С обзиром на то да Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности радника Јавне установе “Службени гласник Републике Српске” није у сагласности са Законом о раду, а да према одредби члана 108. став 2. Устава прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом, Суд је оцијенио да оспорени правилник није у сагласности ни са Уставом.

С обзиром на то да је Суд утврдио формалну незаконитост оспореног Правилника у цјелини, није се посебно упуштао у оцјену сагласности оспорених одредаба Правилника са појединим одредбама Закона о раду и Закона о општем управном поступку.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-13/22
22. фебруар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Имајући у виду да су оспореним подзаконским општим актом уређена питања која се, сагласно релевантним одредбама закона, уређују колективним уговором, а само под одређеним условима и правилником о раду, наведени акт у цјелини није у сагласности са законом и уставним начелом законитости.

Одлука

Број У-14/22 од 22. фебруара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 20/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 60. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 22. фебруара 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Одбија се приједлог за утврђивање неуставности и незаконитости члана 1. у дијелу који гласи „и ратног војног инвалида“, члана 7. став 1. у дијелу који гласи „статус ратног војног инвалида“, члана 7. став 2. и 3, члана 11. став 1. тачка б) у дијелу који гласи „статуса ратног војног инвалида или“, члана 12. став 1. у дијелу који гласи „или ратног војног инвалида“, члана 13. став 2, члана 16. став 1. тачка 3), члана 16. став 2. у дијелу који гласи „3)“, члана 22. и члана 34. став 5. у дијелу који гласи „а ратни војни инвалид више категорије у односу на ратног војног инвалида ниже категорије“, Уредбе о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 26/19 и 77/20).

О б р а з л о ж е њ е

Градска организација породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Бањалука поднијела је

Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости члана 1. у дијелу који гласи „и ратног војног инвалида“, члана 7. став 1. у дијелу који гласи „статус ратног војног инвалида“, члана 11. став 1. тачка б) у дијелу који гласи „статуса ратног војног инвалида или“, члана 12. став 1. у дијелу који гласи „или ратног војног инвалида“, члана 13. став 2, члана 16. став 1. тачка 3), члана 16. став 2. у дијелу који гласи „3)“, члана 22. и члана 34. став 5. у дијелу који гласи „а ратни војни инвалид више категорије у односу на ратног војног инвалида ниже категорије“, Уредбе о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 26/19 и 77/20) (у даљем тексту: Уредба). Предлагач оспорава наведене одредбе Уредбе у односу на члан 10. и 108. Устава Републике Српске и у односу на чланове 13, 55. и 75. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 9/12 и 40/12) (у даљем тексту: Закон). У приједлогу се наводи да је из одредаба чланова 13. и 75. Закона евидентно да се чланом уже породице погинулог борца сматрају брачни друг и дјеца, без ограничења дјеце годинама живота, као и да предност у стамбеном збрињавању имају чланови породице погинулих бораца у односу на друга лица која немају тај статус. Предлагач сматра да се оспореном уредбом није смјело дати право на стамбено збрињавање ратним војним инвалидима прије него што се стамбено збрину сви чланови породице погинулог борца из члана 13. Закона, због чега наводи да су оспорене одредбе Уредбе у супротности са чланом 13. и 75. Закона, а тиме и са чланом 108. Устава Републике Српске.

У приједлогу се такође наводи да су прописивањем као у члану 7. став 2. и 3. Уредбе дјеца која су била пунољетна у тренутку погибије оца остала ускраћена од свог права на стамбено збрињавање. С тим у вези, предлагач наводи да се ограничавањем дјеце погинулог борца годинама живота крше Уставом зајамчена права и слободе из члана 10. Устава Републике Српске, јер је, по мишљењу предлагача, ова категорија лица дискриминисана по основу животне доби грађана. Из наведеног произлази да предлагач оспорава и члан 7. став 2. и 3. оспорене уредбе у односу на члан 10. Устава Републике Српске.

У одговору на приједлог који је Суду доставила Влада Републике Српске у форми мишљења оспоравају се наводи предлагача и истиче да предлагач погрешно тумачи члан 75. Закона, због чега оспорава да се Уредбом уређује и стамбено збрињавање ратних војних инвалида. Наводи се да је Влада Републике Српске, у складу са својим законским овлашћењима, оспореном уредбом прописала услове, критеријуме и поступак за стамбено збрињавање лица са признатим статусом члана породице погинулог борца из члана 13. Закона, као и лица са признатим статусом ратног војног инвалида. У одговору на приједлог се указује и на то да је чланом 34. оспорене уредбе прописано да првостепени орган сачињава одвојене листе према статусу лица из члана 7. став 1. Уредбе, да се редослијед на листама утврђује према укупном броју бодова, те да уколико више лица има исти број бодова, предност има лице са статусом породице погинулог борца у односу на лица која немају тај статус. Код чињенице да је Законом предвиђено стамбено збрињавање и за чланове породица погинулих бораца и за ратне војне инвалиде, те да је у складу са законским овлашћењима Уредбом дата

могућност да се стамбено збрињавају и чланови породица погинулих бораца и ратни војни инвалиди који су поднијели захтјев за стамбено збрињавање, у одговору се истиче да је неприхватљива тврдња предлагача да се најприје требају збринути сви чланови породица погинулих бораца. У одговору на приједлог такође се наводи да су одредбама члана 7. став 2. и 3. прописани услови по којима се могу стамбено збринути дјеца погинулог борца која су остварила статус члана породице погинулог борца из члана 13. Закона, као и да су ове одредбе већ биле предмет оцјене уставности и законитости у предмету Суда број: У-68/19, у коме је приједлог одбијен.

Уредбу о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 26/19 и 77/20) донијела је Влада Републике Српске на основу чл. 55. и 75. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 9/12 и 40/12) и члана 43. став 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08). Оспореним одредбама ове уредбе прописано је: овом уредбом прописују се начин, услови, критеријуми и поступак за стамбено збрињавање лица са статусом члана породице погинулог борца и ратног војног инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске те остала питања која су од значаја за реализацију тог права (члан 1), право на стамбено збрињавање по овој уредби могу остварити лица којима је рјешењем надлежног органа утврђен статус члана породице погинулог борца или статус ратног војног инвалида ако је у поступку ревизије

рјешења о утврђеном статусу дата сагласност на то рјешење (члан 7. став 1), дијете погинулог борца које је на дан смрти родитеља по основу кога има утврђен статус било малољетно може остварити право на стамбено збрињавање самостално ако то право није користио нико од чланова уже породице погинулог борца (члан 7. став 2), изузетно од одредбе става 2. овог члана, право на стамбено збрињавање може остварити и дијете погинулог борца које је на дан смрти другог родитеља било на редовном школовању ако то право није користио нико од чланова уже породице погинулог борца (члан 7. став 3), сматра се да је стамбено збринуто лице из члана 7. ове уредбе ако је по основу статуса ратног војног инвалида или члана породице погинулог борца остварило право на стамбено збрињавање као носилац права или као члан породичног домаћинства носиоца права (члан 11. став 1. тач. 6), структура стамбене јединице која се додјељује лицу са статусом члана породице погинулог борца одређује се према броју чланова породичног домаћинства који се са њим заједно стамбено збрињавају, а имају утврђен статус члана породице погинулог борца или ратног војног инвалида (члан 12. став 1), самцу – ратном војном инвалиду прве категорије додјељује се једноособан стан (члан 13. став 2), да су критеријуму на основу којих се врши бодовање подносиоца захтјева, поред осталих, статус и категорија ратног војног инвалида (члан 16. став 1. тачка 3), лица која се заједно стамбено збрињавају са подносиоцем захтјева бодују се по критеријумима из става 1. т. 2), 3) и 4) овог члана (члан 16. став 2), по критеријуму статуса ратног војног инвалида подносилац захтјева бодује се: по основу статуса ратног војног инвалида прве категорије са 70 бодова (тач. 1), по основу статуса ратног војног инвалида друге

категорије са 60 бодова (тач. 2), по основу статуса ратног војног инвалида треће категорије са 55 бодова (тач. 3), по основу статуса ратног војног инвалида четврте категорије са 50 бодова (тач. 4), по основу статуса ратног војног инвалида пете категорије са 45 бодова (тач. 5), по основу статуса ратног војног инвалида шесте категорије са 40 бодова (тач. 6), по основу статуса ратног војног инвалида седме категорије са 35 бодова (тач. 7), по основу статуса ратног војног инвалида осме категорије са 30 бодова (тач. 8), по основу статуса ратног војног инвалида девете категорије са 25 бодова (тач. 9), по основу статуса ратног војног инвалида десете категорије са 20 бодова (тач. 10) (члан 22. тац. 1-10), ако више лица има исти број бодова, предност има лице са статусом породице погинулог борца у односу на лица која немају тај статус, а ратни војни инвалиди више категорије у односу на ратног војног инвалида ниже категорије (члан 34. став 5).

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорених одредаба Уредбе Суд је имао у виду да је Уставом Републике Српске утврђено: да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство (члан 10), да републички органи, у оквиру Уставом утврђених права и дужности Републике, утврђују политику, доносе и извршавају законе, друге прописе и опште акте, врше заштиту уставности и законитости (члан 67. став 1), да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, борачку и инвалидску заштиту (тачка 12. Амандмана XXXII

којим је замијењен члан 68. Устава Републике Српске), да Влада доноси уредбе, одлуке и друга акта за извршавање закона (члан 90. тачка 4), да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом, да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом (члан 108).

Поред тога, Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 9/12 и 40/12) прописано је: да се овим законом уређују услови, начин и поступак за утврђивање статуса и права бораца, војних инвалида и чланова породица погинулих бораца и умрлих војних инвалида и чланова породица лица страдалих у вршењу војне службе или у вршењу активности у вези са том службом, начин обезбјеђивања новчаних средстава, те друга питања од значаја за остваривање права прописаних овим законом (члан 1); да статус, односно права прописана овим законом могу остварити чланови породице погинулог, односно умрлог лица: а) брачни друг и дјеца (брачна, ванбрачна и усвојена) (у даљем тексту: ужа породица, б) родитељи, односно усвојиоци - ако је усвојење потпуно, в) очух и маћеха - ако нема родитеља, односно усвојиоца или је родитељу/усвојиоцу одузето родитељско право, г) брат и сестра - ако нема корисника инвалиднине из тач. а) до в) овог става и ако нема других лица која су по закону обавезна да их издржавају и д) дјед и баба по оцу или мајци - ако нема чланова породице из тач. а) до г) овог става (члан 13. став 1, тач. а-д); чланом уже породице сматра се и лице из ванбрачне заједнице уколико је са погинулим, односно умрлим имало дјете, као и пасторче уколико га је погинули,

односно умрли издржавао најмање три године непосредно прије смрти, а други биолошки родитељ није жив или нема обавезу издржавања (члан 13. став 2); лицима из става 1. тачка а) овог члана може се признати статус члана породице погинулог борца без обзира на то да ли користе право на породичну инвалиднину (члан 13. став 3); да у права ратних војних инвалида поред осталих, спада предност у стамбеном збрињавању (члан 39. тачка з); да ратни војни инвалиди имају предност у стамбеном збрињавању у односу на борце, у складу са уредбом Владе (члан 55); да члан породице погинулог борца има право, поред осталог, на предност у стамбеном збрињавању (члан 60. тачка ј); да чланови породице погинулог борца имају предност у стамбеном збрињавању у односу на друга лица која немају тај статус, у складу са уредбом Владе (члан 75).

Такође, Суд је имао у виду да је Законом о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08) прописано да извршну власт у Републици Српској, у складу са Уставом, врши Влада Републике Српске (члан 1. став 1), да о питањима из своје надлежности Влада доноси уредбе, одлуке, смјернице, инструкције, рјешења, закључке и друга акта у складу са законом (члан 43. став 1), да се уредбом ближе уређују односи од значаја за извршавање закона, утврђују начела унутрашње организације министарстава и других републичких органа управе и формирају стручне службе Владе (члан 43. став 2).

Приликом разматрања датог приједлога Суд је узео у обзир да је већ мериторно одлучивао о уставности и законитости члана 7. став 2. и 3. оспорене уредбе. Одлуком Суда број У-68/19 од 20. маја 2020. године („Службени

гласник Републике Српске“ број 51/20) одбијен је приједлог за утврђивање неуставности и незаконитости члана 7. став 2. и 3. Уредбе о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 26/19), јер је Суд утврдио да прописивањем као у члану 7. став 2. и 3. ове уредбе, није нарушено уставно начело подјеле власти из члана 69. Устава, те да Влада приликом оспореног прописивања није изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења. Накнадним измјенама ове уредбе које су објављене у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 77/20, члан 7. став 2. и 3. није претрпио измјене и допуне.

Полазећи од наведених уставних и законских одредаба, Суд је оцијенио да је Влада Републике Српске била овлашћена да донесе оспорену уредбу, којом је с циљем извршавања релевантних одредаба Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске ближе уредила начин, услове, критеријуме и поступак за стамбено збрињавање лица са статусом члана породице погинулог борца и ратног војног инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата, те остала питања која су од значаја за реализацију тог права.

Суд је оцијенио да прописивање као у оспореним одредбама члана 1, члана 7. став 1. члана 11. став 1. тачка 6), члана 12. став 1, члана 13. став 2, члана 16. став 1. тачка 3), члана 16. став 2, члана 22. и члана 34. став 5. Уредбе, у дијелу који се односи на статус ратног војног инвалида, не доводи до повреде уставних и законских одредаба на које се указује у приједлогу. Приликом овакве оцјене Суд је имао у

виду одредбе члана 39. тачка з) и члана 55. Закона, којима је прописано да ратни војни инвалиди имају право на предност у стамбеном збрињавању, односно да имају предност у стамбеном збрињавању у односу на борце, у складу са Уредбом Владе, као и одредбе члана 60. тачка ј) и члана 75. Закона, које прописују да члан породице погинулог борца има право на предност у стамбеном збрињавању, односно да чланови породице погинулог борца имају предност у стамбеном збрињавању у односу на друга лица која немају тај статус, у складу са уредбом Владе. Дакле, Законом је предвиђено право на стамбено збрињавање и за чланове породица погинулих бораца и за ратне војне инвалиде, те дато овлашћење Влади да, са циљем извршавања законских одредаба које прописују право на стамбено збрињавање лица са статусом члана породице погинулих бораца из члана 13. Закона, као и право на стамбено збрињавање ратних војних инвалида, својим општим актом ближе уреди начин, услове, критеријуме и поступак за стамбено збрињавање ове двије категорије лица, те остала питања од значаја за реализацију тог права. Стога је Суд оцијенио да прописивање као у оспореним одредбама Уредбе начина, услова, критеријума и поступка за стамбено збрињавање лица са статусом члана породице погинулих бораца, као и ратних војних инвалида, који су поднијели захтјев за стамбено збрињавање, није несагласно са одредбама чланова 13, 55. и 75. Закона, јер Закон предвиђа могућност за стамбено збрињавање обје наведене категорије лица. Имајући у виду наведено, Суд је оцијенио да нису основани наводи предлагача да се оспореним општим актом није смјело дати право на стамбено збрињавање ратним војним инвалидима, прије него што се стамбено збрину чланови породице погинулог борца из члана 13. Закона.

Како оспорене одредбе Уредбе нису несагласне са законом, Суд је утврдио да у конкретном случају није нарушено начело уставности и законитости из члана 108. Устава, којим је утврђено да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом, да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Такође, Суд је утврдио да у раније вођеном поступку није оцјењивао уставност и законитост оспореног члана 7. став 2. и 3. Уредбе у односу на члан 10. Устава. По оцјени Суда, прописивање као у члану 7. став 2. и 3. оспорене уредбе представља ствар цјелисходне процјене њеног доносиоца и политике у уређивању ове материје и није супротно општим начелима на којима се заснива Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске. При томе, Суд је оцијенио да члан 7. став 2. и 3. Уредбе није у супротности са чланом 10. Устава, јер се ова одредба једнако односи на све субјекте права који су њоме обухваћени. Суд указује на то да Уставом зајамчена једнакост грађана није апсолутна категорија, већ гарантује једнак третман лица која се налазе у истим правним ситуацијама приликом реализације одређених права, због чега се, у конкретном случају, адресати оспорене одредбе не могу доводити у везу са другим лицима, која нису обухваћена оспореном одредбом. Поред тога, смисао одредбе члана 7. став 2. и 3. оспорене уредбе није у старосној доби грађана, већ у праву дјетета погинулог борца, које је на дан смрти родитеља било малољетно или дјетета погинулог борца које је на дан смрти другог родитеља било на редовном школовању, да самостално тражи стамбено збрињавање, ако то право није

користио нико од чланова уже породице погинулог борца. Стога је Суд оцијенио да су неосновани наводи предлагача да су прописивањем као у овој оспореној одредби грађани дискриминисани по основу животне доби грађана.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-14/22
22. фебруар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Нису основани наводи предлагача да се оспореним општим актом није смјело дати право на стамбено збрињавање ратним војним инвалидима прије него што се стамбено збрину чланови породице погинулог борца, јер то питање представља ствар цјелисходне процјене њеног доносиоца и политике у уређивању ове материје и није супротно општим начелима на којима се заснива Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске.

Одлука

Број У-33/22 од 22. фебруара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 20/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 22. фебруара 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22) није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о уређењу простора и грађењу (“Службени гласник Републике Српске” бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19).

О б р а з л о ж е њ е

Републичка управа за инспекцијске послове - Сектор урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције, Одјељење Бањалука, дала је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање законитости Одлуке о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22). Давалац иницијативе оспорава законитост Регулационог плана “Југ 3” из разлога што, како наводи, није израђен на основу Урбанистичког плана града Бањалука (“Службени гласник Града Бањалука” број 8/75) који се, како наводи, сагласно одредби члана 189. став 3. Закона о уређењу

простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске бр. 40/13, 106/15 и 84/19), примјењује до доношења новог документа просторног уређења. Поред тога, законитост овог регулационог плана давалац иницијативе оспорава и из разлога што носилац израде плана није, на начин и по поступку који је прописан чланом 48. став 1. наведеног закона, размотрио примједбу број 5 коју су Заједница етажних власника Булевар Десанка Максимовић и Заједница етажних власника Степе Степановића доставиле у току јавног увида, односно што није на конкретан начин образложио разлоге одбацивања исте. Имајући у виду да је у току извршене инспекцијске контроле утврђено да поступак по коме је донесен оспорени план није спроведен на начин прописан Законом о уређењу простора и грађењу, давалац иницијативе предлаже да Суд утврди да оспорени план није у сагласности са овим законом.

Накнадно, Заједница етажних власника - Булевар Десанке Максимовић број 2, улаз 1, Заједница етажних власника - Булевар Десанке Максимовић број 2, улаз 2, Заједница етажних власника - Булевар Десанке Максимовић број 2, улаз 3 и Заједница етажних власника - Булевар Десанке Максимовић број 2, улаз 2А из Бањалуке, све заступане по пуномоћнику Борису Новковићу, адвокату из Бањалуке, дале су заједничку иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22). Из садржине ове иницијативе произлази да оспорена одлука није у сагласности са чланом 28, чланом 35. став 1, те чл. 38. до 52. Закона о уређењу простора и грађењу, као ни са чл. 5. и 108. став 2. Устава Републике Српске и Европском конвенцијом за заштиту

људских права и основних слобода која, како се наводи, утврђује право сваког на имовину, те приватни и породични живот. Образлажући наведено даваоци иницијативе указују, прије свега, на одредбе члана 26. став 1. тачка б), члана 28. став 1. и члана 35. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу, те истичу да Град Бањалука нема важећи урбанистички план, јер је урбанистичком плану из 1975. године истекла важност. Поред наведеног, давалац иницијативе указује на повреду члана 40. став 3. тачка д) Закона с обзиром на то да у оспореној одлуци није утврђен рок израде плана, те члана 50. став 1. Закона јер је супротно овој законској одредби овлашћен градоначелник да по одржаној расправи утврди Приједлог плана. Надаље, давалац иницијативе указује да носилац припреме плана није огласом из члана 47. став 3. Закона о уређењу простора и грађењу обавијестио јавност и власнике непокретности на подручју за које се доноси спроведбени документ просторног уређења о мјесту, времену и начину излагања документа просторног уређења, односно није одредио мјесто и вријеме пружања појашњења предложених планских рјешења заинтересованим лицима, као и да је пропустио да одреди излагање нацрта плана на јавни увид у просторијама у којима се одржавају стручне расправе или другим просторијама (домови културе и слично). Уз то, давалац иницијативе указује да носилац припреме плана није донио акт о утврђивању приједлога предметног плана како је то прописано чланом 50. став 1. Закона. Сматрајући да поступак по којем је донесен предметни план није спроведен на начин прописан одговарајућим одредбама Закона о уређењу простора и грађењу, даваоци иницијативе предлажу да Суд утврди да оспорени акт није у сагласности са Уставом и законом.

Поред наведених иницијатива, Центар за животну средину доставио је Суду поднесак којим се, како се наводи, придружује заједничкој иницијативи поднесеној од стране заједница етажних власника које заступа пуномоћник Борис Новковић, адвокат из Бањалуке. У овом поднеску је наведено да овај центар у цијелости подржава разлоге оспоравања Одлуке о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22) који су наведени у иницијативи којој се придружују.

Суд је, на сједници одржаној 12. октобра 2022. године, сагласно члану 9. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 114/12, 29/13 и 90/14) одлучио да о иницијативама води јединствен поступак, припајајући иницијативу У-45/22 првоприспјелој иницијативи У-33/22.

Скупштина Града Бањалука није доставила одговор на наводе из иницијатива.

У изјашњењу на наводе из иницијатива које је доставила Градска управа Града Бањалука, Одјељење за просторно уређење, истакнуто је, прије свега, да је оспорена одлука у потпуности усаглашена са документима просторног уређења вишег реда, односно ширег подручја, као и са документима сусједног подручја. С тим у вези у овом изјашњењу је наглашено да урбанистички план, као стратешки документ просторног уређења, дефинише само основне намјене површина и правце развоја, те да намјена „зелена површина и паркинг“ нису намјене које се дефинишу овом врстом документа просторног уређења, односно да урбанистички план, као стратешки документ

просторног уређења (којим се дефинишу основни циљеви и правци развоја одређеног простора), графички не приказује и не дефинише услове парцелације земљишта, пројектовања и изградње на нивоу катастарских, односно грађевинских парцела, већ планира основне намјене површина у урбаном подручју града и даје параметре, смјернице и упуте за израду докумената нижег нивоа који су спроведбеног карактера и којима се наведени услови детаљније разрађују. Надаље, у овом изјашњењу се наводи да је предметни простор према поглављу Г.И.3.1 Просторног плана града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“ број 11/14) уже урбано подручје у коме се планира интензивнија изградња, унапређење урбаног стандарда, административних, јавних и уопште пословних садржаја. Поред тога, у изјашњењу се наводи да је простор који је обухваћен оспореном Одлуком о доношењу Регулационог плана „Југ 3“ третиран спроведбеним документима просторног уређења од 1993. године, као и да је Регулациони план „Југ 3“ који је био предмет ревизије усвојен 2005. године („Службени гласник Града Бањалука“ бр. 9/05, 26/09, 12/13 и 19/16), а разлог за његову ревизију огледао се у потреби усаглашавања планских рјешења са стварним стањем и потребама на терену, те анализи реализованих и планираних садржаја, а посебно усклађивања приватног и јавног интереса у функционисању простора. Осим наведеног, у изјашњењу су детаљно оспорени наводи давалаца иницијатива који се односе на повреде појединих одредаба Закона о уређењу простора и грађењу, те изложен и документован поступак припреме, израде и доношења предметног плана. На основу изложеног предложено је да се иницијативе не прихвате.

Одлуку о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22) донијела је Скупштина Града Бањалука на сједници одржаној 28. априла и 11. маја 2022. године, на основу члана 38. Закона о уређењу простора и грађењу (“Службени гласник Републике Српске” бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19) и члана 38. Статута Града Бањалука (“Службени гласник Града Бањалука” бр. 14/18 и 9/19).

Овом одлуком утврђено је: да се доноси Регулациони план „Југ 3“ (у даљем тексту: План), те да су границе простора који је обухваћен Планом одређене у графичком дијелу елабората Плана (тачка I), да се елаборат Плана састоји од текстуалног и графичког дијела (тачка II), да је елаборат Плана израђен у предузећу Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бањалука у јуну 2019. године, те је прилог и саставни дио ове одлуке (тачка III), да се План излаже на стални јавни увид код градског органа управе надлежног за послове просторног уређења (тачка IV), да се о спровођењу ове одлуке стара орган из тачке IV ове одлуке (тачка V), да ступањем на снагу ове одлуке престају да важе раније донесени просторно-плански документи спроведбеног карактера, у дијелу у којем нису у сагласности са Планом (тачка VI), те да ова одлука ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном гласнику Града Бањалука“ (тачка VII).

Уставом Републике Српске утврђено је: да општина преко својих органа, у складу са законом, доноси програм развоја, урбанистички план, уређује и обезбјеђује коришћење градског грађевинског земљишта и пословног простора (члан 102. став 1. тач. 1. и 3) и да прописи и други

општи акти морају бити у сагласности са законом (члан 108. став 2).

Законом о локалној самоуправи (“Службени гласник Републике Српске” бр. 97/16, 36/19 и 61/21) прописано је: да самосталне надлежности јединице локалне самоуправе обухватају, између осталог, усвајање стратешких и спроведбених докумената просторног уређења за подручје јединице локалне самоуправе и уређење и обезбјеђење коришћења грађевинског земљишта (члан 18. тачка 1. подтач. 2. и 4) и да скупштина јединице локалне самоуправе доноси стратешке и спроведбене документе просторног уређења за подручје јединице локалне самоуправе (члан 39. став 2. тач. 6. и 8).

Законом о уређењу простора и грађењу (“Службени гласник Републике Српске” бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19) прописано је, и то чланом 2. да је документ просторног уређења плански документ којим се одређују организација, намјена и начин коришћења и управљања простором, те критеријуми и смјернице за уређење и заштиту простора (став 1. тачка ђ); члан 3. да се изградња градова, насеља и објеката планира документима просторног уређења донесеним у складу са одредбама овог закона (став 1), чланом 25. да документи просторног уређења могу бити стратешки и спроведбени (став 2), да је спроведбени документ просторног уређења, између осталог, регулациони план (став 4. тачка в), да су просторни и урбанистички планови развојни, стратешки, дугорочни документи просторног уређења којима се дефинишу основни циљеви и

принципи развоја у простору (став 5), да су спроведбени документи просторног уређења техничко-регулативни документи на основу којих се дефинишу услови за пројектовање и извођење објеката (став 8), чланом 28. да документ просторног уређења нижег реда, односно ужег подручја мора бити усаглашен са документом просторног уређења вишег реда, односно ширег подручја (став 1), чланом 31. да просторни план јединице локалне самоуправе преузима и детаљније разрађује планска одређења из просторног плана Републике Српске, уз уважавање природних и културно-историјских вриједности подручја јединице локалне самоуправе (став 1), чланом 35. да се регулациони план доноси за претежно изграђена урбана подручја, као и за подручја од општег интереса јединице локалне самоуправе за развој привреде или изградњу објеката друштвене инфраструктуре на основу урбанистичког плана или документа вишег реда или ширег подручја који за предметно подручје садржи елементе прописане чланом 33. став 2. овог закона неопходне за израду спроведбеног документа, при чему је нужно детаљно дефинисати услове пројектовања и изградње нових објеката, као и реконструкцију постојећих објеката (став 1), чланом 40. да одлуку о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења доноси надлежна скупштина (став 1), да одлука из става 1. овог члана треба да садржи: а) врсту документа просторног уређења чијој се изради, односно измјени или допуни приступа, б) границе подручја за које се документ доноси, односно мијења, в) период за који се утврђују, процјењују или израчунавају плански параметри, г) смјернице за израду, измјену или допуну документа, д) рок израде, ђ) садржај планског акта, е)

одредбе о јавној расправи и јавном увиду, ж) начин осигурања средстава за израду, измјену или допуну документа, з) носиоца припреме за израду, односно измјену или допуну документа просторног уређења и и) друге елементе зависно од специфичности подручја за које се документ доноси (став 3), да се одлука о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења објављује у службеном гласнику јединице локалне самоуправе (став 9), чланом 41. да је носилац припреме за израду документа просторног уређења који доноси скупштина јединице локалне самоуправе орган управе надлежан за послове уређења простора или други орган или организација коју одреди надлежна скупштина одлуком из члана 40. овог закона (став 2), чланом 42. да је носилац припреме документа просторног уређења дужан да носиоцу израде документа достави сву расположиву документацију, а нарочито ону која је таксативно наведена у тачкама а) до з) (став 1), да је носилац припреме плана дужан да након доношења одлуке из члана 40. овог закона, у најмање два средства јавног информисања објави позив заинтересованим лицима која су власници непокретности у обухвату овог документа, да у року од 15 дана доставе своје приједлоге и сугестије за одређена планска рјешења на земљишту или објектима, односно објекту у њиховом власништву (став 2), да носилац припреме одређује органе и правна лица од којих је у току израде документа просторног уређења потребно прибавити мишљење на приједлоге планских рјешења, зависно од постојећег стања и планиране намјене простора и објеката у обухвату документа просторног уређења, при чему се обавезно прибавља мишљење органа и правних лица у чијем дјелокругу су: а) снабдијевање водом и одвођење отпадних

вода, б) снабдијевање електричном енергијом, в) снабдијевање топлотном и расхладном енергијом, г) телекомуникациони и поштански саобраћај, д) управљање јавним путевима у насељу и изван насеља, ђ) заштита културно-историјског и природног наслеђа, е) противпожарна заштита, ж) управљање комуналним отпадом, з) заштита животне средине, и) управљање пољопривредним земљиштем и ј) сеизмолошка дјелатност (став 3), чланом 43. да надлежна скупштина, на приједлог носиоца припреме, именује савјет плана ради укупног праћења израде документа просторног уређења, вођења јавне расправе и усаглашавања ставова и интереса зависно од потребе, обима и врсте документа (став 1), да ће се савјет плана из става 1. овог члана формирати у року од 30 дана од дана ступања на снагу одлуке из члана 40. овог закона о приступању изради, односно измјени или допуни документа, на рок док се тај документ не донесе (став 3), чланом 44. да се израда документа просторног уређења повјерава правном лицу које има одговарајућу лиценцу за обављање ових послова (став 1), чланом 46. да прије утврђивања нацрта носилац припреме разматра преднацрт на стручној расправи, којој присуствују и чланови савјета плана и на коју се обавезно позивају овлашћени стручни представници органа и правна лица из члана 42. став 3. овог закона (став 1), да се позив за стручну расправу, на којој се разматрају примједбе носиоца припреме, чланова савјета и представника позваних организација, доставља субјектима из става 1. овог члана најкасније седам дана прије расправе, са изводима из преднацрта који се односе на питања из њиховог дјелокруга (став 2), да се на стручној расправи разматрају примједбе носиоца припреме, чланова савјета и представника позваних

организација (став 3), да носилац израде разматра примједбе, мишљења и сугестије на преднацрт и прихваћена рјешења уграђује у нацрт документа просторног уређења (став 4), чланом 47. да носилац припреме документа просторног уређења, након спроведене процедуре из члана 46. овог закона, утврђује нацрт документа просторног уређења и мјесто, вријеме и начин излагања документа просторног уређења на јавни увид (став 1), да се трајање јавног увида утврђује одлуком из члана 40. овог закона и траје најмање 30 дана за сва документа просторног уређења, о чему води рачуна носилац припреме, зависно од значаја и специфичности документа просторног уређења (став 2), да се о мјесту, времену и начину излагања нацрта документа просторног уређења на јавни увид јавност и власници непокретности на подручју за које се доноси спроведбени документ просторног уређења обавјештавају огласом који се објављује у најмање два средства јавног информисања најмање два пута, с тим да се прва обавијест објављује осам дана прије почетка јавног увида, а друга 15 дана од почетка излагања нацрта документа просторног уређења на јавни увид (став 3), да оглас из става 3. овог члана садржи мјесто, датум, почетак и трајање јавног увида у документ просторног уређења, мјесто и датум једног или више јавних излагања, мјесто и вријеме пружања појашњења предложених планских рјешења заинтересованим лицима од представника носиоца израде и носиоца припреме документа просторног уређења, те рок до када се могу послати приједлози, примједбе и мишљења на нацрт документа (став 4), да се нацрт документа просторног уређења излаже у просторијама у којима се одржавају стручне расправе или другим просторима (домови културе, предворја јавних установа и

слично) (став 5. тачка в), да се примједбе, приједлози и мишљења о нацрту документа уписују у свеску са нумерисаним страницама, која се налази у просторији у којој се нацрт излаже или се у писаној или електронској форми достављају носиоцу припреме документа просторног уређења који је обавезан да их прослиједи носиоцу израде документа просторног уређења (став 7), да је носилац припреме документа из члана 26. тачка а) овог закона дужан да организује јавне презентације нацрта документа по подручјима (став 8), да се нацрт документа из става 8. овог члана ставља на јавни увид у сједишту јединица локалне самоуправе и ту се прикупљају примједбе, приједлози и сугестије заинтересованих лица, на основу чега се припрема мишљење о нацрту документа и шаље носиоцу израде (став 9), да ће се, ако јединице локалне самоуправе не доставе мишљење из става 9. овог члана у року од осам дана од дана затварања јавног увида, сматрати да нема примједба на понуђена планска рјешења (став 10), члан 48. да је носилац израде обавезан да размотри све примједбе, приједлоге и мишљења који су достављени током јавног увида и прије утврђивања приједлога документа просторног уређења, према њима заузме став, те да образложен став у писаној форми достави носиоцу припреме и лицима која су доставила своје приједлоге, примједбе и мишљења (став 1), да се приједлог документа просторног уређења утврђује на основу нацрта који је био објављен и става према примједбама, приједлозима и мишљењима на тај нацрт (став 2), да се став носиоца израде према примједбама, приједлозима и мишљењима разматра на јавној расправи, на коју се позивају представници носиоца припреме, носиоца израде и органа и правних лица из члана

42. став 3. овог закона, те чланови савјета плана (став 4), да се јавна расправа из става 4. овог члана мора организовати у року од 30 дана од дана затварања јавног увида (став 5), да носилац припреме објављује јавни позив за јавну расправу у најмање једном дневном листу доступном на територији цијеле Републике три дана прије и на дан одржавања расправе, којој могу присуствовати сва заинтересована лица (став 6) и чланом 50. да након одржане јавне расправе из члана 48. став 4. овог закона носилац припреме утврђује приједлог документа просторног уређења у складу са закључцима са расправе и доставља надлежној скупштини најдуже у року од 60 дана од дана одржане јавне расправе (став 1), да је надлежна скупштина дужна да одлучи о приједлогу документа просторног уређења у року од 60 дана од дана достављања приједлога (став 5).

Имајући у виду наведене уставне и законске одредбе, Суд је, прије свега, утврдио да је Скупштина Града Бањалука надлежна да доноси регулационе планове, као спроведбене документе просторног уређења којима се дефинишу услови за пројектовање и извођење објеката.

Разматрајући наводе из иницијативе коју је дала Републичка управа за инспекцијске послове – Сектор урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције, Одјељење Бањалука, да оспорени регулациони план није израђен на основу Урбанистичког плана града Бањалука који се, како је наведено, сагласно одредби члана 189. став 3. Закона о уређењу простора и грађењу, примјењује до доношења новог документа просторног уређења, те наводе из заједничке иницијативе коју су дале наведене заједнице етажних власника да за оспорени регулациони план не

постоји правни основ, односно Урбанистички план града Бањалука, који је истекао 1995. године, Суд је имао у виду одредбу члана 35. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу којом је прописано да се регулациони план доноси за претежно изграђена урбана подручја, као и за подручја од општег интереса јединице локалне самоуправе за развој привреде или изградњу објеката друштвене инфраструктуре на основу урбанистичког плана или документа вишег реда или ширег подручја који за предметно подручје садржи елементе прописане чланом 33. став 2. овог закона неопходне за израду спроведбеног документа, при чему је нужно детаљно дефинисати услове пројектовања и изградње нових објеката, као и реконструкцију постојећих објеката. Имајући у виду да из наведене законске одредбе произлази могућност да се регулациони план, као спроведбени документ просторног уређења, осим на основу урбанистичког плана, донесе и на основу другог документа вишег реда или ширег подручја, те да је за подручје града Бањалука на снази Просторни план („Службени гласник Града Бањалука“ број 11/14), као стратешки документ просторног уређења којим су дефинисани стратешки циљеви уређења простора ове јединице локалне самоуправе, Суд је оцијенио да доношењем оспореног регулационог плана Скупштина Града Бањалука није поступила супротно одредбама члана 28. и 35. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу.

Увидом у достављену документацију Суд је утврдио да је усвајању оспорене одлуке претходило доношење Одлуке о ревизији Регулационог плана „Југ 3“ („Службени гласник Града Бањалука“ број 8/17). Овом одлуком коју је, на сједници одржаној 28. фебруара и 6. марта 2017. године, донијела Скупштина Града Бањалука, позивајући

се на чл. 40. и 52. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16) и члана 32. Статута Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“ бр. 25/05, 30/07, 17/12, 20/14 и 39/16) одлучено је да се приступа ревизији Регулационог плана „Југ 3“ („Службени гласник Града Бањалука“ бр. 9/05, 26/09, 12/13 и 19/16), те су одређене границе подручја за које се документ доноси, плански период, смјернице за израду Плана, садржај Плана, одредбе о јавној расправи и јавном увиду, као и да ће Приједлог плана утврдити носилац припреме Плана и градоначелник у року од 30 дана од дана одржавања јавне расправе из члана 48. став 5. Закона о уређењу простора и грађењу и доставити га Скупштини Града на усвајање. Уз то, овом одлуком одређена су средства за израду Плана, те носилац припреме и носилац израде Плана (тач. И до ИХ). Одјељење за просторно уређење је, као носилац припреме Плана, у дневним листовима „Глас Српске“ и „Независне новине“ од 17. марта 2017. године упутило јавни позив заинтересованим лицима која су власници некретнина, корисници простора и учесници у његовој изградњи и уређивању да доставе своје приједлоге и сугестије за одређена планска рјешења на земљишту или објектима, односно објекту у њиховом власништву. Након тога, Скупштина Града Бањалуке је, на сједници одржаној 30. и 31. маја 2018. године, донијела Закључак о утврђивању Нацрта регулационог плана „Југ 3“ („Службени гласник Града Бањалука“ број 20/18) с позивом на члан 47. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16) и члана 38. Статута Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“ број 14/18), којим је утврђен Нацрт регулационог плана „Југ 3“,

те одређено мјесто, вријеме и начин излагања Нацрта на јавни увид. Надаље, Одјељење за просторно уређење Града Бањалука огласом је обавијестило јавност да се Нацрт плана излаже у периоду од 20. јуна 2018. године до 20. јула 2018. године, као и о мјесту и времену излагања, те начину и року до којег се могу дати мишљење, примједбе и приједлози на Нацрт плана. Прво обавјештење је објављено у дневним листовима „Глас Српске“ и „Независне новине“ осам дана прије почетка јавног увида (12. јуна 2018. године), а друго обавјештење у истим дневним листовима, 15 дана од почетка излагања нацрта на јавни увид (5. јула 2018. године). Након завршеног јавног увида, Одјељење за просторно уређење је у дневном листу „Глас Српске“ од 13. августа 2018. године (три дана прије) и 16. августа 2018. године (на дан одржавања јавне расправе) објавило јавни позив свим заинтересованим лицима за учешће на јавној расправи о Нацрту плана, која је заказана за 16. август 2018. године. Након спроведене јавне расправе Скупштина Града Бањалука је, на сједници одржаној 10. априла 2019. године, донијела Закључак о поновном утврђивању Нацрта регулационог плана „Југ 3“ („Службени гласник Града Бањалука“ број 13/19) с позивом на чл. 47. и 49. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16) и члан 38. Статута Града Бањалука“ бр. 14/18 и 9/19). Овим закључком Скупштина Града поново утврђује Нацрт регулационог плана „Југ 3“ за простор који се налази између Булевара војводе Степе Степановића, Булевара Десанке Максимовић и Улице Мајке Југовића у Бањалуци, утврђен Закључком Скупштине Града Бањалука, број 07-013-319/18 од 30. маја и 31. маја 2018. године („Службени гласник Града Бањалука“ број 20/18), који је био изложен

на јавни увид у периоду од 20. јуна до 20. јула 2018. године, а који је на основу прихватања достављених приједлога, мишљења и примједба значајно измијењен (тач. 1. и 2), те су одређени мјесто, вријеме и начин излагања Нацрта на јавни увид (тач. 3, 4, 5 и 6). Прво обавјештење за јавност о поновном излагању Нацрта плана на јавни увид објављено је у дневним листовима „Глас Српске“ и „Независне новине“ од 6. маја 2019. године. У овом обавјештењу наведено је трајање увида у периоду од 14. маја 2019. године до 22. маја 2019. године, те мјесто и вријеме излагања, начин и рок у којем се могу доставити мишљења, примједбе и приједлози на Нацрт. Друго обавјештење истог садржаја објављено је у истим дневним листовима од 17. маја 2019. године. Одјељење за просторно уређење Града Бањалука је након завршеног јавног увида у дневном листу „Глас Српске“ од 11. јуна 2019. године објавило позив свим заинтересованим лицима за учешће на јавној расправи о Нацрту плана, која је заказана за дан 14. јуни 2019. године, те поновно исти оглас у дневном листу од 14. јуна 2019. године. Према наводима из изјашњења, након јавне расправе извршена је ванредна контрола садржаја и поступка доношења Регулационог плана “Југ 3” од стране урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције Републичке управе за инспекцијске послове, те је Рјешењем број: 24.090/362-343-23-3/19 од 11. септембра 2019. године наређена обустава ревизије оспореног плана, која је трајала све док Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске није Рјешењем број: 15.03-362-49/21 од 4. априла 2022. године поништило наведено рјешење о обустави израде оспореног плана. Након тога је, како је даље наведено у изјашњењу, Приједлог плана упућен Скупштини Града

Бањалука на усвајање те је, на сједници Скупштине Града Бањалука одржаној 28. априла и 11. маја 2022. године, на приједлог градоначелника Града Бањалука, усвојена Одлука о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22).

Имајући у виду наводе из иницијатива, те достављену документацију, као и да је законом прописан начин припреме, израде и доношења, између осталог, и регулационих планова, строго формалан поступак, који подразумијева и обавезу свих органа који учествују у овом поступку, да у свакој од фаза поступка, поступају на начин прописан законом, Суд је оцијенио да Скупштина Града Бањалука у поступку припреме, израде и доношења оспорене одлуке није поступала сагласно одредбама Закона о уређењу простора и грађењу.

Наиме, Скупштина Града Бањалука је супротно члану 40. став 3. тачка д) наведеног закона пропустила да у одлуци о ревизији Регулационог плана „Југ 3“ број 07-013-128/18 од 28. фебруара и 6. марта 2018. године („Службени гласник Града Бањалука“ број 20/18) утврди рок израде Плана. Такође, Скупштина Града Бањалука је прекорачила своја овлашћења, јер је супротно члану 50. став 1. Закона, наведеном одлуком овластила и градоначелника да по одржаној јавној расправи утврди Приједлог плана (тач. IV и VI Одлуке). Исто тако, Суд је утврдио да је супротно ставу 4. члана 47. Закона носилац припреме пропустио да огласом из члана 47. став 3. Закона, који се објављује у најмање два средства јавног информисања најмање два пута, с тим да се прва обавијест објављује осам дана прије почетка јавног увида, а друга 15 дана од почетка излагања нацрта документа

на јавни увид, одреди мјесто и вријеме пружања појашњења предложених планских рјешења заинтересованим лицима од стране представника носиоца израде и носиоца припреме документа просторног уређења, као и да је, супротно ставу 5. тачка в) истог члана Закона, пропустио да одреди излагање Нацрта плана на јавни увид у просторијама у којима се одржавају стручне расправе или другим просторијама (домови културе, предворје јавних установа и слично). Уз то, носилац припреме плана је супротно одредби члана 47. став 2. Закона, којом је прописано да јавни увид траје најмање 30 дана за сва документа просторног уређења, одредио краћи период трајања поновљеног јавног увида у Нацрт плана, тј. од 14. маја 2019. године до 22. маја 2019. године.

Такође, члан 50. став 1. Закона прописује да након одржане јавне расправе из члана 48. став 4. Закона носилац припреме утврђује приједлог документа просторног уређења у складу са закључцима са расправе и доставља га надлежној скупштини најдуже у року од 60 дана од дана одржане јавне расправе. С обзиром на то да доносилац оспореног акта није Суду доставио доказе о томе да ли је носилац припреме утврдио приједлог документа просторног уређења у складу са закључцима са јавне расправе, и када, већ је супротно наведеном законском прописивању, Приједлог плана, како се наводи у изјашњењу, утврђен споразумно и достављен Скупштини Града на усвајање, Суд је оцијенио да је оспорени документ просторног уређења донесен супротно одредби члана 50. став 1. Закона.

С обзиром на утврђене повреде Закона о уређењу простора и грађењу Суд је оцијенио да није потребно разматрати остале наводе иницијатива о кршењу појединих

одредаба овог закона у поступку усвајања предметног регулационог плана.

Због свега наведеног Суд је утврдио да Одлука о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22) није донесена у складу са Законом о уређењу простора и грађењу (“Службени гласник Републике Српске” бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), што је чини неуставном са становишта члана 108. став 2. Устава Републике Српске.

С обзиром на утврђене разлоге неуставности Одлуке о доношењу Регулационог плана “Југ 3” (“Службени гласник Града Бањалука” број 20/22), Суд је оцијенио да наводи о њеној несагласности с одредбама члана 5. Устава на које се указује заједничком иницијативом нису од значаја за одлучивање у овој уставноправној ствари.

Наводе којима се указује на повреду Европске конвенције Суд није разматрао из разлога што су паушални и не садрже образложење у чему се, у конкретном случају, састоји повреда одредаба ове конвенције.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и да прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-33/22
22. фебруар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Пошто доносилац акта у поступку припреме, израде и доношења оспорене одлуке није утврдио рок израде плана сагласно одредбама закона, а учинио је и друге повреде закона у процедури његовог доношења, то је резултовало повредом уставног начела законитости акта.

Рјешење

Број У-34/22 од 22. фебруара 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 20/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка д) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 22. фебруара 2023. године, д
о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 21. став 1. у дијелу који гласи: „због честог и грубог нарушавања Пијачног реда, директор Друштва, на приједлог управника АТЦ-а, може изрећи забрану уласка у простор Кванташке пијаце“, и став 2, те чланова 24. и 25. Пијачног реда на Кванташкој пијаци, број 2562/2013 од 18. октобра 2013. године, који је донио Надзорни одбор Акционарског друштва „Град“ Бијељина.

О б р а з л о ж е њ е

Цвијетин Стајић из Велике Обарске дао је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 21. став 1. (у иницијативи погрешно означен као став 2) у дијелу који гласи: „Због честог и грубог нарушавања Пијачног реда, директор Друштва, на приједлог управника АТЦ-а, може изрећи забрану уласка у простор Кванташке

пијаце“, те става 2. истог члана (у иницијативи погрешно означен као став 3), као и чл. 24. и 25. Пијачног реда на Кванташкој пијаци, број 2562/2013 од 18. октобра 2013. године, који је донио Надзорни одбор АД „Град“ Бијељина. Давалац иницијативе сматра да оспорено прописивање из члана 21. Пијачног реда није у сагласности са Уставом, те да је потребно да Суд наложи доносиоцу оспореног општег акта да на јасан начин утврди значење израза „често и грубо кршење пијачног реда“. Давалац иницијативе истиче: да је оспорено прописивање у супротности са чланом 7. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, да је пропуштањем да прецизира шта подразумијева „често и грубо кршење пијачног реда“ доносилац оспореног акта повриједио начело правне сигурности, да је исти неовлашћено преузео надлежност санкционисања предметних понашања, да није јасан правни основ на основу кога се може изрећи санкција тј. забрана уласка на пијаци, да је нејасна правна природа кажњивог понашања о коме је ријеч, односно да ли је у питању прекршај или дисциплински преступ, да предметним регулисањем нису остварене процесне гаранције из члана 111. Устава и чл. 6. и 9. Закона о општем управном поступку, да Друштво као јавно предузеће нема овлашћење да изрекне предвиђену забрану, да се оваквом забраном ограничавају Уставом гарантоване слободе рада и кретања, да директор Друштва нема законско овлашћење изрицања мјере трајне или привремене забране уласка на било који простор, већ исти може да поднесе пријаву надлежној инспекцији или комуналној полицији, да мјера забране уласка пољопривредним произвођачима има карактер забране обављања дјелатности, да природа, тежина и трајање забране уласка на пијаци нису сразмјерни тежини кажњивог понашања, да је мјера забране противна

циљу оснивања јавног предузећа. Надаље, у погледу разлога оспоравања члана 24. оспореног Пијачног реда, давалац иницијативе истиче: да Закон о јавним предузећима не овлашћује директора предузећа да мијења опште акте Друштва, да се чланом 24. оспореног општег акта директору Друштва дају већа овлашћења од овлашћења која има Надзорни одбор, као и да одлуке директора не подлијежу обавези добијања сагласности градоначелника, нити обавези објављивања, те да на основу овлашћења из ове одредбе директор може измијенити цјелокупан Пијачни ред, а мимо правила за доношење и измјену општих аката јавних предузећа. Додатно давалац иницијативе сматра да је прописивање из члана 25. оспореног Пијачног реда у супротности са чл. 108. и 109. Устава, јер утврђује да тај акт ступа на снагу даном давања сагласности градоначелника.

У одговору на иницијативу који је Суду доставио предсједник Надзорног одбора АД. „Град“ Бијељина оспоравају се наводи из исте, те се предлаже њено неприхватање. Истиче се да је Надзорни одбор Акционарског друштва „Град“ Бијељина, на сједници одржаној 22. децембра 2021. године, донио Пијачни ред на Кванташкој пијаци број: 3423/2021, а на који је градоначелник Бијељине дао сагласност рјешењем број: 02-380-1/22 од 23. фебруара 2022. године, те да је ступањем на снагу истог престао да важи оспорени пијачни ред (члан 24. Пијачног реда од 22. децембра 2021. године). Овјерене фотокопије Пијачног реда од 22. децембра 2021. године и рјешења градоначелника од 23. фебруара 2022. године достављене су у прилогу одговора.

Оспорени Пијачни ред на Кванташкој пијаци број: 2562/2013 је, на сједници одржаној 16. октобра 2013. године, донио Надзорни одбор Акционарског друштва

„Град“ Бијељина на основу Закона о трговини („Службени гласник Републике Српске“ бр. 6/07 и 52/11), Правилника о минимално-техничким условима у погледу пословних простора, уређаја и опреме за обављање трговинске дјелатности („Службени гласник Републике Српске“ број: 84/07) и Статута Акционарског друштва „Град“ Бијељина.

Чланом 21. став 1. овог акта у оспореном дијелу је прописано да због честог и грубог нарушавања Пијачног реда директор Друштва, на приједлог управника АТЦ-а, може изрећи забрану уласка у простор Кванташке пијаце, док је у ставу 2. истог члана утврђено да забрана уласка на простор Кванташке пијаце може бити на одређено вријеме и трајно.

Оспореним чланом 24. овог акта је прописано да се даје овлашћење директору АД „Град“ Бијељина да може својом одлуком на други начин регулисати неке од одредаба из овог Пијачног реда, уколико се за то укаже потреба и уколико је то неопходно за рад пијаце, те да је о својим одлукама из става 1. овог члана директор обавезан писмено извијестити Надзорни одбор АД „Град“ Бијељина.

Оспореним чланом 25. истог општег акта је утврђено да Пијачни ред ступа на снагу даном давања сагласности градоначелника Града Бијељина.

Одлуком о усвајању Приједлога пијачног реда на Кванташкој пијаци, од 18. октобра 2013. године, а која је означена истим дјеловодним бројем као и оспорени акт тј. бројем 2562/2013, је утврђено да је Надзорни одбор Друштва, на сједници одржаној 16. октобра 2013. године, усвојио Приједлог пијачног реда на Кванташкој пијаци на Агротржном центру „Кнез Иво од Семберије“.

Рјешењем градоначелника Бијељине број:02/3-370-173/14 од 6. фебруара 2014. године дата је, између осталог, сагласност на Пијачни ред на Кванташкој пијаци на Агротржном центру „Кнез Иво од Семберије“ број: 2562/2013 од 18. октобра 2013. године.

Приликом разматрања иницијативе Суд је имао у виду да из навода доносиоца оспореног општег акта, као и приложене документације, произлази да је, прије подношења иницијативе Суду, оспорени Пијачни ред престао да важи. Такође, Суд је узео у обзир да је, прије подношења иницијативе, престао да важи и Закон о трговини („Службени гласник Републике Српске“ бр. 6/07, 52/11, 67/13 и 106/15), који је послужио као правни основ за доношење оспореног акта, и то на основу члана 128. Закона о трговини који је ступио на снагу осмог дана од дана објаве у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 105/19 од 10. децембра 2019. године.

Имајући у виду наведено, Суд, на основу члана 37. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), није прихватио иницијативу за покретање поступка за оцјену уставности и законитости члана 21. став 1, у дијелу који гласи „због честог и грубог нарушавања Пијачног реда, директор Друштва, на приједлог управника АТЦ-а, може изрећи забрану уласка у простор Кванташке пијаце“ и став 2, те чл. 24. и 25. оспореног општег акта, утврдивши да не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић

Број: У-34/22
22. фебруар 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Није прихватљива иницијатива за покретање поступка за оцјену уставности и законитости одредбе оспореног општег акта, јер не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање у случају када је исти акт престао да важи прије подношења иницијативе.

Рјешење
Број У-23/22 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка в) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 29. марта 2023. године, д о н и о
ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Јавног конкурса за избор и именовање директора и замјеника директора Агенције за банкарство Републике Српске број: 06/07/012-650-1/22 од 14. априла 2022. године, објављеног у дневном листу „Глас Српске“ дана 19. априла 2022. године.

О б р а з л о ж е њ е

Партија демократског прогреса из Бањалуке дала је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Јавног конкурса за избор и именовање директора и замјеника директора Агенције за банкарство Републике Српске број: 06/07/012-650-1/22 од 14. априла 2022. године, који је расписао министар финансија Републике Српске, а који је објављен у дневном листу „Глас Српске“ дана 19. априла 2022. године. У иницијативи се наводи да услови садржани у наведеном јавном конкурсису нису у сагласности са чланом

25. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 59/13 и 4/17), те се такође предлаже да Суд наложи заустављање спровођења Јавног конкурса до доношења коначне одлуке Суда.

Како дата иницијатива није садржавала податке неопходне за вођење поступка, од даваоца иницијативе је затражено да Суду достави иницијативу потписану од стране лица овлашћеног за заступање и представљање дате политичке партије, снабђевену печатом партије, уз упозорење да, уколико у остављеном року не поступи по наведеном, иницијатива неће бити прихваћена.

Како давалац иницијативе, у остављеном року, није поступио по налогу Суда, односно није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Суда, Суд је на основу члана 37. став 1. тачка в) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио да не прихвати дату иницијативу.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-23/22
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Неће бити прихваћена иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости акта уколико давалац иницијативе у остављеном року не отклони недостатке који онемогућавају вођење уставносудског поступка.

Рјешење
Број У-25/22 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка а) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 137. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 66/20).

О б р а з л о ж е њ е

Дарио Сандић из Бање Луке дао је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности (у иницијативи погрешно наведено: уставности и законитости) члана 137. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 66/20) (у даљем тексту: Пословник), предлажући да Суд утврди несагласност оспорене одредбе Пословника са чл. 5, 10, 13, 14, 16. и 45. Устава.

Давалац иницијативе у суштини истиче да је доносилац оспореног општег акта, одређујући у члану 137. став 3. да објашњење о повреди Пословника даје председник

Скупштине, односно да се у крајњој инстанци о овоме гласањем изјашњавају народни посланици, омогућио да о питању повреде овог општег акта одлучују лица која немају капацитет у смислу посједовања адекватних знања, као и да ће у случају поступања према члану 137. став 3. Пословника, када је ријеч о изјашњавању Скупштине о постојању повреде Пословника, одлуку редовно донијети скупштинска већина. Такође, давалац иницијативе сматра да посланици владајуће већине, у већини случајева, и јесу ти који повређују Пословник, што описани механизам одлучивања чини бесмисленим. С обзиром на изложено, давалац иницијативе сматра да се поступањем у складу са чланом 137. став 3. Пословника повређују Уставом загарантована права опозиционих посланика из чланова 5, 10, 13, 14. и 16. Устава, те се супротно члану 45. Устава омогућава владајућим посланицима несавјесно и неодговорно понашање у вршењу јавне функције.

У одговору на иницијативу коју је доставила Народна скупштина Републике Српске се наводи да је уставни основ за доношење оспореног пословника садржан у члану 78. Устава, као и да је иницијатива у цијелости неоснована, те да садржи погрешно и произвољно тумачење одредаба Устава и Пословника Народне скупштине, а посебно његове оспорене одредбе. У погледу навода даваоца иницијативе који се тичу неусклађености оспореног члана Пословника са Уставом, у одговору се истиче да су они нејасни и неосновани, те да представљају израз личног незадовољства, због чега немају уставноправни значај. У вези са наводима иницијативе о привилегованом положају политичке већине у Народној скупштини, у одговору се указује на одредбу члана 75. Устава, према којој Народна скупштина одлучује

већином гласова народних посланика, ако Уставом није предвиђена посебна већина, те се истиче да је већински принцип одлучивања, као један од основних демократских принципа, кохерентан са начелом подјеле власти из члана 69. Устава. Доносилац оспореног пословника сматра да давалац иницијативе не разумије карактер и функцију Народне скупштине, у смислу чл. 69. и 75. Устава, те да се стиче утисак да он, у суштини, оспорава члан 75. Устава, а не члан 137. став 3. Пословника. Надаље се наводи да је предмет оспоравања ове иницијативе примјена члана 137. став 3. Пословника, а не његова садржина, што не може бити предмет уставносудског поступка, те се, с обзиром на свеукупност изложеног, предлаже неприхватање иницијативе.

На основу члана 78. Устава Републике Српске Народна скупштина Републике Српске је 2. јула 2020. године донијела оспорени Пословник Народне скупштине Републике Српске, а објављен је у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 66/20.

Оспореним чланом 137. став 3. овог акта је прописано да предсједник Народне скупштине, последије тог излагања, даје објашњење о повреди Пословника. Ако посланик није задовољан објашњењем, о питању се рјешава на сједници гласањем, без претреса.

Суд је утврдио да се термин „тог излагања“ на које упућује оспорена одредба Пословника односи на излагање из члана 137. става 1. овог општег акта којом је прописано да народном посланику који жели да говори о повреди овог пословника предсједник Народне скупштине даје ријеч одмах по завршеном излагању претходног говорника.

У поступку разматрања навода из иницијативе Суд је узео у обзир да према члану 115. Устава Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката са Уставом и о сагласности прописа и општих аката са законом. Такође, Суд је имао у виду и друге одредбе Устава које су од значаја за рјешавање предметне уставноправне ствари, а којим је утврђено: да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2), да Народна скупштина уређује свој рад и организацију и начин остваривања права и дужности посланика (члан 78), да Народна скупштина одлучује већином гласова свих народних посланика, ако Уставом није предвиђена посебна већина (Амандман XXXVII којим је замијењен члан 75. Устава).

Полазећи од изложеног, а имајући у виду садржину поднесене иницијативе којом је оспорен члан 137. став 3. Пословника, Суд је утврдио да се оцјена уставности овог акта тражи због могуће повреде Устава, која може бити узрокована нестручношћу лица која примјењују оспорену одредбу, те евентуалном злоупотребом у тој примјени. У овом смислу, према становишту Суда, поднесена иницијатива, без обзира што се формално наводе одредбе Устава у односу на које се тражи оцјена уставности, не представља стварни захтјев за оцјењивање уставности у смислу надлежности овог суда из члана 115. Устава, јер се од њега, у суштини, тражи да утврди да је прописивањем на оспорени начин Народна скупштина створила услове да нестручним и злонамјерним поступањем народних посланика у примјени члана 137. став 3. Пословника дође до повреде Устава. Сагласно члану 115. Устава, Суд није надлежан да цијени посљедице практичне примјене прописа, због чега наводи

којима се указује на могућу нестручност или злоупотребе у поступку примјене оспорене одредбе Пословника нису од уставноправног значаја. При томе, Суд је имао у виду да је Народна скупштина, сагласно Уставу, поступала у оквиру своје надлежности када је оспореном одредбом Пословника овластила предсједника Народне скупштине да, након излагања народног посланика о евентуалној повреди Пословника, да објашњење о овој повреди, односно када је предвидјела могућност да се о наводима посланика који се позвао на повреду Пословника, а који није задовољан објашњењем предсједника Скупштине непосредно на сједници изјасне сви народни посланици.

По оцјени суда, овакво прописивање је сагласно уставном овлашћењу из члана 78. Устава да Народна скупштина уређује свој рад и организацију и начин остваривања права и дужности посланика, а сагласно је и одредби Амандмана XXXVII којим је замијењен члан 75. Устава, према којој Народна скупштина одлучује већином гласова свих народних посланика, ако Уставом није предвиђена посебна већина.

Имајући у виду да сходно одредби члана 115. Устава Суд није надлежан да оцјењује примјену општег акта, на основу члана 37. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), Суд је одлучио да због ненадлежности не прихвати иницијативу.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-25/22
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

С обзиром на то да поднесена иницијатива не представља стварни захтјев за оцјењивање уставности одредаба Пословника јер се њоме тражи оцјена уставности његове примјене, Уставни суд за такву оцјену није надлежан.

Одлука
Број У-26/22 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да члан III Одлуке о цијенама и начину наплате комуналних услуга на подручју града Зворника („Службени гласник Града Зворник“ број 17/20), није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17).

О б р а з л о ж е њ е

Митар Видаковић из Зворника дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана III Одлуке о цијенама и начину наплате комуналних услуга на подручју града Зворника („Службени гласник Града Зворник“ број 17/20), коју је донио Надзорни одбор А.Д. „Водовод и комуналије“ Зворник, а на коју је Скупштина Града Зворник дала своју сагласност Одлуком број 01-022-122/2020 од 29. децембра 2020. године. У иницијативи се наводи да оспорена одредба овог акта, којом се уводи мјесечна накнада за

одржавање мјерног мјеста – водомјера, није у сагласности са чланом 108. Устава, Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17) и чланом 42. став 1. Одлуке о јавном водоводу и јавној канализацији („Службени гласник Града Зворник“ број 14/19). Као аргумент у прилог својим наводима давалац иницијативе указује на одлуке овог суда број У-21/14 од 25. марта 2015. године и У-28/20 од 31. марта 2021. године. Наиме, у овим одлукама Суд је заузео став да је, према члану 13. став 1. тачка б) Закона о комуналним дјелатностима, давалац комуналне услуге дужан да обезбиједи исправност и функционалност комуналних објеката и уређаја, те да мјерно мјесто и мјерни инструмент (водомјер) чине саставни дио комуналне инфраструктуре и средства за њихово одржавање се обезбјеђују из цијена комуналне услуге, односно да у ту цијену улазе сви трошкови које давалац ове комуналне услуге сноси приликом испоруке воде. Због тога, давалац иницијативе предлаже да Суд утврди да је оспорено прописивање из члана III предметне одлуке, којим је, зависно од промјера водомјера, утврђена висина накнаде за његово одржавање, супротно Закону о комуналним дјелатностима, као и одредби члана 42. став 1. Одлуке о јавном водоводу и јавној канализацији („Службени гласник Града Зворник“ број 14/19), којом је прописано да трошкови поправке, одржавања, замјене и баждарења водомјера падају на терет овлаштеног дистрибутера који управља водоводом.

У одговору на иницијативу који је доставило А.Д. „Водовод и комуналије“ Зворник наводи се да је оспорена накнада прописана како би се намирили трошкови одржавања мјерног мјеста и мјерног инструмента - водомјера на подручју овог града. Наиме, како истиче

доносилац ове одлуке, приликом одржавања мјерног мјеста и водомјера, давалац комуналне услуге има редовне трошкове, који се не могу урачунати у цијену утрошене воде, тако да предметна накнада представља дио цијене комуналне услуге који се користи за замјену водомјера, одржавање прикључног мјеста, санацију, те реконструкцију водоводне и канализационе мреже. С обзиром на то да корисници ове комуналне услуге на подручју Зворника мјерни инструмент предају на одржавање А.Д. „Водовод и комуналије“ Зворник, по мишљењу доносиоца Одлуке било је неопходно одредити накнаду за измирење трошкова које давалац услуге има у вези са том обавезом. Поред тога, у одговору се указује на то да је, према члану 2. став 1. Закона о комуналним дјелатностима, производња и испорука воде дјелатност од посебног јавног интереса.

Одлуку о цијенама и начину наплате комуналних услуга на подручју града Зворника („Службени гласник Града Зворник“ број 17/20) донио је Надзорни одбор А.Д. „Водовод и комуналије“ Зворник на основу члана 7. Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 75/04 и 78/11), члана 47. Статута А.Д. „Водовод и комуналије“ Зворник, члана 20. став 3. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17), члана 53. Одлуке о јавном водоводу и јавној канализацији („Службени гласник Града Зворник“ број 14/19) и чл. 21а. до 23. Одлуке о комуналном реду на подручју града Зворник („Службени гласник Града Зворник“ бр. 3/18 и 13/20). Оспореним чланом III ове одлуке прописано је: да је обрачунски период за накнаду за одржавање мјерног мјеста - водомјера један (1) мјесец, те је у припадајућој табели, која је саставни дио овог члана,

утврђена висина накнаде зависно од промјера водомјера. Такође је прописано да су цијене наведене у члановима I, II и III ове одлуке изражене у конвертибилним маркама.

Скупштина Града Зворник је својом Одлуком број 01-022-122/2020 од 29. децембра 2020. године („Службени гласник Града Зворник“ број 17/20) дала сагласност на оспорену Одлуку о цијенама и начину наплате комуналних услуга на подручју града Зворника.

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорене одредбе предметне одлуке Суд је имао у виду да је Уставом Републике Српске утврђено да општина преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбјеђује обављање комуналних дјелатности (члан 102. став 1. тачка 2), те да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом, а прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом (члан 108).

Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16, 36/19 и 61/21) прописано је да самосталне надлежности јединице локалне самоуправе обухватају, поред осталих, уређење и обезбјеђење обављања комуналних дјелатности, у оквиру којих су прописани производња и испорука воде, у складу са законом, те оснивање привредних друштава, установа и других организација ради пружања услуга из њихове надлежности, уређење њихове организације и управљање (члан 18. тачка 2) подт. 2. и 3).

Поред тога, Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17) утврђене су комуналне дјелатности од посебног јавног интереса и начин обезбјеђивања посебног јавног интереса,

организација обављања комуналних дјелатности и начин њиховог финансирања (члан 1), те је прописано да су, поред осталих, комуналне дјелатности производње и испоруке воде и пречишћавање и одвођење отпадних вода дјелатности од посебног јавног интереса (члан 2. став 1. тачке а) и б)). Надаље, овим законом је прописано да производња и испорука воде обухватају сакупљање, пречишћавање и испоруку воде корисницима за пиће и друге потребе водоводном мрежом до мјерног инструмента корисника, укључујући и мјерни инструмент (члан 3. тач. б)), да се комуналним објектима сматрају грађевински објекти са уређајима, опремом и инсталацијама који служе за обављање комуналних дјелатности, као и сама постројења, опрема и инсталације које чине комуналну инфраструктуру или служе за производњу комуналног производа и вршење комуналних услуга, грађевинско земљиште на којем су изграђени и добра у општој употреби која служе за ове намјене (члан 3. тачка с)), те да је давалац комуналне услуге јавно комунално предузеће или други привредни субјект којем су повјерени послови обављања комуналне дјелатности (члан 3. тачка т)). Уређујући обављање комуналних дјелатности, законодавац је овим законом прописао: да јединица локалне самоуправе обезбјеђује организовано обављање комуналних дјелатности, укључујући питања која својим одлукама детаљније уређује јединица локалне самоуправе у вршењу ових овлашћења (члан 6), да јединица локалне самоуправе за обављање комуналних дјелатности и других дјелатности од јавног интереса може основати јавно комунално предузеће или те послове може повјерити другим привредним субјектима који су дужни да комуналну дјелатност која им је повјерена обављају у складу са овим законом и другим прописима (члан 7. став 1), да јединица локалне самоуправе

даје даваоцу комуналне услуге на управљање, коришћење и одржавање комуналне објекте и уређаје индивидуалне и заједничке комуналне потрошње (члан 7. став 4), да корисник комуналне услуге користи ту услугу у складу са одредбама овог закона (члан 9а. став 1), да је давалац комуналне услуге дужан да обезбиједи трајно и несметано пружање корисницима комуналне услуге под условима, на начин и према нормативима који су прописани законом и другим прописима, исправност и функционалност комуналних објеката и уређаја, одређени квалитет комуналних услуга и да је давалац комуналне услуге одговоран за штету коју проузрокује корисницима ако не обезбиједи да се комунална услуга врши под наведеним условима (члан 13); да корисник плаћа утврђену цијену за пружену комуналну услугу на основу рачуна који испоставља давалац комуналне услуге и који има снагу вјеродостојне исправе, те да је у случају спора између уговорних страна надлежан суд (члан 16. став 2); да се средства за обављање комуналних дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују из цијене комуналних услуга (члан 20. став 1), да се цијеном комуналних услуга обезбјеђују средства за покриће укупних расхода даваоца комуналне услуге и унапређивање постојећих комуналних објеката и уређаја, према нормативима и стандардима у комуналним дјелатностима и тржишним цијенама улазних трошкова (члан 20. став 2), те да цијену комуналне услуге утврђује давалац комуналне услуге, а сагласност на цијену даје надлежни орган јединице локалне самоуправе (члан 20. став 3).

Из цитираних уставних и законских одредаба, по ојјени Суда, произлази да су производња и испорука воде, као и пречишћавање и одвођење отпадних вода, комунална

дјелатност коју уређује и обезбјеђује јединица локалне самоуправе, да се ради о дјелатности од посебног јавног интереса за чије обављање јединица локалне самоуправе може основати јавно комунално предузеће или те послове може повјерити другим привредним субјектима, те да скупштина јединице локалне самоуправе даје сагласност на акте предузећа којима се утврђује цијена комуналне услуге.

Слиједом наведеног, Надзорни одбор А.Д. „Водовод и комуналије“ Зворник је, уз сагласност Скупштине Града Зворник, по оцјени Суда, био овлашћен да донесе оспорену одлуку, односно да овим општим актом утврди цијену и начина плаћања комуналних услуга на подручју овог града.

Међутим, Суд је оцијенио да је оспореним прописивањем из члана III предметне одлуке њен доносилац изашао из оквира законских овлашћења и прописао накнаду која није у сагласности са Законом о комуналним дјелатностима. Приликом ове оцјене Суд је, прије свега, имао у виду да комуналне објекте чине, између осталог, и сама постројења, опрема и инсталације комуналне инфраструктуре, те да је, према члану 13. став 1. тачка б) Закона о комуналним дјелатностима, давалац комуналне услуге дужан да обезбиједи исправност и функционалност комуналних објеката и уређаја. Поред тога, чланом 20. ст. 1. и 2. овог закона прописано је да се средства за обављање комуналних дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују из цијене комуналне услуге, те да се из ове цијене обезбјеђују и средства за покриће укупних расхода даваоца комуналне услуге и унапређење постојећих комуналних објеката и уређаја. Како из наведених законских одредаба несумњиво произлази, мјерно мјесто и мјерни инструмент

(водомјер) чине саставни дио комуналне инфраструктуре и средства за њихово одржавање се обезбјеђују из цијене комуналне услуге, односно у ту цијену улазе сви трошкови које давалац ове комуналне услуге сноси приликом производње и испоруке воде. Због тога је, по мишљењу овог суда, комунално предузеће које је давалац комуналне услуге производње и испоруке воде дужно да из цијене коју плаћају крајњи корисници ове комуналне услуге обезбиједи одржавање мјерног мјеста и мјерног инструмента, као и њихово исправно функционисање, без увођења посебне накнаде за њихово одржавање, јер плаћање накнаде за комуналну дјелатност индивидуалне комуналне потрошње није у сагласности са Законом о комуналним дјелатностима. С обзиром на то да оспорене норме предметне одлуке нису у складу са овим законом, тиме је, по оцјени Суда, истовремено нарушено начело законитости из члана 108 став 2. Устава.

Наводе иницијативе о несагласности оспорене норме са чланом 42. став 1. Одлуке о јавном водоводу и јавној канализацији („Службени гласник Града Зворник“ број 14/19) Суд није разматрао с обзиром на то да према члану 115. Устава није надлежан да оцјењује међусобну усаглашеност подзаконских аката.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, о уставности оспорене одредбе предметне одлуке одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-26/22
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Имајући у виду да закон прописује да се средства за обављање комуналних дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују из цијене комуналне услуге, те да се из ове цијене обезбјеђују и средства за покриће укупних расхода даваоца комуналне услуге и унапређење постојећих комуналних објеката и уређаја, незаконита је и неуставна одредба подзаконског акта којом је прописана накнада за одржавање мјерног мјеста.

Рјешење
Број У-37/22 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачке б) и д) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности и законитости увода, члана 5. став 1. и члана 22. Одлуке о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09) и Правилника о поступку, критеријумима и начину додјеле линија и регистрације редова возње аутобуских линија на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 3/10).

О б р а з л о ж е њ е

„Сигнал“ д.о.о. Србац, из Српца, које заступа Илија Ђакић, адвокат из Бањалуке, поднио је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) приједлог за оцјењивање уставности и законитости увода, члана 5. став 1. и члана 22. Одлуке о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09), те Правилника о поступку, критеријумима и начину додјеле линија и регистрације редова возње аутобуских

линија на подручју општине Србац“ број 02-022-78/10 од 27. априла 2010. године. Предлагач истиче да је оспорена одлука у супротности са Законом о превозу у друмском саобраћају и Уставом јер Закон о комуналним дјелатностима, на који се позива њен доносилац, није могао бити основ за уређивање јавног превоза лица и ствари. Наводи се да оспорене одредбе ове одлуке нису у сагласности са чланом 18. Закона о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник Републике Српске број 111/08), јер њен доносилац на другачији начин уређује питања усклађивања и регистрације редова вожње, чиме је допринио јачању правне несигурности и омогућио различит третман превозника на територији општине Србац. Истиче се да јавно надметање и поступак додјеле концесија представљају два различита поступка, те да није дозвољено уводити другачији поступак усклађивања и регистрације од оног предвиђеног законом. Такође, предлагач сматра да члан 22. Одлуке није у складу са чланом 3. став 1. Закона о превозу у друмском саобраћају, те чланом 108. став 1. Устава. Надаље се наводи: да се у оспореним одредбама Одлуке позива на Закон о комуналним дјелатностима и уговор о додјели линија, док је чланом 3. став 1. и чланом 18. ст. 2. и 3. Закона о превозу у друмском саобраћају утврђено да ће превоз лица и ствари јединице локалне самоуправе уредити у складу са тим законом и прописима донесеним на основу њега, да се оспореним одредбама Одлуке искључује примјена одредаба чл. 14 до 21. исте, да се оспореним одредбама Одлуке даје примат Закону о комуналним дјелатностима, другим одредбама Одлуке, те појединачним уговорима, чиме се прекорачују границе овлашћења јединице локалне самоуправе и ствара правна несигурност, да је нејасно по ком основу се чланом 22. став 1. Одлуке јавна надметања

и аутобуске линије додијелене превозницима путем истих изузимају од усклађивања и регистрације редова вожње прописаних Законом о превозу у друмском саобраћају.

Предлагач сматра да ни Правилник о поступку, критеријумима и начину додјеле линија и регистрација редова вожње аутобуских линија на подручју општине Србац број 02-022-78/10 од 27. априла 2010. године није у складу са Уставом и Законом о превозу у друмском саобраћају Републике Српске, јер је исти донесен на основу оспорених одредаба предметне Одлуке. Додатно се истиче да оспорени правилник није донесен на основу Закона о превозу у друмском саобраћају, како је предвиђено чланом 3. став 1. и чланом 18. ст. 2. и 3. тог закона, те је овим општим актом успостављен систем регистрације и додјеле редова вожње на општинским линијама који је паралелан законском.

У одговору на приједлог, који је Суду доставио начелник Општине Србац, се предлаже да Суд обустави поступак јер је оспорена одлука престала да важи доношењем Одлуке о условима и начину организације јавног превоза лица и ствари у друмском саобраћају на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 3/18). Наводи се да је и оспорени правилник престао да важи јер је донесен на основу оспорене одлуке која је стављена ван снаге. Такође, истиче се да су Закон о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник Републике Српске број 111/08), Закон о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске број 11/95), те Закон о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске бр. 101/04, 42/05 и 118/05), а који су послужили као правни основ за доношење оспорене одлуке престали да важе ступањем на снагу

Закона о превозу у друмском саобраћају Републике Српске („Службени гласник Републике Српске број 47/17), Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске број 124/11) и Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске бр. 97/16, 16/19 и 61/21).

Оспорену Одлуку о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09) донијела је 20. октобра 2009. године Скупштина општине Србац на основу члана 3. Закона о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник Републике Српске“ број 111/08), члана 1, члана 2. став 1. тачка 8. и члана 7. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ број 11/95), члана 30. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 101/04, 42/05 и 118/05) и чл. 13. и 28. Статута општине Србац („Службени гласник општине Србац“ бр. 04/05, 3/08 и 4/08).

Оспореним чланом 5. став 1. Одлуке је прописано да се регистрација реда вожње аутобуских линија врши на основу спроведеног поступка јавног усклађивања редова вожње или поступка додјеле линија путем јавног надметања.

Оспореним чланом 22. Одлуке је одређено: да се одредбе од члана 14. до 21. неће примјењивати на аутобуским линијама које су додијељене превозницима путем јавног надметања у складу са одредбама ове одлуке, Закона о комуналним дјелатностима и уговора о додјели линија, да се поступак додјеле линија у јавном линијском превозу лица уређује правилником о поступку, критеријумима и начину

додјеле линија и регистрације редова вожње, да правилник из става 2. овог члана доноси начелник Општине Србац.

Оспорени Правилник о поступку, критеријумима и начину додјеле линија и регистрације редова вожње аутобуских линија на подручју општине Србац број 02-022-78/10 („Службени гласник општине Србац“ број 3/10) донио је 27. априла 2010. године начелник Општине Србац на основу члана 1, члана 2. став 1. тачка 8. и члана 7. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ број 11/95), члана 22. ст. 1. и 3. Одлуке о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09) и члана 64. Статута општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 04/05). Овим правилником прописују се поступак, критеријуми и начин додјеле линија и регистрације редова вожње аутобуских линија на подручју општине Србац (члан 1).

У току поступка Суд је утврдио да је, сагласно члану 42. Одлуке о условима и начину организације јавног превоза лица и ствари у друмском саобраћају на подручју општине Србац која је ступила на снагу осмог дана од дана објаве у „Службеном гласнику Општине Србац“ број 3/18 од 12. априла 2018. године, престала да важи оспорена Одлука о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09).

Суд констатује да је у наведеној одредби важеће одлуке оспорена одлука погрешно означена као Одлука о условима и начину обављања превоза лица и ствари у друмском саобраћају на подручју општине Србац („Службени гласник

општине Србац“ број 7/09), умјесто Одлука о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09).

Тачком 2. Амандмана XLII, којом је допуњен члан 115. став 1. Устава Републике Српске, утврђено је да Уставни суд може оцјењивати уставност закона и уставност и законитост прописа и општих аката који су престали да важе, ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године.

Полазећи од тога да је оспорена одлука престала да важи 20. априла 2018. године, а да је приједлог поднесен 14. јула 2022. године, Суд је утврдио да је приједлог поднесен по истеку рока у коме Суд, сагласно тачки 2. Амандмана XLII којом је допуњен члан 115. став 1. Устава Републике Српске, може одлучивати о уставности и законитости оспорене одлуке и по престанку њеног важења.

С тим у вези, Суд је на основу члана 37. став 1. тачка б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио да одбаци приједлог за оцјењивање уставности и законитости увода, члана 5. став 1. и члана 22. Одлуке о јавном превозу лица и ствари на подручју општине Србац („Службени гласник општине Србац“ број 7/09).

Поред тога, Суд је утврдио да се оспореним Правилником о поступку, критеријумима и начину додјеле линија и регистрације редова вожње аутобуских линија на подручју општине Србац конкретизују поједине одредбе оспорене одлуке ради њене примјене (члан 22. те одлуке), као и да је, прије подношења приједлога, на основу члана

43. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ број 124/11) престао да важи Закон о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ број 11/95) који је, поред наведене одлуке, назначен као правни основ за доношење овог правилника. Имајући у виду наведено, Суд је оцијенио да сагласно члану 37. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о уставности и законитости оспореног правилника.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-37/22
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Уставни суд ће одбацити приједлог за оцјењивање уставности и законитости општег акта који је престао да важи прије него што је исти приједлог поднесен од стране овлашћеног лица.

Рјешење
Број У-49/22 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. тач. а) и г) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности чл. 1. и 2. Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ број 82/19).

О б р а з л о ж е њ е

Удружење пензионисаних полицијских службеника Министарства унутрашњих послова Републике Српске - Зворник поднијело је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ број 82/19). Предлагач сматра да оспорене одредбе наведеног закона, и то члан 1. у дијелу у коме је послије члана 136. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16 и 58/19) додат члан 136а, којим је прописан начин обрачуна личног коефицијента за остваривање права на пензију полицијског службеника, те члан 2. којим је прописано ступање на снагу Закона, нису у сагласности

са начелом равноправности из члана 10. Устава Републике Српске. Ово из разлога што, по мишљењу предлагача, оспореним законом, а ни одредбама других закона, није прописана примјена члана 1. Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима на пензионисане полицијске службенике Министарства унутрашњих послова Републике Српске (у даљем тексту: Министарство), тј. чланове овог удружења, који су право на пензију остварили по ранијим закону, дакле прије 12. октобра 2019. године, када је ступио на снагу оспорени закон, због чега сада имају значајно мању пензију у односу на полицијске службенике који право на пензију остварују по оспореном закону. Предлагач се, такође, осврнуо и на Рјешење овог суда број У-91/19 од 28. октобра 2020. године којим је, како наводи, оцијењено да примјеном члана 136а. Закона о полицији и унутрашњим пословима остали радници нису дискриминисани, те у вези с тим изнио мишљење да се, у конкретном случају, може радити само о дискриминацији већ пензионисаних полицијских службеника Министарства, који су радили исте послове, под истим, па и тежим условима, те остваривали идентичан бенефициран стаж за који је уплаћиван исти допринос за пензијско и инвалидско осигурање у односу на полицијске службенике који право на пензију остварују по важећем закону. Поред тога, предлагач сматра да оспорени закон није у сагласности са одредбама чл. 2, 3. и 24. Закона о забрани дискриминације (“Службени гласник Босне и Херцеговине” бр. 105/17, 54/19 и 77/21), члана 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 1. Протокола број 12. уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. На основу изложеног у приједлогу је од Суда затражено да утврди неуставност оспорених одредаба Закона о допуни

Закона о полицији и унутрашњим пословима, односно њихов дискриминаторски однос према полицијским службеницима Министарства који су пензионисани прије 12. октобра 2019. године, те да наложи законодавцу да измијени оспорене законске одредбе на начин којим ће омогућити примјену истих и на полицијске службенике Министарства који су пензионисани прије 12. октобра 2019. године или да донесе нову законску одредбу у Закону о полицији и унутрашњим пословима или било којем другом закону, којом ће омогућити примјену одредаба члана 136а. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16 и 58/19, 82/19 и 18/22) и на полицијске службенике Министарства који су пензионисани прије 12. октобра 2019. године, дакле прије ступања на снагу оспореног закона.

Народна скупштина није доставила одговор на наводе из приједлога.

Оспореним чланом 1. Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ број 82/19) прописано је да се у Закону о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16 и 58/19) послије члана 136. додаје назив члана и нови члан 136а, који гласи:

„Остваривање права на пензију
Члан 136а.

Полицијском службенику лични коефицијент за остваривање права на пензију утврђује се на основу пет годишњих плата које су за полицијског службеника најповољније.“

Оспореним чланом 2. Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

У поступку разматрања оспорених одредаба Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ број 82/19) Суд је имао у виду да је одредбама Устава у односу на које давалац иницијативе оспорава њихову уставност и другим релевантним одредбама утврђено: да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство (члан 10), да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих од њих утврђују законом, те да се законом може прописати начин остваривања појединих права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање (члан 49. ст. 1. и 2), да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, безбједност, остваривање и заштиту људских права и слобода, социјално осигурање и друге облике социјалне заштите и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом (тач. 2, 5, 12. и 19. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава), да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2), да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом (члан 108. став 1), да закони, други прописи и општи акти ступају на снагу најраније осмог дана

од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступе на снагу (члан 109. став 1).

Поред тога, Суд је имао у виду да Рјешењем број: У-91/19 од 28. октобра 2020. године („Службени гласник Републике Српске“ број 110/20) није прихваћена иницијатива за оцјењивање уставности члана 136а. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19). Овим рјешењем Уставни суд Републике Српске је, полазећи од одредаба члана 10, члана 49. ст. 1. и 2. и члана 70. Устава, те тач. 2, 5, 10, 12. и 18. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је мијењан члан 68. Устава, оцијенио: да прописивањем из наведеног члана Закона о полицији и унутрашњим пословима није нарушено начело равноправности грађана из члана 10. Устава; да Устав не садржи ограничења у погледу надлежности законодавца да посебним законима, у овом случају Законом о полицији и унутрашњим пословима, у оквиру Уставом утврђених принципа, уреди права по основу социјалног осигурања, па тако и права на пензију полицијских службеника; да чињеница да су услови за пензионисање полицијских службеника уређени на другачији начин у односу на услове које Закон о пензијском и инвалидском осигурању предвиђа за остале грађане не доводи до повреде принципа равноправности грађана; да је приликом оспореног прописивања законодавац, преваходно, имао у виду посебне, а често и отежане услове рада и специфичност природе послова које обављају полицијски службеници, због чега су, у конкретном случају, прописани другачији услови за стицање права на пензију ових субјеката; да је законодавац слободан у процјени

оправдава ли различитост и у којој мјери различито уређење права и обавеза у истим или сличним ситуацијама, те да у конкретном случају постоје објективни, уставноправно прихватљиви разлози који оспорену законску норму не чине дискриминаторном, а да питање оправданости и цијелисходности оспореног нормативног рјешења, према члану 115. Устава, није у домену надлежности Уставног суда.

С обзиром на наведено Суд је на основу члана 37. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио да одбаци приједлог за оцјењивање уставности члана 1. Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ број 82/19), којим је у Закон о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16 и 58/19) додат члан 136а, јер је већ одлучивао о истој ствари, тј. о његовој уставности.

Разматрајући наводе предлагача који се односе на несагласност са Уставом оспорене одредбе члана 2. Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима Суд је утврдио да предлагач не тврди да је ова законска одредба несагласна са Уставом због тога што је том одредбом прописано да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, већ у суштини због тога што том одредбом није прописана примјена члана 136а. Закона о полицији и унутрашњим пословима на пензионисане полицијске службенике, односно полицијске службенике који су право на пензију остварили прије ступања на снагу овог закона, дакле прије

12. октобра 2019. године. Имајући у виду надлежности Суда утврђене чланом 115. Устава, Суд је утврдио да није надлежан за одлучивање овим поводом. Наиме, прописивање услова и начина остваривања конкретних права, с обзиром на тренутак ступања закона на правну снагу, тј. почетак његовог важења, уколико је он сагласан са Уставом, у домену је цјелисходне процјене законодавца и одражава политику регулисања односа у одређеној области. Сагласно одредбама члана 115. Устава, овај суд није надлежан да оцјењује цјелисходност појединих законских рјешења са становишта њихове друштвене оправданости, нити пак примјену оспорених одредаба закона.

Према члану 115. Устава, Уставни суд није надлежан да оцјењује сагласност оспорених одредаба Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима са одредбама чл. 2, 3. и 24. Закона о забрани дискриминације (“Службени гласник Босне и Херцеговине” бр. 105/17, 54/19 и 77/21).

Наводе предлагача којим указује на повреду члана 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 1. Протокола број 12. уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, Суд није разматрао из разлога што је предлагач наведене одредбе Конвенције само цитирао не образлажући у чему се, у конкретном случају, састоји повреда ових одредаба Конвенције.

У складу са Рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-49/22
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Пошто је прописивање услова и начина остваривања конкретних права, с обзиром на тренутак ступања закона на правну снагу, тј. почетак његовог важења, у домену цјелисходне процјене законодавца и одражава политику регулисања односа у одређеној области, одбачен је приједлог за оцјењивање уставности тог закона јер Уставни суд није надлежан да оцјењује цјелисходност законских рјешења са становишта њихове друштвене оправданости, нити за њихову примјену.

Одлука

Број У-54/22 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Правилник о начину и условима коришћења средстава од Компензационог фонда Републике Српске у 2022. години, број 426/22 од 12. августа 2022. године, који је донио Управни одбор Аграрног фонда Града Бијељина, у вријеме важења, није био у сагласности са Уставом Републике Српске, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 97/16, 36/19 и 61/21), Законом о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17).

О б р а з л о ж е њ е

Градоначелник Града Бијељина поднио је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости Правилника о начину и условима коришћења средстава од Компензационог фонда Републике Српске у 2022. години, број 426/22 од 12. августа 2022. године, који

је донио Управни одбор Аграрног фонда Града Бијељина. Предлагач наводи да доносилац предметног правилника није имао овлашћење за оспорено прописивање, односно да је овај општи акт супротан одредбама члана 16. став 5. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19), чланова 7. и 10. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17), члана 20. став 1. тач. 7. и 9, члана 59. став 1. тачка 12. и члана 94. став 1. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 97/16, 36/19 и 61/21), те Уредби са законском снагом о Компензационом фонду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 46/20, 53/20 и 90/21). У приједлогу се, наиме, указује на то да су предметним правилником прописани услови, поступак и критеријуми за коришћење новчаних средстава које је Аграрни фонд Града Бијељина добио од Компензационог фонда Републике Српске, те да су ова средства Правилником намијењена за асфалтирање путева и изградњу јавне расвјете. Међутим, како истиче предлагач, према члану 16. ст. 5. и 6. Закона о јавним путевима, послови грађења, реконструкције, одржавања и заштите локалних путева су у искључивој надлежности органа јединице локалне самоуправе, која је дужна да донесе посебан акт којим се уређују ова питања. У том смислу одредбом члана 7. Одлуке о јавним путевима на подручју града Бијељина прописано је да управљање, грађење, реконструкцију и заштиту мреже јавних путева врши Одјелење за стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине, као надлежни орган Града Бијељина. Исто тако, чланом 6. Одлуке о некатегорисаним путевима на подручју града Бијељина прописано је да управљање,

грађење, реконструкцију и заштиту мреже некатегорисаних путева врши Одјелјење за стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине Града Бијељина. Поред тога, предлагач наводи да према релевантним одредбама члана 2. став 1. тачка н), те чланова 6, 7. и 10. Закона о комуналним дјелатностима питање јавне расвјете, као комуналне дјелатности од посебног јавног интереса, уређује јединица локалне самоуправе, због чега Аграрни фонд Града Бијељина, чија су новчана средства намијењена искључиво за развој и унапређење пољопривредне производње, није надлежан да својим актом уређује услове, поступак и критеријуме за коришћење новчаних средстава овог фонда за изградњу јавне расвјете. Предлагач, надаље, истиче да је чланом 2. Уредбе са законском снагом о Компензационом фонду Републике Српске прописано да је овај фонд основан са циљем санирања посљедица насталих усљед ширења заразне болести изазване вирусом корона (SARS-Cov-2), те је дефинисан круг субјеката којима ће Фонд пружати директну подршку, међу којима нема субјеката из аграрне области, због чега средства Фонда нису могла бити прослијеђена Аграрном фонду Града Бијељина и намијењена за асфалтирање локалних путева и изградњу јавне расвјете. Како је оснивач овог фонда Град Бијељина, предлагач истиче да је, према члану 59. став 1. тачка 12. Закона о локалној самоуправи, сагласност на оспорени правилник требало исходити од градоначелника Града Бијељина, а не, као што се то десило у конкретном случају, тражити сагласност од Компензационог фонда Републике Српске и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Коначно, у приједлогу се наводи да оспорени правилник није ступио на снагу у складу са чланом 109. Устава, јер је чланом 11. овог акта прописано да ступа на снагу даном доношења.

У одговору на приједлог који је доставио Аграрни фонд Града Бијељина наводи се да се приликом доношења оспореног правилника његов доносилац кретао у оквиру уставних и законских овлашћења, те да је, стога, приједлог неоснован. Доносилац Правилника истиче да је Закључком Компензационог фонда Републике Српске број 04.КФ/414-180/22 од 11. августа 2022. године одређено да се предметна новчана средства додјељују Аграрном фонду Града Бијељина за изградњу и унапређење сеоске инфраструктуре, тако да је овај правилник у цијелости сагласан са наведеним закључком. Надаље, у одговору се наводи да је одредбом члана 5. Одлуке о оснивању Аграрног фонда Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 5/15) и чланом 4. Статута Аграрног фонда Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ бр. 26/13 и 10/15) прописано да овај фонд у обављању регистроване дјелатности усмјерава активности на остваривање руралног развоја на подручју града Бијељина, а према Рјешењу о регистрацији Аграрног фонда Града Бијељина, његова дјелатност је регулисање и допринос успјешнијем пословању привреде. Сходно наведеном, по мишљењу доносиоца Правилника, није упитна надлежност Аграрног фонда да донесе овај општи акт и регулише начин расподјеле средстава у сврху асфалтирања путева и изградњу јавне расвјете у руралном подручју. Поред тога, у одговору се указује на то да је Скупштина Града Бијељина 24. августа 2022. године донијела Одлуку о коришћењу средстава од Компензационог фонда у 2022. години број 01-022-50/22 којом се одобрава Аграрном фонду Града Бијељина коришћење средстава од Компензационог фонда Републике Српске у 2022. години у укупном износу од 3.000.000 КМ и којом се усмјеравају на

подршку изградњи инфраструктуре. Такође се наводи да је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде 1. септембра 2022. године дало сагласност на оспорени правилник. Коначно, у одговору се предлаже да Уставни суд утврди да није надлежан за одлучивање о овом приједлогу, јер се ради о оспореном акту са временски ограниченим дјеловањем на конкретан случај, који регулише коришћење одређених новчаних средстава у 2022. години.

Правилник о начину и условима коришћења средстава од Компензационог фонда Републике Српске у 2022. години, број 426/22 од 12. августа 2022. године, донио је Управни одбор Аграрног фонда Града Бијељина на основу чланова 9. и 26. Статута Аграрног фонда Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ бр. 15/08, 1/12, 26/13 и 10/15), чланова 22. и 26. Закона о пољопривреди („Службени гласник Републике Српске“ бр. 70/06, 20/07, 86/07 и 71/09) и Одлуке о коришћењу средстава од Компензационог фонда у 2022. години број 4245/22 од 12. маја 2022. године. Овим правилником прописано је: да се овим правилником уређују начин и услови које морају да испуњавају подносиоци захтјева на новчана средства Аграрног фонда, затим поступак остваривања овог права, општи и посебни критеријуми за додјелу средстава са потребном документацијом, начин исплате и контрола остваривања подстицаја (члан 1), да права на средства овог фонда имају мјесне заједнице које имају потребу за изградњом инфраструктуре (асфалтирање макадамских путева и изградњу јавне расвјете) у руралном подручју на територији Града Бијељина (члан 2), начин подношења захтјева за одобравање новчаних средстава, доказ о инвестираним средствима и начин исплате (чл. 3, 4, 5. и 6), распоред утрошка средстава - за асфалтирање

некатегорисаних и категорисаних путева 2.700.000 КМ и за изградњу јавне расвјете 300.000 КМ (члан 7), образац на којем се подноси захтјев и документе које мјесне заједнице достављају уз захтјев, као и рок за подношење захтјева (члан 8), надзор над спровођењем овог правилника (члан 9), обавеза намјенског трошења подстицајних средстава и чувања документације на основу које су остварена подстицајна средства (члан 10), те да овај правилник ступа на снагу даном доношења од стране Управног одбора Аграрног фонда Града Бијељина и да се доставља Компензационом фонду Републике Српске на сагласност, а објавиће се на огласној табли Аграрног фонда Града Бијељина (члан 11).

Иако је оспорени правилник акт темпоралног карактера, односно његово важење је исцрпљено протеком 2022. године, с обзиром на то да су испуњени услови из члана 72. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), Суд је овај правилник оцјењивао у вријеме његовог важења.

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспореног правилника, Суд је имао у виду да је одредбама Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 97/16, 36/19 и 61/21) које су од значаја за оцјењивање оспореног правилника прописано: да јединица локалне самоуправе има право да се бави свим питањима од локалног интереса која нису искључена из њене надлежности, нити додијелена неком другом нивоу власти (члан 17. став 2), да јединица локалне самоуправе, поред осталог, има надлежност да обезбјеђује организационе, материјалне и друге услове за изградњу и одржавање комуналних објеката и комуналне инфраструктуре, те услове за изградњу и одржавање улица, локалних путева,

сеоских, пољских и других некатегорисаних путева, уређује и обезбјеђује управљање тим путевима и улицама и одобрава њихову изградњу (члан 20. став 1. тач. 7. и 9), те да градоначелник даје сагласност на статуте и друга општа акта предузећа и установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе (члан 59. став 1. тачка 12).

Одредбама Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19), које су релевантне у конкретном случају, прописано је: да се овим законом уређују правни статус управљача путева, управљање, финансирање, изградња, реконструкција, одржавање и заштита путева (члан 1), да је јавни пут површина од општег значаја за саобраћај, коју свако може слободно да користи под условима утврђеним овим законом и који је надлежни орган прогласио јавним путем, да је локални пут јавни пут који саобраћајно повезује територију јединице локалне самоуправе и територију јединице локалне самоуправе са мрежом других јавних путева, да опрема пута обухвата, поред осталог јавну расвјету у функцији саобраћаја, те да је пут сваки јавни пут и некатегорисани пут на ком се одвија саобраћај (члан 2. став 1. тач. г), е), љ) и п)), да су јавни путеви, поред осталих, локални путеви и улице у насељу (члан 9. тач. д) и ђ)), да управљање и повјеравање послова грађења, реконструкције, рехабилитације, одржавања и заштите локалних путева, улица у насељу, некатегорисаних путева који су уписани у јавне евиденције о непокретностима и путних објеката на њима врши надлежни орган јединице локалне самоуправе (члан 16. став 5).

Поред наведеног, Суд је узео у обзир и Закон о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/11 и 100/17) којим је прописано: да су

комуналне дјелатности од посебног јавног интереса, између осталог, одржавање јавних саобраћајних површина и јавна расвјета у насељеним мјестима (члан 2. став 1. тач. љ) и н)), да јединица локалне самоуправе обезбјеђује организовано обављање комуналних дјелатности, а својом одлуком детаљније прописује услове и начин обављања комуналне дјелатности, као и материјалне, техничке и друге услове за финансирање, развој, изградњу и одржавање комуналних објеката (члан 6. став 1. тач. а) и б)), да одлуку из става 1. члана 6. доноси скупштина јединице локалне самоуправе (члан 6. став 2), да јединица локалне самоуправе за обављање комуналних дјелатности и других дјелатности од јавног интереса може основати јавно комунално предузеће или те послове може повјерити другим привредним субјектима који су дужни да комуналну дјелатност која им је повјерена обављају у складу са овим законом и другим прописима (члан 7. став 1).

Одредбама Закона о пољопривреди („Службени гласник Републике Српске“ бр. 70/06, 20/07, 86/07 и 71/09), које су означене као правни основ за доношење оспореног правилника прописано је: да јединице локалне самоуправе могу прописати додатне мјере структурне политике за своја подручја у складу са пољопривредном стратегијом, те да се новчане подршке за ове мјере обезбјеђују у буџетима јединице локалне самоуправе (члан 22). Чланом 26. овог закона, који је такође наведен као правни основ за доношење Правилника, прописано је: да право на подстицајна средства и друге облике подршке у пољопривреди (корисници права) имају пољопривредна газдинства у Републици Српској која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, као и јединице локалне самоуправе и други субјекти као

корисници средстава за подстицање развоја пољопривреде и сеоских подручја (став 1), начин остваривања права и обавеза намјенског коришћења подстицајних средстава (ст. 2. и 3), посљедице нетачно наведених података у захтјеву или ненамјенског трошења подстицајних средстава (ст. 2, 3, 4. и 5), рок у којем су корисници права обавезни чувати документацију на основу које су остварили подстицајна средства (став 6), те обавеза Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде да води евиденцију корисника права на подстицајна средства (став 7).

Чланом 109. Устава, у односу на који предлагач тражи оцјењивање члана 11. Правилника, утврђено је да закони, други прописи и општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступе на снагу.

Уредбом са законском снагом о Компензационом фонду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 46/20, 53/20 и 90/21), на коју се такође указује у приједлогу, уређени су оснивање, статус, дјелатност и организација Компензационог фонда Републике Српске, извори средстава Фонда, управљање и располагање намјенским средствима, те друга питања од значаја за рад овог фонда. Чланом 2. ове уредбе прописано је да је циљ Уредбе санирање посљедица и потешкоћа насталих усљед ширења заразне болести изазване вирусом корона (SARS-CoV-2) (став 1), те да Компензациони фонд остварује свој циљ пружањем директне подршке предузетницима и пословним субјектима у Републици Српској који су претрпјели или трпе штету усљед ширења заразне болести изазване вирусом корона

(SARS-CoV-2), Заводу за запошљавање Републике Српске субвенционисањем доприноса за незапосленост насталих услед ширења заразне болести изазване вирусом корона (SARS-CoV-2), здравственом сектору Републике Српске за покриће трошкова насталих услед ширења заразне болести изазване вирусом корона (SARS-CoV-2), као и запосленима у јавном сектору у Републици Српској који су обављали послове под посебно отежаним условима рада насталим услед ширења заразне болести изазване вирусом корона (SARS-CoV-2) (став 2). Према члану 9. став 1. ове уредбе, средства за пружање директне подршке Компензационог фонда користе се за реализацију циља из члана 2. Уредбе.

Са циљем цјеловитог сагледавања оспореног правилника Суд је имао у виду и Одлуку о оснивању Аграрног фонда Града Бијељина број 01-022-25/15 од 12. марта 2015. године („Службени гласник Града Бијељина“ број 5/15), коју је донијела Скупштина Града Бијељина и из које произлази да је оснивач овог фонда Град Бијељина, а што је од значаја за оцјењивање уставности и законитости предметног општег акта. Према члану 7. ове одлуке, средства Фонда за буџетску годину распоређују се за развој и унапређење пољопривредне производње и рурални развој.

Полазећи од цитираних законских одредаба, Суд је оцијенио да је прописивањем из оспореног правилника нарушено уставно начело законитости из члана 108. став 2. Устава, односно да је његов доносилац оваквим нормирањем изашао из законских оквира.

Прије свега, Суд налази да одредбе чланова 22. и 26. Закона о пољопривреди, на које се доносилац оспореног

правилника позива у преамбули овог акта, не могу бити правни основ за његово доношење. Наиме, овим законским одредбама прописано је да јединице локалне самоуправе могу предвидјети додатне мјере структурне политике на свом подручју у складу са пољопривредном стратегијом, те је уређено питање коришћења подстицајних средстава и других облика подршке у пољопривреди. Евидентно је, дакле, да се ове норме не могу довести у везу са садржајем Правилника који уређује коришћења средстава Компензационог фонда Републике Српске, односно прописује намјену ових средстава у сврху асфалтирања некатегорисаних и категорисаних путева и изградњу јавне расвјете у руралним подручјима на територији Града Бијељина.

Надаље, приликом оцјењивања предметног правилника Суд је имао у виду да је релевантним, напријед цитираним одредбама Закона о локалној самоуправи утврђена надлежност органа јединице локалне самоуправе да обезбјеђује организационе, материјалне и друге услове за изградњу и одржавање улица, локалних путева, сеоских, пољских и других некатегорисаних путева, уређује и обезбјеђује управљање тим путевима и улицама и одобрава њихову изградњу. Идентична надлежност јединица локалне самоуправе је прописана и Законом о јавним путевима, према којем управљање и повјеравање послова грађења, реконструкције, рехабилитације, одржавања и заштите локалних путева, улица у насељу, некатегорисаних путева који су уписани у јавне евиденције о непокретностима и путних објеката на њима врши надлежни орган јединице локалне самоуправе (члан 16. став 5). На исти начин је и Законом о комуналним дјелатностима уређено ово питање, тако што је прописано да су одржавање јавних саобраћајница

и јавна расвјета у насељеним мјестима комунална дјелатност од посебног јавног интереса, те да јединица локалне самоуправе својом одлуком детаљније прописује материјалне, техничке и друге услове за финансирање, развој, изградњу и одржавање комуналне инфраструктуре. Како из наведеног јасно произлази, финансирање, изградња, реконструкција и одржавање јавних путева и јавне расвјете на подручју јединице локалне самоуправе је у искључивој надлежности њених органа, без обзира на то да ли се ради о градском или руралном подручју на територији која јој припада.

Отуда, имајући у виду да дјелатност асфалтирања макадамских путева и изградња јавне расвјете спада у законом прописану изворну надлежност јединице локалне самоуправе у области вршења комуналних дјелатности у смислу члана 2. став 1. тачке (љ) и (н) Закона о комуналним дјелатностима, Суд је оцијенио да у конкретном случају Управни одбор Аграрног фонда Града Бијељина није био надлежан да оспореним правилником прописује намјену, услове и критеријуме на основу којих се усмјеравају новчана средства овог фонда у извршавање комуналних дјелатности, поготово имајући у виду да је Фонд основан превасходно са циљем унапређења пољопривредне дјелатности. У вези с тим, Суд напомиње да се према члану 7. алинеја 1. Одлуке о оснивању Аграрног фонда Града Бијељина број 01-022-25/15 од 12. марта 2015. године („Службени гласник Града Бијељина“ број 5/15), средства овог фонда за буџетску годину распоређују за развој и унапређење пољопривредне производње и рурални развој. Када се узму у обзир надлежности јединице локалне самоуправе у вршењу комуналних дјелатности, по оцјени Суда, рурални развој,

посматран у контексту надлежности и дјелокруга рада Аграрног фонда Града Бијељина, не обухвата комуналне дјелатности асфалтирања путева и изградњу јавне расвјете.

С обзиром на овакав став у погледу уставности и законитости оспореног правилника, Суд није разматрао наводе предлагача у погледу ступања на снагу овог акта, односно повреди члана 109. Устава. Из истих разлога Суд није посебно оцјењивао навод предлагача у погледу лица или тијела надлежног за давање сагласности на оспорени правилник.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-54/22
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Чињеница да је доносилац општег акта спорним нормирањем изашао из законских оквира јер дјелатност асфалтирања макадамских путева и изградња јавне расвјете спада у законом прописану изворну надлежност јединице локалне самоуправе, дошло је до повреде уставног начела законитости аката.

Рјешење
Број У-1/23 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка д) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за рјешавање сукоба надлежности између Основног суда у Бањалуци и Одјељења за просторно уређење Општине Лакташи, те Министарства за урбанизам и стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију у Влади Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Мирослав Рајак из Бањалуке, кога заступа Дане Кончар, адвокат из Бањалуке, дао је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) приједлог којим се, у суштини, тражи рјешавање сукоба надлежности између Основног суда у Бањалуци и органа јединице локалне самоуправе (у конкретном случају Одјељење за просторно уређење Општине Лакташи), те других органа управне власти (у конкретном случају Министарство за урбанизам и стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију у Влади Републике Српске) који су одлучивали о обавези плаћања

накнаде за уређење грађевинског земљишта означеном као к.ч. 14/33 КО Лакташи, на којем је предлагач изградио стамбено-пословни објекат.

Предлагач сматра да је Основни суд у Бањалуци пресудом у предмету број 71 0 П 165437 21 П 2 одлучивао у оквиру надлежности наведених органа управе, јер је овом пресудом, према његовом мишљењу, утврђена накнада за уређење грађевинског земљишта. Против ове пресуде предлагач је уложио жалбу Окружном суду у Бањалуци. Такође, истиче да је од Врховног суда Републике Српске тражено одлучивање по члану 61г. став 1, а у вези са чланом 12 став 1. и чланом 16. Закона о парничном поступку, те чланом 35. Закона о судовима Републике Српске.

У приједлогу се шире образлаже у односу на потенцирани сукоб надлежности, те се износе разлози и прилаже документација из које је видљиво да је Одјељење за просторно уређење Општине Лакташи одобрило легализацију и употребу предметног објекта. Додатно, предлагач паушално констатује да је одлучујући на начин као у предметној пресуди Основни суд у Бањалуци поступао у домену уставотворне и законодавне надлежности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Народне скупштине Републике Српске, као и у оквиру управне надлежности неодређених извршних органа власти, те управних органа Општине Лакташи. Такође, приједлогом се тражи да Суд донесе одлуку којом се прекида поступак у наведеним предметима пред Основним судом у Бањалуци, Окружним судом у Бањалуци и Врховним судом Републике Српске, а до доношења коначне одлуке овог суда о приједлогу.

У току поступка, а према подацима из списка предмета, Суд је утврдио да је пресудом Основног суда у Бањалуци број 71 0 П 165437 21 П 2 од 10. маја 2022. године, обавезан предлагач као тужени да тужитељици, Општини Лакташи, по основу стицања без основа, исплати износ од 46.121,01 КМ, са законском затезном каматом од 25.3.2013. године па до исплате, а у року од 30 дана од дана достављања пресуде. Такође, овом пресудом је одбијен тужбени захтјев у дијелу у којем тужитељица потражује износ законске затезне камате која би требало да се обрачуна на износ од 46.121,01 КМ за период почев од 5.10.2022. године, те је обавезан тужени да тужитељици надокнади трошкове парничног поступка у износу од 4.875 КМ у року од 30 дана од дана достављања пресуде.

Надаље, Суд је утврдио да је правоснажним рјешењем Министарства за урбанизам и стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију број 01-361-700/99 од 17.5.2001. године поништено рјешење Одјељења за просторно уређење Општине Лакташи број 05-361-191/99 од 20.11.2000. године, те је утврђено да предлагач није дужан да, приликом издавања рјешења о урбанистичкој сагласности за легализацију предметног стамбено-пословног објекта, плати накнаду за уређење градског грађевинског земљишта.

С обзиром на наведено, Суд је оцијенио да су се по захтјевима предлагача и Општине Лакташи, пред органима извршне (управне) и судске власти, водили и воде различити поступци, по различитим правним основима, који се међусобно не искључују, због чега се према становишту Суда не ради о сукобу надлежности између органа управе и редовних судова у истој правној ствари, у смислу одредбе

члана 115. став 1. тачка 3. Устава Републике Српске, којом је утврђено да Уставни суд рјешава сукоб надлежности између органа законодавне, извршне и судске власти.

Суд је, наиме, утврдио да поступак који је по тужби Општине Лакташи покренут пред Основним судом у Бањалуци у предмету број 71 0 П 165437 21 П 2, за предмет одлучивања има тужбени захтјев за исплату по основу неоснованог богаћења, а не утврђивање износа накнаде за уређење грађевинског земљишта како то тврди предлагач, а о којој накнади су у одвојеним поступцима рјешавали органи извршне власти.

С обзиром на изложено, Суд је утврдио да се у овој правној ствари не ради о прихватању или одбијању надлежности за рјешавање истог правног питања. Уважавајући различитост предмета разматрања, тј. одлучивање о тужбеном захтјеву за исплату по основу неоснованог богаћења, односно утврђивање обавезе плаћања накнаде за уређење грађевинског земљишта, органи судске и извршне власти су, према оцјени Суда, поступали независно, у међусобно раздвојеним поступцима, примјењујући различито процесно и материјално законодавство.

Суд није посебно расправљао о паушалним захтјевима изнесеним у образложењу приједлога, сматрајући да нису компатибилни са наводима који се тичу рјешавања наведеног сукоба надлежности, те да сходно одредби члана 115. Устава по свом садржају не могу бити предмет расправљања и одлучивања у овом поступку, нити у поступку апстрактне оцјене уставности. Такође, имајући у виду овлашћења Уставног суда прописана чланом 58. став 1. Закона о Уставном

суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), овај суд није разматрао захтјев даваоца иницијативе да, до доношења коначне одлуке у конкретном предмету, наложи прекид поменутих поступака пред Основним судом у Бањалуци, Окружним судом у Бањалуци, те Врховним судом Републике Српске.

С обзиром на наведено, Суд је на основу члана 37. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио да одбаци приједлог за рјешавање сукоба надлежности.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-1/23
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Када органи различитих грана власти у међусобно раздвојеним поступцима, примјењујући одговарајуће процесно и материјално законодавство одлучују о различитим правним стварима, суштински међу њима не постоји сукоб надлежности.

Рјешење
Број У-20/23 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка а) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о именовању Комисије за спровођење опозива градоначелника Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23).

О б р а з л о ж е њ е

Градоначелник Града Бијељина поднио је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о именовању Комисије за спровођење опозива градоначелника Града Бијељина број 01-022-3/23 од 8. фебруара 2023. године („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23), сматрајући да је усвајањем ове одлуке прекршена одредба члана 45б. став 6. Изборног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 45/18 и 18/20), који је послужио као правни основ за доношење оспореног акта. Предлагач истиче да на основу података ГИК Бијељина један број поименично

наведених лица која су именована у ову комисију има изборно искуство, али да нису предочени докази о томе, док други, такође поименично наведени чланови, никада нису били чланови изборне комисије, нити чланови бирачког одбора на изборима обухваћеним Изборним законом Босне и Херцеговине. У овом смислу наведена лица не испуњавају услове из члана 2.2 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине и члана 2. Упутства о утврђивању квалификација, броја, о именовању и разрјешењу и обуци чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, због чега не испуњавају ни услове за именовање из члана 45б. став 6. Изборног закона Републике Српске.

Додатно, предлагач тражи да Суд у смислу члана 58. став 1, а у вези са чланом 61. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) обустави извршење свих „појединачних правних аката и радњи у вези са покренутим опозивом, а који буду донесени на основу Одлуке о именовању Комисије за спровођење опозива градоначелника Града Бијељина број 01-022-3/23 од 8. фебруара 2023. године („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23)“.

Скупштина Града Бијељина је дана 8. фебруара 2023. године донијела оспорену Одлуку о именовању Комисије за спровођење опозива градоначелника Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23), на основу члана 45б, ст. 2, 3, 4, 5. и 6. Изборног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 45/18 и 18/20), члана 39. став 2. тачка 37. Закона о локалној самоуправи („Службени

гласник Републике Српске“ бр. 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 39. став 2. тачка 43. Статута Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељине“ број 9/17).

У члану 1. Одлуке се поименично наводе лица која се у својству предсједника, замјеника предсједника, те члана и замјеника члана именују у Комисију за спровођење опозива градоначелника Града Бијељине. Чланом 2. Одлуке прописано је да су задаци, овлашћења и дјелокруг рада Комисије из тачке 1. ове одлуке утврђени чланом 45б. и 45в. Изборног закона Републике Српске, док је чланом 3. Одлуке одређено да иста ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Града Бијељина“.

Према члану 115. став 1. тачке 1 и 2 Устава Републике Српске, Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката са Уставом и о сагласности прописа и општих аката са законом.

Имајући у виду садржину и правну природу оспорене одлуке, Суд је оцијенио да она нема карактер општег правног акта чију уставност и законитост, сагласно одредби члана 115. Устава, Уставни суд оцјењује. С обзиром на то да се ради о појединачном акту који се односи на индивидуално одређена лица и на конкретну правну ситуацију, Суд је, на основу члана 37. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), одлучио да због ненадлежности одбаци приједлог за оцјењивање уставности и законитости предметне одлуке.

Узимајући у обзир да је примјеном члана 37. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске у овом

предмету донесено коначно рјешење, по оцјени Суда је беспредметно разматрати захтјев предлагача који се тиче обуставе извршења појединачних правних аката и радњи у вези са покренутим опозивом, а који евентуално буду донесени на темељу оспорене одлуке.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-20/23
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

С обзиром на то да је оспорен појединачни правни акт који се односи на индивидуално одређена лица и на конкретну правну ситуацију, Уставни суд није надлежан за оцјењивање његове уставности и законитости.

Рјешење
Број У-21/23 од 29. марта 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 34/23

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка а) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. марта 2023. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о покретању поступка о опозиву градоначелника Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23).

О б р а з л о ж е њ е

Градоначелник Града Бијељина поднио је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о покретању поступка о опозиву градоначелника Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23). У приједлогу се наводи да оспорена одлука није у сагласности са чланом 45. став 2. тачке 1. до 6. Изборног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 45/18 и 18/20) и чланом 40. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16). Предлагач, наиме, истиче да је ова одлука незаконита, да нису тачни разлози

који су у предметној одлуци наведени као основ за његов опозив, те да, стога, у конкретном случају нису испуњени законски услови за покретање поступка овог опозива. У приједлогу се оспорава сваки од наведених разлога за опозив појединачно, те се дају аргументи и наводе примјери у прилог ставу предлагача да је оспорена одлука незаконита и неуставна. Поред тога, предлагач тражи да Суд, на основу члана 58. став 1, а у вези са чланом 61. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) донесе рјешење којим ће наредити обуставу од извршења свих појединачних правних аката и радњи који буду донесени на основу оспорене Одлуке о покретању поступка о опозиву градоначелника Града Бијељина.

Одлуку о покретању поступка о опозиву градоначелника Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 4/23) донијела је Скупштина Града Бијељина на основу члана 39. став 2. тачка 30. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 97/16, 36/19 и 61/21), члана 45. и 45б. Изборног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 45/18 и 18/20), члана 39. став 2. тачка 33. и члана 64. став 3. Статута Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“ број 9/17). Овом одлуком је одређено да се покреће поступак за опозив градоначелника Града Бијељина, господина Љубише Петровића, из разлога предвиђених чланом 45. став 2. тач. 1, 3. и 5. Изборног закона Републике Српске, односно зато што није обезбиједио извршавање закона, других прописа и општих аката, не спроводи одлуке Скупштине Града и стратешка развојна документа Града, те зато што није поднио

Скупштини Града извјештај о раду (члан 1); побројани су поједини разлози због којих се покреће поступак за опозив (члан 2); одређено је да ће се изјашњавање грађана о опозиву градоначелника Града Бијељина одржати 19. марта 2023. године (недјеља) у времену од седам до 19 часова (члан 3), те је дефинисано како ће гласити питање на гласачком листићу, те како ће се вршити гласање (члан 4). Такође је одређено: да ће поступак опозива спровести Комисија за спровођење поступка опозива градоначелника Града Бијељине, коју ће Скупштина Града Бијељина именовати посебном одлуком (члан 5); начин на који ће бити обезбијеђена средства за финансирање опозива градоначелника Града Бијељина (члан 6); те да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Града Бијељина“ (члан 7).

У поступку разматрања приједлога Суд је, прије свега, узео у обзир да према члану 115. Устава Републике Српске Уставни суд одлучује о сагласности закона, других прописа и општих аката са Уставом и о сагласности прописа и општих аката са законом.

Имајући у виду садржину и правну природу оспорене одлуке, Суд је оцијенио да иста нема карактер општег правног акта чију уставност и законитост, сагласно одредби члана 115. Устава, оцјењује Уставни суд. Ради се, наиме, о одлуци која се односи на поименично одређено лице и конкретну правну ситуацију - поступак покретања опозива градоначелника Града Бијељина, чије се дејство, дакле, исцрпљује самим доношењем овог акта.

Слиједом наведеног, Суд је на основу члана 37. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске

(„Службени гласник Републике Српске“ број 104/11 и 92/12) због ненадлежности одбацио овај приједлог.

С обзиром на то да је овим коначно одлучено о поднесеном приједлогу, Суд није, као беспредметан, разматрао захтјев предлагача да се, у смислу члана 58. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) обуставе од извршења сви појединачни правни акти и радње који буду донесени на основу предметне одлуке.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-21/23
29. март 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Уставни суд ће због ненадлежности одбацити приједлог за оцјењивање уставности и законитости у случају када оспорени акт има карактер појединачног правног акта.

Одлука

Број У-68/21 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5, члана 57. тачка а), члана 60. став 1. тачка а) и члана 61. став 1. тачке б) и г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о је

О Д Л У К У

Утврђује се да члан 2. став 2. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22) није у сагласности са Уставом Републике Српске.

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности члана 2. став 1. и члана 6. ст. 1, 2, 3. и 4. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22).

Обуставља се поступак за оцјењивање уставности чл. 2. и 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21).

О б р а з л о ж е њ е

Игор Марић, Биљана Вучетић и Милош Чизмовић, сви из Бањалуке, у предмету број У-68/21, те Рената Стојановић Кузмановић, Зина Халиловић, Винко Миладиновић, Гордан Поповић, Милка Савић, Азра Чобо Ганибеговић и Драгоја Рауш, сви из Модриче, у предмету број У-84/21, дали су Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) потпуно идентичне иницијативе за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18). Даваоци иницијатива сматрају да ова одредба Закона није у сагласности са чланом 127. став 1. Устава Републике Српске (у даљем тексту: Устав), јер умањује права судија дата чланом 5. раније важећег Закона о платама и накнадама судија и тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/14 и 60/15). У иницијативама се наводи да се законодавац, умјесто раније важећег законског рјешења према којем се повећање плата судија „веже“ за „нето плату“, определио за ново рјешење према коме се наведено повећање условљава повећањем „брuto плате“. Истиче се да у регулисању предметне материје нема мјеста примјени члана 138а. Устава, јер је оспорени закон донесен након 10. јануара 2006. године. Оспорено законско рјешење је према мишљењу даваоца иницијативе знатно неповољније за судије, јер је и у моменту доношења Закона било евидентно да ће се у Републици Српској прије достићи просјечна мјесечна нето плата у износу од 1.000 КМ, а на који износ је референцирао раније важећи закон, него просјечна мјесечна бруто плата у износу од 1.625 КМ, како

је предвиђено оспореном законском одредбом. Додатно, истичући да им је познато да није у надлежности Суда да разматра предмет равноправности положаја судија у Републици Српској у односу на судије у Федерацији БиХ, даваоци иницијативе наводе да су мјесечна примања судија који судијску функцију обављају на територији Федерације БиХ за око 500 КМ већа у односу на мјесечна примања судија у Републици Српској, те указујући на одлуку овог суда у предмету У-86/14, закључују да ово није први пут да законодавац покушава да умањи примања судија. С обзиром на изложено, те имајући у виду одредбу члана 108. Устава, истиче се да је одредба члана 6. Закона у цијелости несагласна са Уставом, те да је њоме законодавац повриједио концепт финансијске самосталности судија, на индивидуалном и институционалном нивоу, што је у супротности са чланом 121. став 2. Устава.

Весна Мишић, Милица Ђурић, Дарко Стаменић, Татјана Ступар, Гордана Стевандић, Сања Стефановић, Александра Мирошљевић Ждрал, Мира Дошеновић, Сунита Шукало, Марија Анчић Згоњанин, Сњежана Кудрић, Драган Улетиловић, Бранимир Јукић, Жељко Ковић, Мирјана Радевић, Надира Шибонић, Петра Бијелић, Биљана Видимлић, Јасна Шатара и Драгомир Обрадовић, сви из Бањалуке, у предмету број У-76/21, Славица Тадић, Алмира Селимовић Маљишевић, Славко Савић, Јелена Тодоровић, Адис Пољић, Александра Јелисић Брчкало, Горан Јовић и Селма Зећо, сви из Зворника, у предмету број У-78/21, Асмир Коричић, Ана Томић Игњатић, Данијела Шарчевић, Гордана Војводић, Игор Дабић, Мидхо Вукалић, Недељко Милијевић, Љубица Комљеновић, Наташа Бошковић, Сања Илић, Синиша Боснић, Тања Грубачић

Јанковић, Весна Станковић Сексан и Вибор Вучић, сви из Бањалуке, у предмету број У-82/21, Данијела Бојовић, Дана Плачић, Осман Рахмановић, Славица Ковачевић, Љубинка Продановић, сви из Вишеграда, у предмету број У-88/21, те Горан Ђурић, Сандро Налић, Сенаида Џинић, Тања Томанић, Радмила Радојчић, Жељка Илић, Љиљана Рајковић, Томислав Кљајић, Весна Микеревић, Марица Томић, Есма Чајић, Огњенка Цвијановић, Радованка Марић, Илвана Мурановић, Тијана Нинковић, сви из Добоја, у предмету број У-87/21, дали су Суду потпуно идентичне иницијативе за покретање поступка за оцјењивање уставности чл. 2. и 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18). Даваоци иницијатива сматрају да ове одредбе Закона нису у складу са чланом 108, чланом 121. став 2, чланом 127. став 1. и чланом 138а. Устава, који је додат на основу Амандмана СХIV на Устав. У иницијативама се истиче: да је у децембру 2005. године високи представник за Босну и Херцеговину донио одлуку којом се доноси Закон о платама и осталим накнадама судија и тужилаца у Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине, Брчко дистрикту Босне и Херцеговине и правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине, како би се ријешио несразмјер између плата судија и тужилаца и плата већине грађана у Босни и Херцеговини, да су овом одлуком плате судија и тужилаца усклађене и утврђене на одређеном нивоу, који се неће увећавати док просјечна нето плата у БиХ не буде износила 800 КМ, да је наведена одлука донесена због великог повећања плата судија и тужилаца које није праћено одговарајућим степеном економског раста, да је резултат рада радне групе, коју је формирао високи представник,

било усвајање сета закона који су ступили на снагу 1.1.2006. године, а којима су усклађене плате судија и тужилаца на цијелој територији БиХ, тако да они примају исте плате независно од тога у којем ентитету раде, да је Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Републици Српској који је ступио на снагу 1.1.2006. године предвиђено смањење плата судија и тужилаца и то њиховим замрзавањем, док просјечна плата у БиХ не достигне одређен ниво, те да ће након што поново почну расти, плате расти у истом проценту као и просјечна плата у Босни и Херцеговини, чиме би се обезбиједио фиксни омјер између просјечне плате у БиХ и плата у правосудју, као и даље усклађивање између ентитета, да је оспореним чланом 6. Закона извршено умањење плата судија, замрзавањем, да је овакво умањење извршено само у Републици Српској, да су плате судија које се обрачунавају у складу са оспореним законом мање него што би требало да буду, да се обрачунавају у складу са Законом о платама судија и тужилаца у Републици Српској из 2007, којим су први пут, а требало је бити и једини пут, плате судија смањене замрзавањем, да је оспореним прописивањем законодавац повриједио начело из члана 121. став 2. Устава.

Накнадно, Весна Мишић и Милица Ђурић дале су двије допуне иницијативе у предмету број У-76/21. У првој допуни се наводи: да је, у околностима када је просјечна нето плата по запосленом остварена у Босни и Херцеговини за 2020. годину износила 941 КМ, замрзавање плата судија на начин прописан чланом 6. оспореног закона у супротности са уставном забраном из члана 127. став 1. Устава и члана 138. а) Устава, да проценат раста просјечне нето плате у БиХ, у односу на 800 КМ, из члана 6. став 1. Закона о платама и осталим накнадама судија и тужилаца у Републици Српској,

који је донио високи представник за БиХ, а који је ступио на снагу 1.1.2006. године, износи 17,60%, да се примјеном овог процента на износ од 3.000 КМ колико је износила основна мјесечна плата судије окружног суда у Републици Српској (члан 2. наведеног закона), долази до износа од 3.528 КМ, у коме није садржан порез на доходак, да је због цензуса од 1.625 КМ из члана 6. оспореног закона, судија окружног суда у 2021. години примао основну плату у износу од 3.387 КМ у којем је садржан порез на доходак, због чега је његова основна плата 3.048,30 КМ, што је мање од износа на који је стекао право, тј. 3.528 КМ, да је члан 6. оспореног закона у супротности са чланом 127. став 1. Устава и чланом 138. а) Устава, јер је њиме онемогућено остваривање права судија на кориговање плата, након што је просјечна нето плата у Босни и Херцеговини прешла износ од 800 КМ, а за проценат повећања просјечне плате у БиХ, а које право је стечено ступањем на снагу поменутог закона који је донио високи представник, да је и члан 2. оспореног закона у супротности са чланом 127. став 1. Устава и чланом 138. а) Устава јер прописује фиксни износ плата судија у које је урачунат порез на доходак, без могућности кориговања за проценат повећања просјечне нето плате у БиХ, да законодавац у Федерацији БиХ, за разлику од законодавца у Републици Српској, није мијењао цензус од 800 КМ из закона који је донио високи представник за БиХ, те да се плате судија у Федерацији БиХ коригују сваке године сходно проценту повећања просјечне нето плате у БиХ, да је поменутим законом који је донио високи представник за БиХ, замрзавањем судијских плата, извршено прво и једино умањење плата судија, те да су судије, на основу члана 6. ст. 1. и 2. тог закона, стекле право да им се почев од 2012. године

плате коригују за проценат повећања просјечне нето плате у БиХ (2011. године просјечна нето плата у БиХ прешла износ 800 КМ), да је законодавац могао регулисати плате судија само на начин да одреди износ истих, који би био праћен процентом раста просјечне плате у БиХ, да се свако ново замрзавање плата судија одређивањем неког новог цензуса сматра смањењем плате.

У другој допуни иницијативе оспорена је одредба и члана 1. Закона о измјенама и допуни Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21), а што одговара члану 2. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21), истичући: да сталним измјенама и допунама одредаба оспореног закона, а у контексту измјена у начину дефинисања и повећања износа цензуса до кога се неће повећавати судијске плате, законодавац ствара правну несигурност, да прописани цензуси (800 КМ, 900 КМ, 1.000 КМ нето, те 1.625 КМ бруто) никада не буду достигнути у току календарске године, да су у питању недостижни критеријуми, које законодавац периодично мијења доношењем новог закона којим се одређује нови цензус у вишем износу, да је, у овом смислу, нејасна одредба оспореног члана 6. Закона, да је оспорено прописивање из чл. 2. и 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18) и члана 1. Закона о измјенама и допуни Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21) у супротности са чланом 5. став 1. алинеја 4. Устава.

Након тога су даваоци иницијатива у предметима бр. У-68/21, У-76/21, У-82/21, У-84/21, У-87/21, Игор Дабић,

Ана Томић Игњатић, Данијела Шарчевић, Тања Грубачић Јанковић, Весна Станковић Сексан, Недељко Милијевић, Мидхо Вукалић, Вибор Вучић, Синиша Боснић, Сања Илић, Гордана Војводић, Весна Мишић, Милица Ђурић, Драгомир Обрадовић, Дарко Стаменић, Александра Мирошљевић Ждрал, Јасна Шатара, Жељко Ковић, Драган Улетиловић, Мира Дошеновић, Сања Стефановић, Гордана Стевандић, Сунита Шукало, Сњежана Кудрић, Татјана Ступар, Асмир Коричић, сви из Бањалуке, те Рената Стојановић Кузмановић, Зина Халиловић, Азра Чобо Ганибеговић, Милка Савић, Винко Миладиновић и Драгоја Рауш, сви из Модриче, као и Горан Ђурић, Сандро Налић, Тијана Нинковић, Тања Томанић, Радованка Марић, Радмила Радојчић, Љиљана Рајковић, Огњенка Цвијановић, Томислав Кљајић, Весна Микеревић, Илвана Мурановић, Жељка Илић и Есма Чајић, сви из Добоја, поднијели овом суду допуне иницијативе у предмету број У-76/21. Такође, Зденко Врањић, Зорица Стокић, Мартин Вукић, Дајана Миличевић и Арфан Абоудил, сви из Шамца, доставили су Суду поднесак насловљен као допуна иницијативе у предмету број У-76/21.

У наведеним, потпуно идентичним, допунама се предлаже да Суд утврди да чл. 2. и 6. Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18), те члан 1. Закона о измјенама и допунама Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21), у вријеме важења, нису били у сагласности са Уставом, као и да члан 2. и члан 6. (у суштини одредбе ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана) Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник

Републике Српске“ број 56/22) нису у складу са Уставом, будући да су наведеним одредбама, супротно члану 127. став 1. и члану 138а. Устава, умањене плате судија, чиме су повријеђени и члан 5. став 1. алинеја 4. (у допунама иницијатива погрешно означена као тачка 4) и члан 39. став 5. Устава. У прилог наведеном се истиче да иако су Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18) и Закон о измјенама и допунама Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21) престали да важе, штетне посљедице примјене оспорених одредаба тих закона нису отклоњене престанком њиховог важења, јер су, како се наводи, судије годинама уназад примале мању плату од оне која је зајемчена Уставом, те у овом смислу нису испуњени услови из чл. 37. и 57. став 1. Закона о Уставном суду.

Поред овога се истиче да су разлози оспоравања одредаба члана 2. и члана 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22), истовјетни разлозима оспоравања одговарајућих одредаба поменутих раније важећих закона. Додатно, наводи се да члан 2. став 2. важећег закона није у сагласности са чланом 5. став 1. алинеја 4. и чланом 39. став 5. Устава, јер у зараду, односно мјесечну основну плату, не може бити урачунат топли оброк, а да су урачунавањем топлог obroка у плату носиоци правосудних функција дискриминисани у односу на остале запослене чија се плата обезбјеђује из буџета.

Сагласно члану 9. ст. 1. и 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике

Српске“ број 114/12, 29/13 и 90/14), Суд је рјешењима од 24. новембра 2021. године и 26. јануара 2022. године одлучио да споји поступке по иницијативама бр. У-68/21, У-76/21, У-78/21, У-82/21, У-84/21, У-87/21 и У-88/21 те да води јединствен поступак под бројем У-68/21.

Народна скупштина Републике Српске је доставила одговор на иницијативе и допуне које су Суду дате у вријеме важења Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21). У том одговору се истиче да су иницијативе недозвољене, пошто се истима не оспорава уставност оспорених законских одредаба, него неусаглашеност са Законом о платама и накнадама судија и тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/14 и 60/15), који је престао да важи 2018. године. Такође се наводи да одредбе чланова 2. и 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21) нису несагласне са члановима 127. и 138а. Устава Републике Српске, нити са било којим другим чланом Устава. Истиче се да је плата судија остала иста као и према раније важећем закону, што значи да није умањена. Раније важећим законом основна мјесечна плата била је изражена у нето износу, док је сада важећим законом изражена у бруто износу, у којем је садржан и порез на доходак, с тим да судије добијају исти нето износ плате. Даље, истиче се да из одредба члана 6. став 4. предметног закона произлази да када би дошло до смањења просјечне бруто плате запослених у календарској години, плата судија би остала иста, односно не би се умањивала, а све је то у складу са Уставом Републике Српске. У погледу истицања неравноправног положаја

судија у Републици Српској у односу на судије у Федерацији Босне и Херцеговине, Брчко дистрикту и на државном нивоу, истиче се да није у надлежности Уставног суда да цијени наводну неравноправност. Наводи се да су предметни закон као и његова измјена донесени у складу са уставним овлашћењима, те да је законодавац имао пуну слободу, односно уставна овлашћења на који начин ће бити уређена конкретна питања у домену законодавне политике. Наводи се да оспорене законске одредбе обезбјеђују легислативни оквир за остваривање основних слобода, права и дужности грађана Републике Српске и у сагласности с Уставом. Истиче се да је законодавац, цијенећи разлоге цјелисходности и јавног интереса, успоставио баланс између законске мјере и циља који се жели постићи. Предлаже се да Уставни суд не прихвати иницијативе. Народна скупштина Републике Српске није доставила одговор на наводе из иницијативе којима се оспоравају одредбе Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22).

Оспореним чланом 2. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18) је прописано: Основна мјесечна плата судија је плата у којој је садржан порез на доходак и износи: за судије основних судова и окружних привредних судова 2.704 КМ, за шефове одјељења основних судова и окружних привредних судова 2.932 КМ, за предсједнике основних судова и окружних привредних судова 3.159 КМ, за предсједнике основних судова са 30 или више судија 3.613 КМ, за предсједнике основних судова са 60 или више судија 4.068 КМ, за судије окружних судова и Вишег привредног суда 3.387 КМ, за шефове одјељења

окружних судова 3.613 KM, за предсједнике окружних судова и Вишег привредног суда 3.841 KM, за судије Врховног суда Републике Српске 4.296 KM, за шефове одјељења Врховног суда Републике Српске 4.522 KM, за предсједника Врховног суда Републике Српске 4.977 KM.

Оспореним чланом 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21) је прописано: да се плате из чл. 2. и 3. овог закона неће повећавати све док просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину не достигне или не буде већа од 1.625 KM, да ће се, почевши од године која услједи након године у којој просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину први пут достигне или буде већа од 1.625 KM, основна мјесечна плата судија и јавних тужилаца прописана чл. 2. и 3. овог закона, годишње повећати за проценат повећања просјечне мјесечне бруто плате у Републици Српској, да се проценат повећања из става 2. овог члана израчунава тако што се упореди просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској за календарску годину са просјечном мјесечном бруто платом у Републици Српској из претходне календарске године, да у случају да се у некој години просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину смањи, основна мјесечна плата судија и јавних тужилаца остаје иста и неће се поново повећати све док просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину не достигне највиши ниво од првог повећања плата у складу са ставом 2. овог члана, а након тога, плате судија и јавних тужилаца се повећавају у складу са ставом 2. овог члана,

да је просјечна мјесечна бруто плата за календарску годину она плата коју објави Републички завод за статистику.

Оспореним чланом 1. Закона о измјенама и допуни Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 119/21), а који одговара одредби члана 2. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21), а којим се у цјелини мијења члан 2. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18), је прописано: да је основна мјесечна плата судија плата у којој су садржани порез на доходак и доприноси и износи: за судије основних судова и окружних привредних судова - 4.023,80 КМ, за шефове одјељења основних судова и окружних привредних судова - 4.363,10 КМ, за предсједнике основних судова и окружних привредних судова - 4.700,90 КМ, за предсједнике основних судова са 30 или више судија - 5.376,50 КМ, за предсједнике основних судова са 60 или више судија - 6.053,60 КМ, за судије окружних судова и Вишег привредног суда - 5.040,20 КМ, за шефове одјељења окружних судова - 5.376,50 КМ, за предсједнике окружних судова и Вишег привредног суда - 5.715,80 КМ, за судије Врховног суда Републике Српске - 6.392,90 КМ, за шефове одјељења Врховног суда Републике Српске - 6.729,20 КМ, за предсједника Врховног суда Републике Српске - 7.406,30 КМ.

Оспореним чланом 2. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22) је прописано: да је

основна мјесечна плата судија, плата у којој су садржани порез на доходак и доприноси и износи: за судије основних судова и окружних привредних судова - 4.426 КМ, за шефове одјељења основних судова и окружних привредних судова - 4.799 КМ, за предсједнике основних судова и окружних привредних судова - 5.171 КМ, за предсједнике основних судова са 30 или више судија - 5.914 КМ, за предсједнике основних судова са 60 или више судија - 6.659 КМ, за судије окружних судова и Вишег привредног суда - 5.544 КМ, за шефове одјељења окружних судова - 5.914 КМ, за предсједнике окружних судова и Вишег привредног суда - 6.287 КМ, за судије Врховног суда Републике Српске - 7.032 КМ, за шефове одјељења Врховног суда Републике Српске - 7.402 КМ, за предсједника Врховног суда Републике Српске - 8.147 КМ (став 1), да је у основну мјесечну плату из става 1. овог члана урачуната накнада за топли оброк, која се не може посебно исказивати (став 2).

Оспореним чланом 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22) је прописано: да се плате из чл. 2. и 3. овог закона неће повећавати све док просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину не достигне или не буде већа од 1.625 КМ (став 1), да ће се, почев од године која услједи након године у којој просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину први пут достигне или буде већа од 1.625 КМ, основна мјесечна плата судија и тужилаца прописана чл. 2. и 3. овог закона, годишње повећати за проценат повећања просјечне мјесечне бруто плате у Републици Српској (став 2), да се проценат повећања из става 2. овог члана израчунава тако

што се упореди просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској за календарску годину са просјечном мјесечном бруто платом у Републици Српској из претходне календарске године (став 3), да у случају да се у некој години просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину смањи, основна мјесечна плата судија и тужилаца остаје иста и неће се поново повећати све док просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину не достигне највиши ниво од првог повећања плата у складу са ставом 2. овог члана, а након тога плате судија и тужилаца се повећавају у складу са ставом 2. овог члана (став 4).

Разматрајући наводе из иницијативе, Суд је преваходно утврдио да је, у току поступка пред овим судом, Народна скупштина Републике Српске донијела Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској који је објављен у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 56/22 од 14. јуна 2022. године, а који је ступио на снагу 1. јула 2022. године (члан 21. тог закона). У члану 20. истог закона прописано је да његовим ступањем на снагу престаје да важи Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 66/18 и 119/21).

С тим у вези, Суд је, на основу члана 57. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) обуставио поступак за оцјењивање уставности оспорених чл. 2. и 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18 и 119/21), цијенећи да није потребно донијети одлуку због тога што нису отклоњене посљедице неуставности.

Надаље, у поступку оцјењивања уставности оспорених одредаба Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22) (у даљем тексту: Закон), Суд је узео у обзир да се према члану 5. став 1. алинеја 4. уставно уређење Републике темељи на владавини права, као и да у складу са чланом 39. став 5. Устава, свако по основу рада има право на зараду, у складу са законом и колективним уговором, те да се, у складу са одредбом члана 49. ставови 1. и 2. Устава, слободе и права остварују, а дужности испуњавају непосредно на основу Устава, осим ако је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих од њих утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање, те да сходно тач. 10. и 17. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава, Република уређује и обезбјеђује организацију, надлежности и рад државних органа, те уређује и обезбјеђује финансирање остваривања права и дужности Републике. Суд је исто тако имао у виду да сходно члану 121. Устава судску власт врше судови, који су самостални и независни и суде на основу Устава и закона, штитећи људска права и слободе, утврђена права и интересе правних субјеката и законитост, као и да је у складу са чланом 121а. став 1. Устава, који члан је додат Амандманом XCIV на Устав, судство самостално и независно од извршне и законодавне власти у Републици Српској. Суд је, надаље, узео у обзир став 1. члана 127. Устава који је измијењен Амандманом XCVI на Устав Републике Српске, а којим је, поред осталог, утврђено да плата и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције,

осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом, као и одредбу члана 138а. Устава, која је додата на основу Амандмана СХIV на Устав Републике Српске, а којом је као изузетак од принципа из члана 127. Устава утврђено да плата и/или друге накнаде судији могу бити умањене законом донесеним до 10. јануара 2006. године (став 1), те да се умањење из става 1. овог члана може извршити само једном (став 2), док се ставови 1. и 2. овог члана не могу тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плата и/или других накнада судија заштићених чланом 127. овог устава. Поред наведеног, Суд је узео у обзир да, у складу са чланом 108. став 1. Устава, закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом.

Такође, Суд је имао у виду да је одредбама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21) прописано: да радник остварује право на бруто плату, у складу са законом и колективним уговором (члан 120. став 1), да се плата из члана 120. став 1. овог закона састоји од основне плате и увећања плате прописаних овим законом, колективним уговором и уговором о раду, пореза на доходак и доприноса, да се законом, колективним уговором или уговором о раду може одредити другачији начин одређивања плате који не може бити неповољнији за радника од начина обрачуна плате из става 1. овог члана, да је плата из става 1. овог члана, умањена за порез на доходак и доприносе, нето плата радника (члан 121), те да послодавац раднику исплаћује трошкове једног топлог obroка за вријеме једног радног дана, као и у случају обављања прековременог рада дужег од три часа дневно, уколико код послодавца није организована исхрана радника (члан 132. став 1. тачка 4).

Суд је, исто тако, имао у виду да је Законом о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“ бр. 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21 и 56/22) прописано: да се порез на доходак од личних примања плаћа по стопи од 8% (члан 4. став 1), да су доходак од личних примања сва директна и индиректна плаћања из радног односа и обухватају, између осталог, исплате бруто плате и друге бруто исплате запосленом, укључујући регрес, топли оброк, плаћање прековременог рада, бонусе, накнаде и додатке на услове рада (члан 11. став 1), да пореска основица пореза на доходак од личних примања представља збир бруто личних примања из члана 11. став 1. овог закона (члан 13).

Такође, Суд је узео у обзир да је одредбама Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22 и 132/22), у релевантном дијелу, законодавац прописао: да је обвезник доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање од незапослености и дјечје заштите, између осталих, физичко лице - резидент Републике Српске које је изабрано или именовано на јавну или другу дужност уз заснивање радног односа и обављањем те дужности остварује плату или друга примања која представљају доходак у смислу закона којим се уређује порез на доходак (члан 3. став 1. тачка 2), да је основица доприноса укупан приход обвезника доприноса на који се плаћа порез на доходак који укључује доприносе који се плаћају у складу са овим законом (члан 10. став 1).

Имајући у виду наведено Суд је утврдио да нису основани наводи давалаца иницијативе према којима је прописивање из члана 2. став 1. и члана 6. ст. 1, 2, 3. и 4.

Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22) у супротности са чланом 5. став 1. алинеја 4, чланом 39. став 5, чланом 127. став 1. и чланом 138а. Устава. Уређујући законски плате које се исплаћују из јавних средстава, у конкретном случају плате судија, законодавац је, према становишту Суда, поступио сагласно тачки 17. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава, а сходно којем је у обавези Републике Српске да уреди и обезбиједи финансирање остваривања њених права и дужности.

Прописујући да је основна мјесечна плата судија, плата у којој су садржани порез на доходак и доприноси, те утврђујући условљеност повећања, између осталог, судијских плата, нивоом просјечне бруто плате у Републици Српској израчунатој за календарску годину, законодавац је, према мишљењу Суда, поступао у складу са уставним принципом владавине права (члан 5. став 1. алинеја 4. Устава), који се, између осталог, остварује кроз обезбјеђење јединства правног поретка.

Имајући у виду како системски закони у Републици Српској одређују појам плате (члан 121. став 1. Закона о раду), те појам дохотка од личних примања (члан 11. став 1. тачка 1. Закона о порезу на доходак), као и пореску основицу за обрачун пореза на доходак од личних примања (члан 13. Закона о порезу на доходак), Суд је оцијенио да је уређујући појам и метод обрачуна судијских плата на начин као у чл. 2. став 1. и 6. ст. 1, 2, 3. и 4. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 56/22), те условљавајући повећање

судијских плата растом просјечне бруто, а не нето, плате у Републици Српској, законодавац појмовно и методолошки инкорпорирао системска радноправна, финансијска и фискална рјешења у материју регулисану посебним законодавством, у конкретном случају Законом о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској. На овај начин законодавац је поступао сагласно принципу једнакости грађана пред законом, јер није одступио од системских рјешења, тј. није неосновано издвојио одређену категорију, у конкретном случају судије, из системског уређења предметних друштвених односа. Такође, Суд је становишта да је законодавац поступио сагласно и својој обавези очувања јединства правног поретка, јер, иако правни систем Републике Српске не познаје супремацију једних у односу на друге законе, Суд је мишљења да очување јединства правног поретка подразумијева да принципи утврђени законима који системски уређују друштвене односе, осим уколико тим законима није прописано другачије, буду садржани и у оквиру посебних закона.

Суд је утврдио да нису основани наводи даваоца иницијатива према којима условљавање повећања судијске плате растом просјечне бруто, а не нето, плате у Републици Српској, представља посредно умањење њихових плата, а, како се наводи, с обзиром на спорији раст плата у бруто износу. Очекивани раст плата може се пројектовати искључиво на основу економских параметара, а гаранције њиховог кретања нису уставна категорија.

Устав не јемчи право на одређену врсту прихода, не утврђује њихову висину, нити познаје ограничења у погледу надлежности законодавца да, системским или посебним

законима, регулише право на зараду по основу рада, укључујући и његово овлашћење да утврди и врсте примања као и методологију њиховог обрачуна (Одлука овог суда број У-86/14 („Службени гласник Републике Српске“ број 60/15)).

Имајући у виду изложено Суд је утврдио да прописивањем као у члану 2. став 1. и члану 6. ст. 1, 2, 3. и 4. Закона законодавац није, у смислу члана 127. став 1. Устава, који члан је измијењен Амандманом ХCVI на Устав, умањио плате судијама, те, у овом контексту, нису доведене у питање гаранције из члана 121. став 2, члана 138а. Устава, који је додат на основу Амандмана СХIV на Устав, и члана 108. Устава, а како то тврде даваоци иницијативе.

Такође, неосновани су и наводи према којима је прописивање из члана 2. став 1. и члана 6. ст. 1, 2, 3. и 4. Закона у супротности са чланом 39. став 5. Устава, јер истим законодавац није онемогућио, нити ограничио право адресата Закона на зараду по основу рада.

Међутим, не спорећи право законодавца да предмет плата, накнада и материјалних права судија уреди на начин који сматра цјелисходним, Суд је утврдио да је исти, прописивањем као у оспореном члану 2. став 2. Закона, поступио супротно начелу владавине права из члана 5. став 1. алинеја 4. Устава, те супротно уставној забрани умањења плата судија из члана 127. став 1. Устава, који члан је измијењен Амандманом ХCVI на Устав, чиме је прописао супротно јемствима из члана 121. став 2. и члана 121а. став 1. Устава, који члан је додат Амандманом ХCIV на Устав и члана 138а. Устава, који је додат на основу Амандмана СХIV на Устав, те је тиме повриједио начело уставности из члана 108. став 1. Устава.

Наиме, да би законска одредба била у функцији владавине права, она мора да испуњава одређене стандарде који се тичу њеног квалитета, односно мора да буде јасна, прецизна, доступна адресатима и за њих предвидива, тј. таква да они могу стварно и конкретно знати своја права и обавезе. У овом смислу, а у контексту уставног јемства о неумањивости судијских плата, те узимајући у обзир законску одредбу према којој је основна мјесечна плата судија, плата у којој су садржани порез на доходак и доприноси (члан 2. став 1. истог закона), али не и топли оброк, из чега слиједи да накнада за топли оброк није елемент плате, као и то да запосленом лицу овај вид накнаде припада само за вријеме ефективно проведено на радном мјесту, Суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 2. став 2. Закона нарушена хомогеност правног система, јер иста представља извор несигурности у примјени права. Одређујући у члану 2. став 2. Закона да је и накнада за топли оброк, у неодређеном износу, урачуната у мјесечну плату, а не искључиво порез на доходак и доприноси како је претходно предвиђено ставом 1. исте законске одредбе, законодавац је учинио нејасном структуру личних примања из радног односа судија, чиме је уредио супротно принципу правне сигурности који је неодвојиви дио Уставом зајемчене владавине права.

Надаље, с обзиром на то да је Законом утврђено да је основна мјесечна плата судија, плата у којој су садржани порез на доходак и доприноси, те да је овако дефинисана плата утврђена и у конкретном новчаном износу (члан 2. став 1. Закона), накнадно прописивање из става 2. истог члана Закона, из којег произлази да је и накнада за топли оброк садржана у тим износима, представља, према становишту Суда, посредно умањење Уставом гарантованих плата судија из члана 2. став 1. Закона и то за неодређен износ

те накнаде. На овај начин, према оцјени Суда, законодавац је, исто тако, повриједио финансијску самосталност судија, чиме је довео у питање и уставно јемство независног и самосталног судства.

Узимајући у обзир предметно становиште када је ријеч о сагласности члана 2. став 2. Закона са Уставом, Суд није посебно разматрао наводе из иницијативе којима се указује на неусклађеност ове законске одредбе и са чланом 39. став 5. Устава.

Надаље, будући да Устав не прописује обавезу законодавца да на тачно одређен начин утврди износе и методологију обрачуна судијских плата, Суд је утврдио да нису уставноправно релевантни наводи према којима је законодавац могао регулисати плате судија само на начин да одреди износ истих, који би био праћен процентом раста просјечне плате у БиХ. Начин регулисања, у конкретном случају, судијских плата је, према оцјени Суда, ствар законодавне политике, а оцјена њене цјелисходности, сходно члану 115. Устава, није у надлежности овога суда.

Такође, у поменутој одлуци Уставног суда број У-86/14, Суд је утврдио да законодавац има дискрецију да посебним законима, а на темељу општег принципа, регулише права и обавеза по основу рада за поједине категорије на начин различит од оног коришћеног у оспореном закону. Од значаја је, притом, да ли је остваривање појединих права из рада и по основу рада која су предвиђена општим прописима обезбијеђено и категоријама запослених на које се примјењују посебни прописи и то тако да сва лица у тој категорији запослених, која се налазе у истој ситуацији, право остварују на исти начин. С обзиром на наведено

неоснована су поређења права из рада и по основу рада која остварују судије са одговарајућим правима трећих лица чија се примања исплаћују из буџета, јер се ради о потпуно различитим категоријама субјеката права, који имају различите обавезе и одговорности из радног односа.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

С обзиром на то да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и да прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-68/21
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Урачунавање накнаде за топли оброк у износ основне плате представља посредно умањење уставом гарантованих плата судија и то за неодређен износ те накнаде чиме је законодавац повриједио финансијску самосталност судија, те довео у питање и уставно јемство независног и самосталног судства.

Одлука

Број У-95/21 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 60. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да члан 95. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22 и 132/22) није у сагласности са Уставом Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Саша Савичић из Бање Луке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за оцјењивање уставности члана 95. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 82/13 и 103/15). Давалац иницијативе сматра да је оспорена одредба Закона о пензијском и инвалидском осигурању несагласна с одредбама члана 5. став 1. ал. 1, 3. и 4, члана 10, члана 48. став 1. и члана 61. став 1. Устава Републике Српске, члана 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члана 1. Протокола број 12. уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, члана 2. став 2. Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, члана 26. Међународног

пакта о грађанским и политичким правима и чл. 12. и 16. ревидиране Европске социјалне повеље. У иницијативи се цитирају оспорена, као и друге одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, Породичног закона (“Службени гласник Републике Српске” 54/02, 41/08, 63/20 и 56/19 - Одлука Уставног суда Републике Српске), Закона о забрани дискриминације (“Службени гласник Босне и Херцеговине” бр. 105/17, 54/19 и 77/21), Устава Републике Српске, те наведених међународних конвенција и с тим у вези указује на судску праксу Европског суда за људска права, Уставног суда Босне и Херцеговине и Уставног суда Србије, те образлаже на који начин се оспореним законским рјешењем, којим су прописани услови под којима преживјели брачни супружник може да оствари право на породичну пензију и то у ситуацији склапања брака после навршене 65. године живота корисника старосне или инвалидске пензије, повређује принцип забране дискриминације. Имајући у виду да се оспореним прописивањем дискриминише, прије свега, корисник старосне или инвалидске пензије и то по основу личног својства - година живота, односно старости, али и преживјели брачни супружник коме се право на остваривање породичне пензије алтернативно условљава дужином трајања брака или постојањем заједничког дјетета, давалац иницијативе предлаже да Суд утврди да оспорени члан Закона о пензијском и инвалидском осигурању није у сагласности са Уставом и наведеним конвенцијама.

Народна скупштина Републике Српске није доставила одговор на наводе из иницијативе.

Оспореном одредбом члана 95. Закона о пензијском и инвалидском осигурању (“Службени гласник Републике

Српске” бр. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22 и 132/22), која је систематизована у глави IV, под називом „Права из пензијског и инвалидског осигурања“, у одјељку 6. Заједничке одредбе, прописано је да се, уколико корисник старосне или инвалидске пензије закључи брак са навршених 65 година живота, право на породичну пензију обезбјеђује брачном супружнику под условом да је брак трајао најмање двије године или да имају заједничко дијете.

Приликом разматрања навода даваоца иницијативе Суд је имао у виду да је Уставом Републике Српске утврђено: да се уставно уређење Републике темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима, социјалној правди и владавини права (члан 5. став 1. ал. 1, 3. и 4), да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство (члан 10), да се права и слободе зајамчени овим уставом не могу одузети или ограничити (члан 48. став 1), да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају непосредно на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих од њих утврђују законом, те да се законом може прописати начин остваривања појединих права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање (члан 49. ст. 1. и 2), да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, социјално осигурање и друге облике социјалне заштите (тачка 12. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава), да Народна скупштина доноси

законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2) и да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом (члан 108. став 1).

По оцјени Суда, поред наведених одредаба Устава, за оцјену уставности оспорене одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању од значаја су и одредбе члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода којима је утврђено да се уживање права и слобода предвиђених у овој конвенцији обезбјеђује без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, веза с неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус, те члана 1. Протокола број 12. уз ову конвенцију према којима ће се свако право које закон предвиђа остварити без дискриминације по било ком основу као нпр. полу, раси, боји коже, језику, вјероисповијести, политичком и другом увјерењу, националном или друштвеном поријеклу, повезаности с националном мањином, имовини, рођењу или другом статусу (став 1) и да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима као што су они поменути у ставу 1 (став 2), као и члана 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима којима је предвиђено да су сва лица једнака пред законом и да имају право без икакве дискриминације на подједнаку заштиту закона, као и да у том смислу, закон мора да забрањује сваку дискриминацију и да обезбиједи свим лицима подједнаку и успјешну заштиту закона, нарочито у погледу расе, боје, пола, језика, вјере, политичког или другог убјеђења, националног или социјалног поријекла, имовног стања, рођења или сваког другог стања (члан 26).

Уз то Суд је имао у виду и Конвенцију о минималној норми социјалног обезбјеђења, којом су у Дијелу Х под називом „Давања члановима породице за случај смрти храниоца породице“, постављене основне одреднице у односу на елементе института породичне пензије. Ситуација на коју се односе одредбе овог дијела Конвенције дефинисана је у члану 60. Конвенције као осигурани случај који подразумијева губитак средстава за живот који настаје за удовицу или дјецу смрћу храниоца породице: када је у питању удовица, право на давање може бити условљено, према националном законодавству претпоставком да је неспособна да се сама издржава. Давање се опредјељује у односу на године стажа и плаћање доприноса преминулог храниоца породице, како је предвиђено у члану 63. ст. 1. до 3. Конвенције, док је одредбом става 5. истог члана Конвенције дато право државама уговорницама да се као услов може прописати трајање брака уколико удовица нема дјеце и неспособна је да се сама издржава.

За оцјену уставности оспорене одредбе члана 95. Закона о пензијском и инвалидском осигурању од значаја су, по оцјени Суда, и одредбе истог закона, којима је прописано: члан 1. да се овим законом уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање на основу међугенерациске солидарности (у даљем тексту: обавезно осигурање) и добровољно пензијско и инвалидско осигурање за лица која нису обавезно осигурана по овом закону (у даљем тексту: добровољно осигурање), као и права и обавезе на основу тих осигурања; члан 9. да је осигураник, у складу са овим законом, лице осигурано на обавезно пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: осигураник у обавезном осигурању) и лице осигурано на добровољно

пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: осигураник у добровољном осигурању); члан 10. став 1. да је осигураник у обавезном осигурању: а) лице запослено на основу уговора о раду или другог акта послодавца (у даљем тексту: осигураник радник), б) лице које обавља самосталну дјелатност (у даљем тексту: осигураник самосталних дјелатности), в) лице које обавља свештеничку дужност или вјерску службу (у даљем тексту: осигураник вјерски службеник) и г) лице које обавља пољопривредну дјелатност и које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава као носилац пољопривредног газдинства (у даљем тексту: осигураник пољопривредник); члан 40. да права из пензијског и инвалидског осигурању јесу: а) за случај смрти - старосна пензија, б) за случај инвалидности - распоређивање на друго радно мјесто, преквалификација или доквалификација, новчане накнаде у вези са смањеном радном способношћу, инвалидска пензија и в) у случају смрти осигураника, односно корисника старосне или инвалидске пензије - породична пензија; члан 41. да право на старосну пензију има осигураник када наврши 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања; члан 42. да осигураник који нема навршених 65 година живота има право на старосну пензију када наврши 60 година живота и 40 година пензијског стажа (став 1), да осигураник жена која нема навршених 65 година живота има право на старосну пензију када наврши 58 година живота и 35 година стажа осигурања (став 2), да изузетно од става 1. овог члана, право на старосну пензију има полицијски службеник, службеник Судске полиције Републике Српске и припадник службе обезбјеђења - полицајац казнено-поправне установе у Републици Српској када наврши 40 година пензијског стажа,

без обзира на године живота (став 3); члан 43. став 1. да се осигуранику који има навршен стаж осигурања са увећаним трајањем старосна граница за остваривање права на старосну пензију из члана 41. овог закона снижава за укупно увећање стажа; члан 61. да се инвалидска пензија одређује на исти начин као и старосна; члан 69. да право на породичну пензију имају чланови породице умрлог осигураника који је на дан смрти испуњавао услове за старосну или инвалидску пензију и чланови породице умрлог корисника старосне или инвалидске пензије; члан 70. да се члановима породице умрлог осигураника, односно корисника пензије сматрају: а) брачни супружник (удовица, односно удовац), б) разведени брачни супружник или ванбрачни супружник, ако му је правоснажном пресудом досуђено право на издржавање, в) дијете, рођено у браку или ван брака, усвојено или пасторак, г) дијете без оба родитеља или дијете коме су оба родитеља потпуно и трајно неспособна за привређивање, које је осигураник или корисник пензије издржавао до своје смрти и д) родитељ (отац и мајка, очух и маћеха, усвојилац) које је осигураник или корисник пензије издржавао до своје смрти; члан 71. да удовица има право на породичну пензију: а) ако је на дан смрти супруга навршила 50 година живота, б) ако је на дан смрти супруга била потпуно неспособна за привређивање, односно ако је таква неспособност настала у року једне године од дана смрти супруга, в) ако је после смрти супруга остало једно или више дјеце која имају право на породичну пензију, а она обавља родитељске дужности према тој дјечи (став 1), да удовица која у току коришћења права на породичну пензију остварену у складу са ставом 1. тач. б) и в) овог члана наврши 50 година живота задржава право на породичну пензију (став 2), да удовица којој право

на породичну пензију остварену у складу са ставом 1. тачка в) овог члана престане прије навршених 50. али после на навршених 45 година живота може поново остварити право на породичну пензију кад наврши 50 година живота (став 3), да удовица која у току коришћења права у складу са ставом 5. овог члана наврши 50 година живота задржава право на породичну пензију (став 6), да удовица која до смрти супруга није навршила 50. али је имала навршених 45 година живота има право на породичну пензију кад наврши 50 година живота (став 7), да удовица која је до смрти супруга или до престанка права на породичну пензију навршила 45 година живота има право на породичну пензију прије навршених 50 година живота, ако постане потпуно неспособна за привређивање (став 8); члан 72. да удовац има право на породичну пензију: а) ако је на дан смрти супруге навршио 60 година живота, б) ако је на дан смрти супруге био потпуно неспособан за привређивање, односно ако је таква неспособност настала у року од једне године од дана смрти супруге, в) ако је после смрти супруге остало једно или више дјеце која имају право на породичну пензију, а он обавља родитељске дужности према тој дјечи (став 1); да удовац који у току коришћења права на породичну пензију, остварену у складу са ставом 1. тач. б) и в) овог члана, наврши 60 година живота задржава право на породичну пензију (став 2), да удовац коме право на породичну пензију остварену према одредбама става 1. тачка в) овог члана престане прије навршених 60. али после на навршених 55 година живота може поново остварити право кад наврши 60 година живота (став 3), да удовац који у току коришћења права у складу са ставом 5. овог члана наврши 60 година живота задржава право на породичну пензију (став 6), да удовац који до смрти супруге није навршио 60. али је имао навршених 55 година живота има право на

породичну пензију кад наврши 60 година живота (став 7); члан 73. да право на породичну пензију под условима из чл. 71. и 72. овог закона има и супружник из разведеног брака или ванбрачне заједнице, ако му је правоснажном судском пресудом досуђено право на издржавање.

Полазећи од наведеног Суд је утврдио да је законодавац, сагласно уставном овлашћењу да уређује и обезбјеђује социјално осигурање и друге облике социјалне заштите, Законом о пензијском и инвалидском осигурању, у глави IV, под називом „Права из пензијског и инвалидског осигурања“, у одјељку 3. Породична пензија, прописао право на породичну пензију, као једно од права из пензијског осигурања, које имају чланови породице умрлог осигураника који је на дан смрти испуњавао услове за старосну или инвалидску пензију и чланови породице умрлог корисника старосне или инвалидске пензије, као и услове који за стицање права на породичну пензију морају бити испуњени на страни умрлог осигураника, односно корисника пензије, и услове на страни чланова породице. Поред тога, Суд је утврдио да је овај закон као члана породице који има право на породичну пензију прво навео брачног супружника (удовица, односно удовац), те да је као услове под којима брачни супружник стиче право на породичну пензију навео године живота, потпуну неспособност за рад, заједничко дијете које има право на породичну пензију по основу умрлог родитеља, а према коме преживјели брачни супружник обавља родитељску дужност и они су прецизирани за удовицу одредбама члана 71. Закона, а за удовца одредбама члана 72. Закона. Надаље, утврдили смо и да је законодавац право на породичну пензију признао и супружнику из разведеног брака или ванбрачне заједнице,

ако му је правоснажном судском пресудом досуђено право на издржавање, као и да је оспореном одредбом члана 95. Закона, коју је систематизовао у одјељак 4. Заједничке одредбе, накнадно увео нови услов за остваривање права на породичну пензију и то у случају када је умрли корисник старосне или инвалидске пензије у тренутку закључења брака имао навршених 65 година живота, тако што је у том случају предвиђено да преживјели брачни супружник може стећи право на породичну пензију ако са умрлим осигураником има заједничко дијете или ако је брак трајао најмање двије године.

Полазећи од наведеног Суд је оцијенио да прописивање из оспореног члана 95. Закона о пензијском и инвалидском осигурању није у сагласности са чланом 10. Устава, којим се гарантује једнакост и равноправност грађана без обзира на било какву посебност или друго лично својство, те чланом 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода и чланом 1. Протокола број 12. уз ову конвенцију, који забрањују сваку дискриминацију по било ком основу. Наиме, по оцјени Суда, оспореном законском одредбом се, само због личног својства, тј. година живота које је умрли корисник пензије имао у вријеме закључења брака, његов преживјели брачни супружник при остваривању права на породичну пензију ставља у неповољнији положај у односу на брачног супружника који је брак закључио са лицем млађим од 65 година старости, а да притом за такав различит третман не постоје уставноправно прихватљиви разлози, с обзиром на то да је трајање брака као доказ стварног остварења заједнице живота брачних супружника, те посљедично и права која проистичу из брака материја Породичног закона, а не Закона о пензијском и инвалидском осигурању. С тим

у вези Суд указује да је против евентуалне злоупотребе института брачне заједнице, из кога се црпи право брачног супружника на породичну пензију, већ обезбијеђена заштита и то Породичним законом („Службени гласник Републике Српске“ број 17/23) којим је, између осталог, прописано да је ништав брак онај који није закључен у циљу заједнице живота, те да право на тужбу за поништење брака припада, поред брачних супружника и органа старатељства, и сваком лицу које има правни интерес.

По оцјени Суда, за постојање услова заснованог на личном својству (старосна доб) корисника пензије не постоји објективно и разумно оправдање, при чему непостојање објективног и разумног оправдања значи да разликовање у питању не тежи легитимном циљу и да не постоји разуман однос пропорционалности између употребе средстава и циља чијој се реализацији тежи. Наиме, по оцјени Суда, нема објективног и разумног оправдања да се услов за остваривање права на породичну пензију везује за године живота у којима је корисник пензије ступио у брак, тј. старосну доб корисника пензије у тренутку закључења брака и на тај начин ограничава право на пензију лицима, која испуњавају алтернативно постављене услове за удовицу, односно удовца из чл. 71. и 72. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, уколико немају заједничко дијете или је њихов брак трајао мање од двије године.

С обзиром на овакву оцјену оспорене законске норме у односу на Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, Суд је утврдио да је оспорена одредба Закона о пензијском и инвалидском осигурању супротна и гаранцијама из члана 5. алинеја 1. Устава, према којем

се уставно уређење Републике темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима. Како су оспореним прописивањем нарушени уставни принципи равноправности и владавине права, тиме је истовремено дошло до повреде и члана 108. став 1. Устава, према којем закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и да прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-95/21
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Не постоје уставноправно прихватљиви разлози за различит третман супружника код остварење права на породичну пензију због година живота које је умрли корисник пензије имао у вријеме закључења брака, усљед чега је дошло до повреде Уставом гарантованог права на недискриминацију, као и уставних начела владавине права и уставности закона.

Рјешење
Број У-3/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности члана 40. Закона о Правобранилаштву Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 7/18).

О б р а з л о ж е њ е

Никола Томашевић из Бање Луке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за оцјењивање уставности члана 40. Закона о Правобранилаштву Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 7/18). Према наводима даваоца иницијативе оспорене одредбе наведеног закона нису у сагласности са чланом 110. Устава Републике Српске, прије свега зато што укидају права замјеника правобраниоца која су стечена према раније важећем Закону о Правобранилаштву Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 16/05, 77/06, 119/08 и 78/11), али и због тога што у поступку доношења овог закона није утврђено да општи интерес захтијева да одредбе члана 40.

предметног закона имају повратно дејство. Предлаже да Суд донесе одлуку којом ће утврдити да оспорена законска одредба није у сагласности с Уставом.

У одговору Народне скупштине Републике Српске истиче се да наводи даваоца иницијативе нису основани и да је у истој присутно погрешно тумачење Устава. Према наводима из одговора, Законом о Правобранилаштву Републике Српске уређују се организација, надлежност, дјелокруг послова и начин рада Правобранилаштва Републике Српске, начин заступања имовинских права и интереса Републике Српске, јединица локалне самоуправе и осталих субјеката које Правобранилаштво заступа. Поред тога, овим законом се, како се даље наводи, уређују и избор, права, обавезе и одговорност правобраниоца Републике Српске, замјеника правобраниоца Републике Српске и положај осталих запослених у Правобранилаштву, као и друга питања која су од значаја за рад Правобранилаштва. С тим у вези, у одговору се цитирају одредбе овог закона (чл. 24. и 40), као и одредба члана 28. раније важећег Закона о Правобранилаштву Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 16/05, 77/06, 119/08 и 78/11) и истиче да је важећи закон укинуо сталну функцију замјеника правобраниоца, те да је оспореном законском одредбом, која је по својој природи прелазна одредба, одређен период у којем замјеници ту функцију могу да наставе да обављају, не дирајући притом права која су остварили и конзумирали према раније важећем закону. У одговору су, такође, оспорени наводи даваоца иницијативе да оспорена законска одредба има повратно дејство, те наглашено да, у ситуацији када је законодавац остао унутар својих овлашћења, није на Суду да цијени представља ли законодавство најбоље

рјешење за уређење одређене области, односно да ли би законодавно овлашћење требало искористити на другачији начин. Такође, наглашено је и да могуће другачије уређење предметне материје само по себи, не подразумијева да је позитивно законодавство у супротности са наведеним одредбама Устава.

Оспореним чланом 40. Закона о Правобранилаштву Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 7/18) прописано је да ступањем на снагу овог закона замјеници којима је функција постала стална према раније важећим прописима настављају да обављају ту функцију на период од четири године, рачунајући од дана ступања на снагу овог закона (став 1), те да се након истека периода из става 1. овог члана замјеници распоређују на послове који одговарају њиховој стручној спреми (став 2).

Приликом разматрања основаности навода даваоца иницијативе Суд је имао у виду да је одредбама Устава Републике Српске на чију повреду се позива давалац иницијативе и другим релевантним одредбама утврђено: да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, организацију, надлежност и рад државних органа (тачка 10. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава), да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2), да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом (члан 108. став 1) и да закони, други прописи и општи акти не могу имати повратно дејство, те да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтијева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 110. ст. 1. и 2).

Поред наведених одредаба Устава, по оцјени Суда, за оцјену уставности оспорене одредбе члана 40. Закона о Правобранилаштву Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 7/18) од значаја су и друге одредбе истог закона којима је прописано: члан 1. да се овим законом уређују организација, надлежност, дјелокруг послова и начин рада Правобранилаштва Републике Српске (у даљем тексту: Правобранилаштво), начин заступања имовинских права и интереса Републике Српске, јединица локалне самоуправе и осталих субјеката које Правобранилаштво заступа, избор, права, обавезе и одговорност правобраниоца Републике Српске, замјеника правобраниоца Републике Српске и положај осталих запослених у Правобранилаштву, као и друга питања која су од значаја за рад Правобранилаштва; члан 10. да се Правобранилаштво оснива и укида законом (став 1), те да организациону структуру Правобранилаштва чине сједиште Правобранилаштва и сједишта замјеника правобраниоца Републике Српске (став 3); члан 11. став 1. да се Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Правобранилаштву утврђују основне и унутрашње организационе јединице, радна мјеста, потребан број извршилаца и општи и посебни услови за наведена радна мјеста; члан 21. да функцију Правобранилаштва врши правобранилац (став 1), да правобранилац има замјеника који руководи сједиштем замјеника (став 2); члан 22. да правобраниоца бира и именује Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина) на приједлог Владе (став 1), те да се правобранилац бира на период од четири године, у складу са одредбама Закона о министарским, Владиным и другим именовањима Републике Српске, уз могућност поновног

избора (став 4); члан 24. да замјеника правобраниоца (у даљем тексту: замјеник) бира и именује Народна скупштина на приједлог Владе (став 1), те да се замјеник бира на период од четири године, у складу са одредбама Закона о министарским, Владиным и другим именовањима Републике Српске, уз могућност поновног избора (став 4); члан 34. да правобранилац и замјеник за свој рад одговарају Народној скупштини (став 1), да замјеник за свој рад одговара и правобраниоцу (став 2); члан 44. да ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о Правобранилаштву Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 16/05, 77/06, 119/08 и 78/11).

Полазећи од наведених одредаба Устава према којима Република уређује и обезбјеђује организацију, надлежности и рад државних органа, законодавац је, по оцјени Суда, био овлашћен да уреди организацију, надлежност и начин рада Правобранилаштва Републике Српске, а у оквиру тога поступак и услове за избор правобраниоца, те поступак и услове за именовање замјеника правобраниоца, као и трајање њихове функције. У оквиру наведеног овлашћења је, по оцјени Суда и прописивање из оспорених одредаба члана 40. Закона о Правобранилаштву Републике Српске, које се налазе у оквиру прелазних и завршних одредаба, којима се регулише статус замјеника правобраниоца којима је функција постала стална према раније важећим прописима, односно којима се одређује период у којем замјеници ту функцију могу да наставе да обављају. Наиме, уређивање прелазног и завршног режима сваког, па и овог закона саставни је дио овлашћења законодавца да, на основу уставноправног овлашћења, уређује одређену област друштвених односа. На који начин ће прописати начин преласка на регулативу

предвиђену новим законом, као и престанак коришћења одређених права по ранијим прописима ствар је, по оцјени Суда, одређене законодавне политике, чију цјелисходност, према члану 115. Устава, Уставни суд није надлежан да оцјењује.

По оцјени Суда, нису основани наводи даваоца иницијативе према којима оспорене одредбе Закона о Правобранилаштву Републике Српске имају повратно дејство. Полазећи од тога да повратно дејство правне норме подразумијева њену примјену на период прије њеног доношења, Суд је оцијенио да оспорене законске одредбе својом садржином не уређују статус замјеника правобраниоца у прошлости, већ прелазни режим вршења те функције, односно одређују период у којем замјеници којима је функција постала стална према раније важећим законским прописима ту функцију могу да наставе да обављају до преласка на регулативу предвиђену новим законским рјешењима.

По оцјени Суда нису основани ни наводи даваоца иницијативе да се оспореним одредбама Закона дира у стечена права замјеника правобраниоца именованих у складу са раније важећим законом, јер именовање на функцију замјеника правобраниоца не представља стечено субјективно право, већ се функција замјеника правобраниоца, као јавна функција, стиче и престаје на основу и у складу са важећим законским рјешењем који то питање уређује.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и да прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40.

став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-3/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

На који начин ће прописати начин преласка на регулативу предвиђену новим законом, као и престанак коришћења одређених права по ранијим прописима ствар је одређене законодавне политике, чију цјелисходност Уставни суд није надлежан да оцјењује.

Рјешење

Број У-5/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка г) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 21/21 и 69/21).

О б р а з л о ж е њ е

Синдикат локалне самоуправе, управе и јавних служби Републике Српске поднио је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 21/21 и 69/21) и то у односу на одредбе члана 108. став 2. и члана 109. став 1. Устава Републике Српске, члана 240. став 2, члана 252. ст. 1. и 2. и члана 253. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21), члана 15. став 1. тачка г) и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике

Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08), члана 7. став 3. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16), члана 38. став 1. и члана 39. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 20/17) и члана 57. ст. 1. и 2, члана 58, члана 61. и члана 65. а у вези са чланом 2. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 24/14). У приједлогу се цитирају наведене одредбе Устава, закона и подзаконских аката, те образлажу разлози неуставности и незаконитости оспорене одлуке коју је, како се наводи, донијела Влада Републике Српске једнострано, без споразума са репрезентативним синдикатима. Предлаже да Суд утврди да је оспорена одлука неуставна и незаконита.

Влада Републике Српске је доставила Суду одговор у коме истиче да наводи предлагача којим оспорава Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске нису основани. У одговору се цитирају члан 39. став 5. и члан 102. став 2. Устава, те тачка 12. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је мијењан члан 68. Устава, као и чл. 7. и 13. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16) и с тим у вези указује на активности које је Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске предузимало ради закључивања Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Имајући у виду да наведене активности нису довеле до закључења

новог колективног уговора, али ни до продужења важења ранијег колективног уговора, Влада је, како се даље наводи, на приједлог овог министарства, донијела оспорену одлуку којом је продужила примјену одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, како запослени у јединицама локалне самоуправе не би остали без утврђених права у наведеном посебном колективном уговору. У одговору су, такође, оспорени и остали наводи предлагача, те је предложено да се приједлог одбије.

Оспорену Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 21/21 и 69/21) донијела је Влада Републике Српске на основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08). Овом одлуком је прописано да се одредбе Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/17, 86/18 и 21/20) примјењују до 31. марта 2022. године (тачка I), те да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, а примјењиваће се од 22. марта 2021. године (тачка II).

Одлуком овог суда број У-6/22 од 22. фебруара 2023. године („Службени гласник Републике Српске“ број 20/23) утврђено је да Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 21/21 и 69/21) није у сагласности

са Уставом Републике Српске, Законом о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08) и Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр.1/16, 66/18 и 119/21).

Имајући у виду да је наведеном одлуком већ одлучено о истој ствари, Суд је, на основу члана 37. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), одлучио да одбаци поднесени приједлог.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-5/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Уставни суд ће одбацити приједлог за оцјењивање уставности нормативног акта уколико је већ одлучивао о идентичној правној ствари.

Рјешење
Број У-20/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности и законитости члана 89. у дијелу који се односи на опис послова за радна мјеста „инспектор аналитичар“ и „виши стручни сарадник за аналитичке послове“ Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова број И-С/М-020-7/21 од 6. августа 2021. године, који је донио министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Ненад Суботић из Бијељине, кога заступа Биљана Радуловић, адвокат из Бијељине, дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 89. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова број И-С/М-020-7/21 од 6. августа 2021. године, који је донио

министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске. Давалац иницијативе наводи да оспорени члан наведеног правилника, у дијелу који се односи на опис послова за радна мјеста „инспектор аналитичар“ и „виши стручни сарадник за аналитичке послове“, није у сагласности са Уставом Републике Српске и законима и с тим у вези указује на одредбе чл. 10. и 108. Устава Републике Српске, као и чл. 19, 20. и 21. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21) и члана 69. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19), те образлаже начин на који је примјеном наведеног члана Правилника, у оспореном дијелу, виши стручни сарадник за аналитичке послове, који је државни службеник, стављен у неједнак положај у односу на инспектора аналитичара, који је овлашћени полицијски службеник и то не само због тога што има већи платни коефицијент и бенефицирани стаж, него и због повољнијих услова за пензионисање. С тим у вези указује и на неусаглашеност оспореног прописивања са одредбама чл. 5. и 35. истог правилника, као и на различиту примјену у појединим полицијским управама, те предлаже да Суд утврди да је оспорени члан Правилника, у наведеном дијелу, неуставан и незаконит.

У одговору на иницијативу који је доставило Министарство унутрашњих послова Републике Српске наведено је, између осталог, да је Правилник, чије одредбе су оспорене, донесен на основу овлашћења из одредаба члана 63. став 1. и члана 75. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18) и чл. 11. и 75. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр.

57/16, 110/16, 58/19 и 89/19), као и да је усклађен са Уредбом о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у републичким органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 18/09 и 105/11). Поред тога, у одговору је наведено да се доносилац акта приликом израде оспореног правилника, односно прописивања посебних услова за обављање послова и задатака (врсте и степена стручне спреме) систематизованих радних мјеста, а између осталих радних мјеста и радних мјеста инспектор аналитичар, инспектор аналитичар (у П III категорије) и виши стручни сарадник за аналитичке послове у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, руководио принципом дјелотворности рада Министарства и осталим начелима на којима се према позитивно-правним прописима, који уређују ову област, заснива унутрашња организација и систематизација радних мјеста министарства, без дискриминације даваоца иницијативе у погледу услова рада, права из радног односа, напредовања у послу и других права из радног односа. Уз то, у одговору је наглашено да су доносиоци аката, којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста у органима управе, слободни у оцјени избора прописивања посебних услова за обављање послова и задатака у Министарству, као и категоризацији извршилаца, при чему се обавезно руководе природом и сложености послова и задатака систематизованих радних мјеста, а избор могућности мора одговарати потребама конкретног радног мјеста. Имајући у виду наведено, у одговору се предлаже да се иницијатива не прихвати.

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова број И-С/М-020-7/21 од 6. августа 2021. године донио је

министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске на основу члана 63. став 1. и члана 75. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18), чл. 11. и 75. Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 89/19) и члана 29. став 1. Уредбе о критеријумима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у републичким органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 109/19).

Чланом 89. Правилника, у оспореном дијелу, наведен је опис послова за сљедећа радна мјеста:

Инспектор аналитичар, са описом послова: стално прати проблематику на подручју ПУ и врши анализу запримљених пријава, обједињава извјештаје организационих јединица ПУ и израђује генерални извјештај, а по потреби прави пресеке и друге аналитичке материјале, информише организационе јединице ПУ о закључцима који су добијени анализом догађаја - извјештаја, као и о другим корисним информацијама за предузимање оперативно-тактичких мјера и радњи, доставља информације и друга аналитичка акта организационих јединица ПУ која су од значаја за њихов рад и ефикасно функционисање те по потреби обједињене извјештаје доставља надлежним организационим јединицама Министарства у сједишту, обавља послове у сарадњи и уз консултације са Службом министра - Одјељења за аналитику, те друге послове које му одреди непосредни руководиоца.

Инспектор аналитичар (у ПУ III категорије), са описом послова: стално прати проблематику на подручју ПУ и

врши анализу запримљених пријава, обједињава извјештаје организационих јединица ПУ и израђује генерални извјештај, а по потреби прави пресеке и друге аналитичке материјале, информише организационе јединице ПУ о закључцима који су добијени анализом догађаја - извјештаја, као и о другим корисним информацијама за предузимање оперативнотехничких мјера и радњи, доставља информације и друга аналитичка акта организационим јединицама ПУ која су од значаја за њихов рад и ефикасно функционисање, те по потреби обједињене извјештаје доставља надлежним организационим јединицама Министарства у сједишту, обавља послове у сарадњи и уз консултације са Службом министра - Одјељење за аналитику, те по потреби обавља послове у сарадњи и уз консултације са Одјељењем за односе са јавношћу, као и друге послове које му одреди непосредни руководицац.

Виши стручни сарадник за аналитичке послове, са описом послова: прати стање и кретања у областима из дјелокруга ПУ, израђује извјештаје, пресеке, посебне и опште информације, билтене за интерно и екстерно информисање, анализе и друге аналитичке материјале, на основу дневних оперативних извјештаја, депеша, статистичких прегледа, периодичних извјештаја, као и других материјала, прати, проучава и указује на појаве и проблематику из свог дјелокруга и даје приједлоге за унапређење информисања, обавља послове у сарадњи и уз консултације са Службом министра - Одјељења за аналитику, те друге послове које му одреди непосредни руководицац.

У поступку разматрања навода даваоца иницијативе Суд је имао у виду да је одредбама Устава Републике

Српске на које указује давалац иницијативе утврђено: да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство (члан 10), те да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом, а прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом (члан 108).

Поред наведених одредаба Устава, Суд је имао у виду да је одредбама Закона о полицији и унутрашњим пословима (“Службени гласник Републике Српске” бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19) на које указује давалац иницијативе, као и другим релевантним одредбама тог закона прописано: да се овим законом уређују надлежност, дјелокруг, основи организације и руковођења у Министарству унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство), полицијски и други унутрашњи послови из надлежности Министарства, основни принципи у примјени полицијских овлашћења, полицијска овлашћења, дужности и права из радних односа, пријем у радни однос у Министарство полицијских службеника, државних службеника и намјештеника, чиновни и унапређење полицијских службеника, радни услови полицијских службеника, дисциплинска и материјална одговорност полицијских службеника, обрада личних података и заштита тајних података, полицијска и стручна обука, контрола и јавност рада Министарства и друга питања (члан 1), да се на запослене у Министарству примјењује Закон о државним службеницима, Закон о раду, Закон о здравственој заштити, Закон о пензијском и инвалидском осигурању Републике

Српске, ако овим законом није другачије одређено (члан 3), да су полицијски послови, у смислу овог закона, оперативностручни послови којима се обезбјеђују: 1) заштита уставног поретка од насилног угрожавања и промјена, те безбједност Републике Српске у складу са законом, 2) заштита живота и лична безбједност, 3) људска права и слободе, 4) заштита свих облика својине, 5) спречавање вршења кривичних дјела и прекршаја, 6) откривање кривичних дјела и прекршаја, 7) проналажење, лишавање слободе и предаја извршилаца кривичних дјела и прекршаја надлежним органима, 8) одржавање јавног реда и мира, 9) заштита личности и објеката који се посебно обезбјеђују, 10) идентификација лица, предмета и трагова криминалистичко-техничким методама, 11) криминалистичко-техничка и форензичка вјештачења предмета и трагова, 12) безбједност и контрола саобраћаја на путевима и безбједност у другим областима саобраћаја, 13) пружање помоћи ради отклањања посљедица којима се угрожава безбједност лица или имовина у већем обиму, 14) пружање помоћи другим органима, 15) право на јавно окупљање грађана у складу са законом, 16) контрола промета експлозивних материја и запаљивих течности и гасова, 17) заштита од пожара, 18) контрола превоза опасних материја и 19) контрола кретања наоружања и војне опреме (члан 5. став 1), да су остали унутрашњи послови у складу са овим законом: 1) управно-правни, који се односе на послове везане за јединствени матични број, пребивалиште и боравиште, путне исправе, личне карте, возачке дозволе, регистрацију моторних и прикључних возила и контролу набављања, држања и ношења оружја и муниције, 2) аналитички и информационо-комуникациони, 3) материјално-финансијски и имовински, 4) послови

полицијске обуке, стручног оспособљавања и усавршавања, 5) послови који се односе на агенције за обезбјеђење лица и имовине и приватну детективску дјелатност и 6) израда законских и подзаконских аката из области унутрашњих послова (члан 6), да се осим послова прописаних у чл. 5. и 6. овог закона, у Министарству у сједишту обављају и послови из здравствене дјелатности у складу са Законом о здравственој заштити (члан 7), да полицијске послове из члана 5. овог закона обављају полицијски службеници, а послове из чл. 6. и 7. овог закона обављају државни службеници и намјештеници, као и полицијски службеници (члан 8. став 2), да се назив, дјелокруг и сједиште основних и унутрашњих организационих јединица, међусобни односи између организационих јединица, број и статус запослених у Министарству, опис послова радних мјеста, као и посебни услови које треба да испуњава запослени, утврђују Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова (у даљем тексту: Правилник), који доноси министар унутрашњих послова (у даљем тексту: министар), уз сагласност Владе (члан 11. став 1), да Министарством руководи министар, који у руковођењу има овлашћења утврђена Законом о Влади Републике Српске, Законом о републичкој управи, овим законом и другим законима (члан 12.), да државни службеници и намјештеници у Министарству имају одговарајући идентификациони документ, те да изглед, облик и садржај идентификационог документа државних службеника и намјештеника прописује министар подзаконским актом (члан 69), те да поред општих услова министар на приједлог директора одређује посебне услове, који се утврђују правилником (члан 75).

Такође, Суд је имао у виду да је одредбама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21), на које, такође, указује давалац иницијативе прописано: да радник, као и лице које тражи запослење, не може бити стављен у неравноправан положај приликом остваривања права по основу рада и права на запослење због расе, етничке или националне припадности, боје коже, пола, језика, религије, политичког или другог мишљења и убјеђења, социјалног поријекла, имовног стања, чланства или нечланства у синдикату или политичкој организацији, физичког и душевног здравља и других обиљежја која нису у непосредној вези са природом радног односа (члан 19), да дискриминација лица из члана 19. овог закона може бити непосредна и посредна, као и да је непосредна дискриминација, у смислу овог закона, свако поступање узроковано неким од основа из члана 19. овог закона којим се лице које тражи запослење, као и радник, ставља у неповољнији положај у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији, а да посредна дискриминација, у смислу овог закона, постоји када одређена наизглед неутрална одредба, правило или пракса ставља или би ставила у неповољнији положај у односу на друга лица - лице које тражи запослење, као и радника, због одређене особине, статуса, опредјељења или убјеђења из члана 19. овог закона (члан 20), да се не сматра дискриминацијом у смислу члана 19. овог закона прављење разлике у односу на природу посла и услове под којима се обавља, као и пружање посебне заштите одређеним категоријама радника у складу са овим законом, колективним уговором и уговором о раду (члан 21).

Уз то, Суд је имао у виду Закон о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 115/08, 11/21,

15/22 и 56/22), којим је прописано: да органи управе доносе правилнике, наредбе, упутства и друге опште акте, те да се правилником разрађују поједине одредбе закона или прописа Владе (члан 63. ст. 1. и 2) и да органи управе могу доносити прописе из члана 63. овог закона само када су за то изричито овлашћени законом или прописом Владе.

Полазећи од наведених одредаба Закона о полицији и унутрашњим пословима и Закона о републичкој управи Суд је утврдио да је министар унутрашњих послова био овлашћен да, са циљем извршавања и спровођења у пракси Закона о полицији и унутрашњим пословима, донесе Правилник, чије одредбе су оспорене, којим су утврђени унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Министарству унутрашњих послова, а нарочито: организационе јединице, њихов назив и дјелокруг, начин руковођења, назив и распоред послова и задатака у организационим јединицама, укупан број запослених потребан за вршење послова Министарства, радна мјеста, њихов назив и дјелокруг, као и услови за послове и задатке које обављају полицијски службеници, државни службеници и намјештеници, овлашћења запослених у вршењу послова, као и организација рада у Министарству.

Какав ће опис послова доносилац акта утврдити у акту о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста питање је, по оцјени Суда, оцјене и процјене доносиоца акта, о чему Уставни суд, сагласно одредбама члана 115. Устава, није надлежан да одлучује.

Утврђујући наведеним чланом Правилника опис послова за радна мјеста „инспектор аналитичар“ и „виши

стручни сарадник за аналитичке послове“, доносилац акта није, по оцјени Суда, повриједио члан 10. Устава, јер се наведени опис послова, као и услови који су потребни за та радна мјеста подједнако односе на сва лица која се нађу у истој правној ситуацији, односно која испуњавају прописане услове.

Приликом разматрања навода даваоца иницијативе о несагласности оспореног прописивања са одредбама чл. 19, 20. и 21. Закона о раду, из разлога што се, како је наведено „овом подјелом манипулише и врши дискриминација јер се исти послови и радни задаци у Министарству унутрашњих послова различито вреднују од човјека до човјека“, Уставни суд указује да, сагласно одредбама члана 115. Устава, није надлежан да цијени цјелисходност предвиђених рјешења у оспореном акту, а ни питање примјене тог акта у пракси. Исто тако, Уставни суд, сагласно наведеним одредбама Устава, није надлежан да оцјењује међусобну усаглашеност одредаба истог правилника.

Позивање даваоца иницијативе на одредбу члана 69. Закона о полицији и унутрашњим пословима није од утицаја на оцјену законитости, будући да је оспореним чланом Правилника утврђен опис послова за радна мјеста „инспектор аналитичар“ и „виши стручни сарадник за аналитичке послове“, док се наведеним чланом Закона о полицији и унутрашњим пословима регулише идентификација државних службеника и намјештеника.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање Суд је на основу члана 40. став

5. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-20/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

*Уставни суд није надлежан да цијени
цјелисходност предвиђених рјешења у оспореном
нормативном акту, а ни питање примјене тог акта у
пракси, као ни међусобну усаглашеност одредаба истог
општег акта.*

Рјешење
Број У-24/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка а) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о оснивању Акционарског друштва - Комуналног предузећа „Комуналац“ Вишеград („Службени гласник Општине Вишеград“ бр. 11/11 и 6/13).

О б р а з л о ж е њ е

Начелник Општине Вишеград дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о оснивању Акционарског друштва - Комуналног предузећа „Комуналац“ Вишеград („Службени гласник Општине Вишеград“ број 11/11 и 6/13). Давалац иницијативе оспорава сагласност наведене одлуке са Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 97/16, 36/19 и 61/21), Законом о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 75/04 и 78/11), Законом о привредним друштвима („Службени гласник Републике

Српске“ бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19) и Законом о преносу права својине на капиталу Републике Српске у предузећима која обављају послове комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 50/10). Поред тога, давалац иницијативе наводи да постоји и међусобна неусаглашеност одредаба оспорене одлуке. Образлажући наведено давалац иницијативе износи разлоге несагласности оспорених одредаба Одлуке са појединим одредбама наведених закона, те предлаже да Суд утврди њену неуставност, односно незаконитост.

Оспорена Одлука о оснивању Акционарског друштва - Комуналног предузећа „Комуналац“ Вишеград („Службени гласник Општине Вишеград“ број 11/11 и 6/13), донесена је на основу члана 2. став 1. Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ број 75/04), члана 2. ст. 1. и 2. Закона о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“ број 127/08), члана 2. Закона о преносу права својине на капиталу Републике Српске у предузећима која обављају послове комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 50/10), чл. 43. и 72. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 101/04, 42/05 и 118/05) и члана 51. Статута Општине Вишеград - пречишћени текст („Службени гласник Општине Вишеград“ бр. 10/08 и 3/11).

Овом одлуком утврђује се: 1. оснивач акционарског друштва, пословно име и сједиште акционарског друштва, дјелатност акционарског друштва, 2. облик и одговорност акционарског друштва, 3. износ основног капитала, уписаног

и уплаћеног и начин њиховог уношења, односно облик у коме се уноси улог, 4. број акција и њихова номинална вриједност, врсте и класе акција које је друштво овлаштено да изда, као и право акција сваке класе, 7. идентификација оснивача који даје неновчане улоге, опис тих улога и број и врста акција за те улоге, 8. ограничење преноса акција, 9. трајање акционарског друштва, 10. органи, заступање и одлучивање у друштву, 11. трошкови оснивања акционарског друштва (члан 1).

Према члану 115. Устава Републике Српске, Уставни суд одлучује о сагласности закона са Уставом и о сагласности других прописа и општих аката са Уставом и законом.

По оцјени Суда, оспорена одлука, којом се оснива Акционарско друштво - Комунално предузеће „Комуналац“ Вишеград и регулишу питања која се односе на оснивача, фирму и сједиште овог предузећа, његову дјелатност, органе, заступање и представљање и томе сл., по својој садржини и правној природи не представља општи правни акт за чију оцјену уставности и законитости је, према члану 115. Устава, надлежан Уставни суд.

С обзиром на то да се у конкретном случају ради о оснивачком акту, који по својој правној природи не представља општи правни акт, Суд на основу члана 37. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) због ненадлежности није прихватио ову иницијативу.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-24/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Будући да оснивачки акт привредног субјекта не представља општи акт који би био подложен уставносудској контроли, Уставни суд није надлежан да цијени његову законитост.

Одлука

Број У-29/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5, члана 42. став 1. и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиња“ број 3/18) није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19).

О б р а з л о ж е њ е

Републичка управа за инспекцијске послове - Сектор урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције, Одјељење Требиње, дала је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјену законитости Одлуке о измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиња“ број 3/18). Из наведене иницијативе произлази да оспорени план није у сагласности са одредбама члана 27. и 28. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број

40/13). Образлажући наведено давалац иницијативе наводи да је увидом у карту намјене површина која је саставни дио Урбанистичког плана „Требиње 2015“ утврђено да је обухват оспореног плана означен као пољопривредно, грађевинско и шумско земљиште, односно да је само дијелом предвиђен као грађевинско земљиште, због чега предлаже да Суд оспорену одлуку Скупштине Града Требиња поништи.

У одговору на иницијативу који је доставила Скупштина Града Требиња оспорени су наводи даваоца иницијативе као неосновани, те је наведено да је предметни план припреман, израђен и донесен по процедури коју прописује Закон о уређењу простора и грађења, као и да је на План, између осталих, прибављено Мишљење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске број: 12.03.5-330-1266/18 од 3. маја 2018. године, у коме је констатовано да је планска основа за израду предметног плана Урбанистички план „Требиње 2015“ и да је измјена и допуна прихватљива по обиму и садржају у областима за које је надлежно ово министарство.

Одлуку о измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиња“ број 3/18) донијела је Скупштина Града Требиња на основу чл. 35. и 38. став 2. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16) и чл. 17. и 36. Статута Града Требиња („Службени гласник Града Требиња“ бр. 2/13, 5/14, 6/15, 3/16 и 6/17).

Овом одлуком утврђено је: да се доноси измјена и допуна Плана парцелације „Тодорићи 3“ (тачка I), да се План састоји од текстуалног и графичког дијела, те је одређено

шта садрже текстуални и графички дио (тачка II), да је План израђен од стране „Контура“ д.о.о Требиње (тачка III), да се План излаже на стални јавни увид у Градској управи Града Требиња - Одјељењу за просторно уређење, које ће се старати о спровођењу ове одлуке (тач. IV и V), да ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука број: 09-013-190/16 („Службени гласник Града Требиња“ број 7/16) (тачка VI) и да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Града Требиња“ (тачка VII).

Приликом разматрања оспорене одлуке Суд је имао у виду да је Уставом Републике Српске утврђено: да општина преко својих органа, у складу са законом, доноси програм развоја, урбанистички план, уређује и обезбјеђује коришћење градског грађевинског земљишта и пословног простора (члан 102. став 1. тач. 1. и 3) и да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом (члан 108. став 2).

Поред тога, Суд је имао у виду да је Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске” бр. 97/16, 36/19 и 61/21) прописано: да самосталне надлежности јединице локалне самоуправе обухватају, између осталог, усвајање стратешких и спроведбених докумената просторног уређења за подручје јединице локалне самоуправе и уређење и обезбјеђење коришћења грађевинског земљишта (члан 18. тачка 1. подтач. 2. и 4) и да скупштина јединице локалне самоуправе доноси стратешке и спроведбене документе просторног уређења за подручје јединице локалне самоуправе (члан 39. став 2. тач. 6. и 8).

Надаље, Суд је имао у виду да је одредбама Закона о уређењу простора и грађењу (“Службени гласник Републике Српске” бр. 40/13, 106/15, 3/16), на које указује давалац иницијативе, као и другим релевантним одредбама прописано: чланом 2. да је документ просторног уређења плански документ којим се одређује организација, намјена и начин коришћења и управљања простором, те критеријуми и смјернице за уређење и заштиту простора (став 1. тачка ђ)); чланом 3. да се изградња градова, насеља и објеката планира документима просторног уређења донесеним у складу са одредбама овог закона (став 1); чланом 25. да документи просторног уређења могу бити стратешки и спроведбени (став 2), да је спроведбени документ просторног уређења, између осталог, План парцелације (став 4. тачка д)), да су спроведбени документи просторног уређења техничко-регулативни документи на основу којих се дефинишу услови за пројектовање и извођење објеката (став 8); чланом 27. да је обавеза свих субјеката који учествују у изради докумената просторног уређења из члана 25. овог закона да: а) воде рачуна о јавном интересу, б) воде рачуна о општим и посебним циљевима просторног развоја, в) воде рачуна о власничком статусу земљишта и интересима власника земљишта, г) обезбјеђују координацију секторских политика, д) усаглашавају појединачне интересе са јавним интересом, ђ) укључују неопходне мјере заштите становника и материјалних добара од природних и других непогода, посебно водећи рачуна о коришћењу детаљних сеизмичких параметара и карата, е) укључују неопходне мјере заштите дјете и лица са умањеним тјелесним способностима, ж) разматрају процјену утицаја на животну средину и з) омогућавају провјеру оправданости, усаглашености и

спроводљивости планираних просторних рјешења (став 1), да се документи просторног уређења израђују на основу овог закона и других закона (став 2), да су носиоци израде докумената просторног уређења дужни да у поступку њихове израде примјењују општа правила урбанистичке регулације и парцелације (став 3), да прије приступања изради приједлога документа просторног уређења носилац израде доставља нацрт документа носиоцу припреме, који доноси одлуку о потреби израде стратешке процјене утицаја на животну средину уколико, према критеријумима прописаним посебним прописом о заштити животне средине, уз претходно прибављено мишљење органа надлежног за заштиту животне средине, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину (став 4), да министар доноси подзаконске акте којима ће се детаљније уредити садржај документа просторног уређења и општа правила урбанистичке регулације из става 3. овог члана, а то су: а) правилник о садржају, начину израде и доношењу документа просторног уређења и б) правилник о општим правилима урбанистичке регулације и парцелације (став 5); чланом 28. да документ просторног уређења нижег реда, односно ужег подручја мора бити усаглашен са документом просторног уређења вишег реда, односно ширег подручја (став 1), да се, ако документ нижег реда, односно ужег подручја није усаглашен са документом ширег подручја, примјењује документ просторног уређења вишег реда, односно ширег подручја (став 2), да носилац припреме и носилац израде документа просторног уређења обезбјеђују усаглашеност документа у поступку њихове израде (став 3); чланом 37. да се план парцелације доноси за просторне цјелине за које не постоји обавеза доношења регулационог

плана или урбанистичког пројекта и за: а) контактне зоне градова и центара јединица локалне самоуправе који се налазе у великој територијалној експанзији, б) приградска села у трансформацији, в) просторе дуж ауто-путева, магистралних и регионалних путева и г) других објеката линијске инфраструктуре (став 1); чланом 40. да одлуку о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења доноси надлежна скупштина (став 1), да одлука из става 1. овог члана треба да садржи: а) врсту документа просторног уређења чијој се изради, односно измјени или допуни приступа, б) границе подручја за које се документ доноси, односно мијења, в) период за који се утврђују, процјењују или израчунавају плански параметри, г) смјернице за израду, измјену или допуну документа, д) рок израде, ђ) садржај планског акта, е) одредбе о јавној расправи и јавном увиду, ж) начин осигурања средстава за израду, измјену или допуну документа, з) носиоца припреме за израду, односно измјену или допуну документа просторног уређења и и) друге елементе зависно од специфичности подручја за које се документ доноси (став 3), да се одлука о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења доставља надлежном урбанистичко-грађевинском инспектору (став 8), да се одлука о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења објављује у службеном гласнику јединице локалне самоуправе (став 9); чланом 41. да је носилац припреме за израду документа просторног уређења који доноси скупштина јединице локалне самоуправе орган управе надлежан за послове уређења простора или други орган или организација коју одреди надлежна скупштина одлуком из члана 40. овог закона (став 2); чланом 42. да је носилац

припреме документа просторног уређења дужан да носиоцу израде документа достави сву расположиву документацију, а нарочито ону која је таксативно наведена у тач.. а) до з) (став 1), да је носилац припреме плана дужан да након доношења одлуке из члана 40. овог закона, у најмање два средства јавног информисања, објави позив заинтересованим лицима која су власници непокретности у обухвату документа просторног уређења, да у року од 15 дана доставе своје приједлоге и сугестије за одређена планска рјешења на земљишту или објектима, односно објекту у њиховом власништву (став 2), да носилац припреме одређује органе и правна лица од којих је у току израде документа просторног уређења потребно прибавити мишљење на приједлоге планских рјешења, зависно од постојећег стања и планиране намјене простора и објеката у обухвату документа просторног уређења, при чему се обавезно прибавља мишљење органа и правних лица у чијем дјелокругу су: а) снабдијевање водом и одвођење отпадних вода, б) снабдијевање електричном енергијом, в) снабдијевање топлотном и расхладном енергијом, г) телекомуникациони и поштански саобраћај, д) управљање јавним путевима у насељу и изван насеља, ђ) заштита културно-историјског и природног наслеђа, е) противпожарна заштита, ж) управљање комуналним отпадом, з) заштита животне средине, и) управљање пољопривредним земљиштем и ј) сеизмолошка дјелатност (став 3); чланом 43. да надлежна скупштина, на приједлог носиоца припреме, именује савјет плана ради укупног праћења израде документа просторног уређења, вођења јавне расправе и усаглашавања ставова и интереса зависно од потребе, обима и врсте документа (став 1), да савјет плана прати израду документа просторног

уређења и заузима стручне ставове према питањима општег, привредног и просторног развоја територијалне јединице, односно подручја за које се документ доноси, а заузима стручне ставове у погледу рационалности и квалитета предложених планских рјешења, усаглашености документа са документима просторног уређења, који представљају основ за његову израду, као и усаглашеност документа са одредбама овог закона и другим прописима заснованим на закону (став 2), да ће се савјет плана из става 1. овог члана формирати у року од 30 дана од дана ступања на снагу одлуке из члана 40. овог закона о приступању изради, односно измјени или допуни документа, на рок док се тај документ не донесе (став 3); чланом 44. да се израда документа просторног уређења повјерава правном лицу које има одговарајућу лиценцу за обављање ових послова (у даљем тексту: носилац израде) (став 1), чланом 46. да прије утврђивања нацрта носилац припреме разматра преднацрт на стручној расправи, којој присуствују и чланови савјета плана и на коју се обавезно позивају овлашћени стручни представници органа и правна лица из члана 42. став 3. овог закона (став 1), да се позив за стручну расправу, на којој се разматрају примједбе носиоца припреме, чланова савјета и представника позваних организација, доставља субјектима из става 1. овог члана најкасније седам дана прије расправе, са изводима из преднацрта који се односе на питања из њиховог дјелокруга (став 2), да се на стручној расправи разматрају примједбе носиоца припреме, чланова савјета и представника позваних организација (став 3), да носилац израде разматра примједбе, мишљења и сугестије на преднацрт и прихваћена рјешења уграђује у нацрт документа просторног уређења с којим почиње јавна расправа (став 4);

чланом 47. да надлежна скупштина на приједлог носиоца припреме утврђује нацрт документа просторног уређења и мјесто, вријеме и начин излагања тог нацрта на јавни увид (став 1), да се трајање јавног увида утврђује одлуком из члана 40. овог закона и траје најмање 30 дана за сва документа просторног уређења, о чему води рачуна носилац припреме, зависно од значаја и специфичности документа просторног уређења (став 2), да се о мјесту, времену и начину излагања нацрта документа просторног уређења на јавни увид јавност и власници непокретности на подручју за које се доноси спроведбени документ просторног уређења обавјештавају огласом који се објављује у најмање два средства јавног информисања најмање два пута, с тим да се прва обавијест објављује осам дана прије почетка јавног увида, а друга 15 дана од почетка излагања нацрта документа просторног уређења на јавни увид (став 3), да оглас из става 3. овог члана садржи мјесто, датум, почетак и трајање јавног увида у документ просторног уређења, мјесто и датум једног или више јавних излагања, мјесто и вријеме пружања појашњењапредложених планских рјешењазаинтересованим лицима од представника носиоца израде и носиоца припреме документа просторног уређења, те рок до када се могу послати приједлози, примједбе и мишљења на нацрт документа (став 4), да се нацрт документа просторног уређења, који садржи графички и текстуални дио, ставља на јавни увид у сједишту јединица локалне самоуправе и ту се прикупљају приједлози, примједбе и сугестије заинтересованих лица, на основу чега се припрема мишљење о нацрту документа и шаље носиоцу израде (став 6), да се примједбе, приједлози и мишљења о нацрту документа уписују у свеску са нумерисаним страницама, која се налази

у просторији у којој се нацрт излаже или се у писаној форми достављају носиоцу припреме који је обавезан да их прослиједи носиоцу израде документа просторног уређења (став 9); чланом 48. да је носилац израде обавезан да размотри све примједбе, приједлоге и мишљења који су достављени током јавног увида и прије утврђивања приједлога документа просторног уређења, према њима заузме став, те да образложен став у писаној форми достави носиоцу припреме и лицима која су доставила своје приједлоге, примједбе и мишљења (став 1), да се приједлог документа просторног уређења утврђује на основу нацрта који је био објављен и става према примједбама, приједлозима и мишљењима на тај нацрт (став 2), да се у приједлогу документа просторног уређења не могу мијењати рјешења из нацрта документа, осим оних на која је била стављена основана примједба, приједлог или мишљење (став 3), да се став носиоца израде према примједбама, приједлозима и мишљењима разматра на јавној расправи, на коју се позивају представници носиоца припреме, носиоца израде и органа и правних лица из члана 42. став 3. овог закона, те чланови савјета плана (став 4), да се јавна расправа из става 4. овог члана мора организовати у року од 30 дана од дана затварања јавног увида (став 5), да носилац припреме објављује јавни позив за јавну расправу у најмање једном дневном листу доступном на територији цијеле Републике три дана прије и на дан одржавања расправе, којој могу присуствовати сва заинтересована лица (став 6); чланом 50. да након одржане јавне расправе из члана 48. став 4. овог закона носилац припреме утврђује приједлог документа просторног уређења у складу са закључцима са расправе најдуже у року од 30 дана (став 1), те да је надлежна скупштина дужна да

одлучи о приједлогу документа просторног уређења у року од 60 дана од дана утврђивања приједлога (став 5).

Поред тога, Суд је имао у виду да су послије доношења оспорене Одлуке о измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиње“ број 3/18) извршене измјене и допуне Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13,106/15 и 3/16), које су објављене у “Службеном гласнику Републике Српске” број 84/19. Наиме, Законом о измјенама и допунама Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 84/19) и то чланом 6. измијењен је члан 47. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13,106/15 и 3/16), те је у ставу 1. прописано да носилац припреме документа просторног уређења, након спроведене процедуре из члана 46. овог закона, утврђује нацрт документа просторног уређења и мјесто, вријеме и начин излагања тог нацрта на јавни увид (став 1), док је прописивање у ставу 2, 3, 4. и 5. овог члана истовјетно са прописивањем из цитираног члана 47. став 2, 3, 4. и 7. основног закона. Такође, чланом 8. овог закона се у члану 50. основног закона у ставу 1. ријечи: “најдуже у року од 30 дана“ замјењују ријечима: “и доставља надлежној скупштини најдуже у року од 60 дана од дана одржане јавне расправе“, а у ставу 5. ријеч: „утврђивања“ замјењује се ријечју „достављања“.

На основу документације која је достављена уз одговор на иницијативу Суд је утврдио да је усвајању оспорене одлуке претходило доношење Одлуке о приступању измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиња“ број 15/17), коју је

донијела Скупштина Града Требиња, на сједници одржаној 18. децембра 2017. године, позивајући се на чл. 37. и 40. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16) и чл. 17. и 36. Статута Града Требиња („Службени гласник Града Требиња“ бр. 2/13, 5/14, 6/15, 3/16 и 6/17). Овом одлуком одређене су границе подручја на које се односи измјена Плана, и то са јужне стране магистрални пут Требиње - Дубровник; са источне стране локалитет Бијеле Гомиле; са сјеверне стране брдо Хум; са западне стране спој канала и напуштене пруге (тачка I), прописане смјернице за израду Плана, рок израде Плана, садржај планског акта, утврђене обавезе носиоца израде Плана, одређен носилац припреме Плана, те обавезна Скупштина Града Требиња да, након што носилац припреме Плана по одржаној јавној расправи утврди Приједлог плана, о Приједлогу плана одлучи у року од 60 дана од дана утврђивања приједлога (тач. IV - XI). Према достављеној документацији, у даљем току поступка, Одјељење за просторно уређење Града Требиња, као носилац припреме Плана, доставило је оспорену одлуку републичком урбанистичко-грађевинском инспектору, те се јавним позивом обратило власницима непокретности, у границама обухвата предметног плана, да доставе своје приједлоге и сугестије за предложена планска рјешења која се односе на земљиште или објекте, односно објекат у њиховом власништву. Овај позив достављен је на објављивање Радио Требињу, уз напомену да се овај оглас објави у најслушанијим терминима 12. и 27. јануара 2018. године и Служби за односе са јавношћу Града Требиња, уз напомену да овај оглас буде постављен на званичној страници Града Требиња од 11. до 27. јануара 2018. године.

Надаље, из достављене документације произлази да је стручна расправа о Преднацрту плана заказана за 9. фебруар 2018. године, те да је актом број: 07-36-319/17 од 1. фебруара 2018. године, упућен позив за стручну расправу ЗП „Електро-Херцеговина“ Требиње, „Контура“ д.о.о Требиње, „Мтел“ а.д. Бања Лука ИЈ Требиње, Министарству индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, Републичком хидрометеоролошком заводу, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске, Министарству унутрашњих послова Републике Српске - Одјељењу за експлозивне материје и послове заштите од пожара, ЈП “Путеви Републике Српске”. Одјељењу за просторно уређење Града Требиња, Одјељењу за стамбено-комуналне послове Града Требиња, АД „Комунално“ Требиње и ЈП „Водовод“ Требиње. Након тога је, према предоченим доказима Одјељење за просторно уређење, 9. фебруара 2018. године, одржало стручну расправу о Преднацрту плана, о чему је сачињен записник број: 07-36-319/17. У даљем току поступка Скупштина Града Требиња је, на сједници одржаној 15. фебруара 2018. године, с позивом на члан 47. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16) и чл. 17. и 36. Статута Града Требиња („Службени гласник Града Требиња“ бр. 2/13, 5/14, 6/15, 3/16 и 6/17) донијела Одлуку о утврђивању Нацрта измјене и допуне Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиња“ број 2/18). Након тога, носилац припреме је Обавјештењем број: 07-36-319/17 од 16. фебруара 2018. године, које је достављено Радио Требињу и Служби за односе са јавношћу Града Требиња информисало грађане града Требиња да од 26. фебруара 2018. године до 27. марта

2018. године могу извршити увид у Нацрт измјене и допуне Плана парцелације „Тодорићи 3“. Уз то, носилац припреме је актом број: 07-36-319/17 од 9. марта 2018. године позвао ЈП „Водовод“ Требиње, ЗП „Електро-Херцеговина“ Требиње, „Мтел“ а.д. Бања Лука, ИЈ Требиње, АД „Комунално“ Требиње, Одјељење за стамбено-комуналне послове Града Требиња, Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске - Одјељење за експлозивне материје и послове заштите од пожара Бања Лука да дају своја мишљења на планска рјешења утврђена у Нацрту плана. Јавна расправа о Нацрту плана одржана је 26. марта 2018. године, а Обавјештењем о датуму одржавања јавне расправе број: 07-36-319/17 од 23. марта 2018. године, које је достављено Радио Требињу и дневном листу „Глас Српске“. уз напомену да се овај оглас објави 26. и 29. марта 2018. године, информисани су грађани града Требиња о одржавању ове јавне расправе. Наведено обавјештење о одржавању јавне расправе је достављено Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске, „Контура“ д.о.о. Требиње, ЈП „Водовод“ Требиње, Одјељењу за привреду Града Требиња, Одјељењу за стамбено-комунале послове Града Требиња, ЗП „Електро-Херцеговина“ Требиње, „Мтел“ а.д. Бања Лука ИЈ Требиње и АД „Комунално“ Требиње. Своја мишљења су доставили „Мтел“ а.д. Бања Лука ИЈ Требиње (2. априла 2018. године), „Водовод“ АД Требиње (4. априла 2018. године), Одјељење за експлозивне материје и послове заштите од пожара Министарства унутрашњих послова Републике Српске (5. априла 2018. године) и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (3. маја 2018. године). Након одржане јавне расправе

Скупштина Града Требиња је, на сједници одржаној 2. априла 2018. године, донијела оспорену Одлуку о измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“.

На основу утврђеног чињеничног стања, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о уређењу простора и грађењу, као и одредбу члана 42. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), према којој у поступку за оцјењивање уставности и законитости општег акта Суд није ограничен захтјевом даваоца иницијативе, Суд је утврдио да доносилац акта у поступку доношења оспорене одлуке није поступио сагласно одредбама Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 3/16), који је послужио као правни основ за доношење оспорене одлуке. Наиме, овим законом прописани поступак припреме и доношења докумената просторног уређења, дакле, и Плана парцелације, је строго формалан поступак који подразумијева, између осталог, учешће законом предвиђених субјеката у свим фазама поступка, при чему је орган који је носилац припреме Плана обавезан да поступа стриктно у складу са законом прописаном процедуром. У конкретном случају, носилац припреме је морао да предложи, а Скупштина Града Требиња да у законом прописаном року, након ступања на снагу Одлуке о приступању измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиња“ број 15/17), именује савјет Плана који прати израду документа просторног уређења те, између осталог, заузима и став о усаглашености документа са документима просторног уређења, који представљају основу за његову израду.

Имајући у виду да овакав пропуст доносиоца акта чини оспорену одлуку несагласном са чланом 43. Закона, Суд је утврдио да Одлука о измјени и допуни Плана парцелације „Тодорићи 3“ („Службени гласник Града Требиње“ број 3/18) није у сагласности са Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), а чињеница да оспорена одлука није у сагласности са законом чини је неуставном са становишта члана 108. став 2. Устава, према којем прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

У погледу навода из иницијативе који се односе на неусклађеност оспореног плана са графичким дијелом Урбанистичког плана „Требиње 2015“ Суд је оцијенио да није надлежан да цијени усклађеност садржаја рјешења усвојених у различитим врстама планских аката, већ је стручна оцјена тих рјешења у надлежности других органа одређених Законом, а врши се у поступку доношења тих планова.

Цијенећи да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и да прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир

В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-29/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Имајући у виду да доносилац акта у законом прописаном року није именовao савјет плана који прати израду документа просторног уређења, оспорена одлука је несагласна са законом, а посљедишно томе и са уставним начелом уставности и законитости.

Рјешење
Број У-31/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка д) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о измјени дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци („Службени гласник Града Бања Лука“ број 18/22).

О б р а з л о ж е њ е

Ранко Паспаљ из Бање Луке и „ПАСПАЉ-КОМЕРЦ“ д.о.о. Приједор, које заступа Предраг Барош, адвокат из Бање Луке, поднијели су Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о измјени дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци број 22-013-218/22 од 28. априла 2022. године („Службени гласник Града Бања Лука“ број 18/22), коју је донијела Скупштина Града Бања Лука. У приједлогу се наводи да тачка IV став 1. ове одлуке, којим је прописан рок за израду Преднацрта плана није у сагласности са чланом 40. став 3. тачка д) Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), јер овај рок није прецизно

утврђен. Поред тога, мишљења су да је прописивање из става 2. ове тачке, према којем Приједлог плана утврђују носилац припреме плана и градоначелник, те га достављају Скупштини Града на усвајање, супротно одредби члана 50. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу, јер према овој законској одредби, само носилац припреме плана утврђује приједлог документа просторног уређења. У приједлогу се, надаље, износи став да одредбом тачке V Одлуке није одређен садржај плана, како је то предвиђено чланом 40. став 3. тачка ђ) Закона о уређењу простора и грађењу, већ се доносилац овог акта само паушално позвао на одредбе прописа који уређују питање садржаја регулационог плана. Поред наведеног, предлагачи наводе да оспорена тачка VII ове одлуке не садржи начин на који ће бити обезбијеђена средства за израду, измјену или допуну предметног регулационог плана.

У одговору на приједлог који је доставила Скупштина Града Бања Лука наводи се да је приједлог неоснован, те да је оспорена одлука у цијелости сагласна са чланом 40. Закона о уређењу простора и грађењу и чланом 108. Устава Републике Српске. Доносилац ове одлуке истиче да су у тачки IV јасно дефинисани рокови појединих фаза израде предметног документа просторног уређења, те да се одлуком о приступању изради документа просторног уређења не одређује садржај планског акта, јер је исти одређен, односно прописан, одредбама Правилника о начину израде, садржају и формирању документа просторног уређења („Службени гласник Републике Српске“ број 69/13). У одговору се такође наводи да је оспореном одлуком дефинисано да ће средстава за израду плана и трошкове у поступку његовог доношења обезбиједити Град Бања Лука, те се указује на

релевантне одредбе члана 59. Закона о локалној самоуправи, којим су прописане надлежности градоначелника, односно предвиђено је да градоначелник предлаже одлуке и друга општа акта скупштини, те подноси скупштини на усвајање, између осталог, просторни и урбанистички план и остале планске и регулаторне документе који се односе на коришћење и управљање земљиштем.

Оспорену Одлуку о измјени дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци број 22-013-218/22 од 28. априла 2022. године („Службени гласник Града Бања Лука“ број 18/22), донијела је Скупштина Града Бања Лука на основу члана 40. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19) и члана 38. Статута Града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“ бр. 14/18 и 9/19). Овом одлуком прописано је: да се приступа изради измјене дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци („Службени гласник Града Бања Лука“ бр. 22/13, 39/16, 23/17, 51/17, 40/18, 24/19 и 5/20), одређен је простор који ће бити обухваћен Планом (тачка I); дефинисан је плански период (тачка II); утврђене су смјернице за израду плана (тачка III); прописани су рок за израду Преднацрта плана и рок у којем ће Приједлог плана бити достављен Скупштини Града на усвајање (тачка IV); начин на који је одређен садржај плана (тачка V); мјесто, вријеме и начин излагања Нацрта на јавни увид и трајање увида (тачка VI); начин обезбјеђивања средстава (тачка VII); носилац припреме плана и носилац израде (тачка VIII); те да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Града Бања Лука“ (тачка IX).

Разматрајући оспорену одлуку, Суд је, прије свега, утврдио да без обзира на њен назив који гласи “Одлука о измјени дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци“ у суштини се ради о одлуци о приступању изради измјене дијела наведеног регулационог плана, што јасно произлази из преамбуле овог акта, у којој је као правни основ за његово доношење означен члан 40. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), који се односи на одлуку о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења. Поред тога, и садржај ове одлуке упућује на закључак да се ради о приступању изради измјене дијела регулационог плана, јер је тачком II став 1. предметне одлуке, прописано да се „приступа изради измјене дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци...“.

Имајући у виду ову чињеницу, Суд је оцијенио да је оспорена одлука акт темпоралног карактера, са временски ограниченим дејством, које се исцрпљује извршењем радњи које су овим актом одређене. Одлука о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења, коју доноси надлежна скупштина, је први, почетни акт у поступку припреме, израде и доношења документа просторног уређења за чију оцјену уставности и законитости је, када буде усвојен и ступи на снагу, надлежан Уставни суд. У оквиру тог поступка се може оцјењивати и одлука о приступању изради тог акта, која је једна од његових Законом прописаних фаза. По свом садржају, оспорена одлука је, превасходно, технички, процесни акт, којим се одређује извршење конкретних радњи, те стога, као такав, у тој фази поступка не подлијеже уставносудској контроли, у смислу члана 115. Устава Републике Српске.

Како је, у конкретном случају, евидентно да је поступак припреме и доношења измјена дијела Регулационог плана за простор Регионалног центра у Бањој Луци у току, Суд је одлучио да на основу члана 37. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одбаци овај приједлог, јер не постоје процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање о уставности и законитости оспорене одлуке.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-31/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

У оквиру поступка припреме, израде и доношења документа просторног уређења одлука о приступању изради тог акта је почетни технички и процесни акт којим се одређује извршење конкретних радњи, те стога, као такав, у тој фази поступка не подлијеже уставносудској контроли.

Рјешење

Број У-35/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности члана 63. став 2. тач. а) и б), члана 63. став 5. и члана 64. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и за оцјењивање уставности и законитости Уредбе о висини путарине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/19 и 81/22) и Правилника о наплати путарине („Службени гласник Републике Српске“ број 88/19).

О б р а з л о ж е њ е

Вукашин Војиновић из Лакташа, кога заступа Адвокатска фирма „Сајић“ из Бањалуке, дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за оцјењивање уставности чланова 62, 63, 64, 65. и 66. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и уставности и законитости Правилника о наплати путарине („Службени гласник Републике Српске“ број 88/19) и Уредбе о висини путарине („Службени гласник Републике Српске“

број 89/19). Из навода иницијативе произлази да давалац иницијативе суштински оспорава члан 63. став 2, тач. а. и б, члан 63. став 5 и члан 64. наведеног закона. У иницијативи се наводи да је чланом 63. став 1. оспореног закона прописано да се за употребу и коришћење јавних путева издвајају путарине у складу са прописима о акцизама, те да стога прописивање накнада за употребу и коришћење јавних путева из члана 63. став 2. оспореног закона, није у складу са уставним начелом гарантовања и заштите људских права и слобода у складу са међународним стандардима, социјалне правде и владавине права из члана 5. ал. 1, 3. и 4. Устава Републике Српске, јер по мишљењу даваоца иницијативе, овакво прописивање представља двоструку наплату исте обавезе кроз два различита правна механизма. С тим у вези у иницијативи се наводи да се накнада за коришћење, одржавање и изградњу ауто-путева и других путева у Босни и Херцеговини наплаћује од физичких и правних лица по најмање два основа, по основу Закона о јавним путевима и оспорених подзаконских аката, с једне стране, и по основу Закона о акцизама у БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 49/09, 49/14, 60/14 и 91/17), с друге стране, чиме Република Српска остварује двоструки приход по истом основу. Даље се наводи да је према Закону о јавним путевима правни основ за уређење путарине садржан у члану 63. став 1. тог закона, те да су акцизе, као посебан облик пореза уређене Законом о акцизама БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 49/09, 49/14, 60/14 и 91/17). Због наведеног давалац иницијативе сматра да су оспорени Правилник о наплати путарине и Уредба о висини путарине у супротности са чланом 63. став 1. Закона о јавним путевима, као и да доносиоци ових општих аката нису били овлашћени за доношење истих.

Народна скупштина Републике Српске није Суду доставила одговор на иницијативу.

У одговору који је Суду доставила Влада Републике Српске у форми мишљења се наводи да су наводи иницијативе паушални и неосновани. Истиче се да је Влада Републике Српске као доносилац оспорене уредбе поступила у складу са својим законским овлашћењима из члана 64. став 5. Закона о јавним путевима. Даље се наводи да се оспореном уредбом утврђује висина путарине која се наплаћује за коришћење ауто-путева и један је од извора прихода ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о, те се не односи на путарину као врсту индиректног пореза. С тим у вези у одговору се наводи да је правни основ за наплату путарине, као индиректног пореза, садржан и дефинисан у Закону о акцизама у БиХ и није материја која је уређена Законом о јавним путевима. Такође се наводи да средства прикупљена по основу акциза нису директан приход ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о, већ се она уплаћују на Јединствен рачун Управе за индиректно опорезивање БиХ. Расподјела ових средстава се врши у складу са Законом о уплатама на јединствени рачун о расподјели прихода („Службени гласник БиХ“ бр. 55/04 и 34/07), а средства прикупљена по овом основу постају приход буџета Републике Српске и распоређују се у складу са Законом о извршењу буџета. С друге стране, средства прикупљена по основу накнаде за коришћење ауто-пута прикупљају се на рачун јавних прихода, динамички се преносе на рачун крајњих корисника и не могу се користити у друге сврхе, а контролу обрачуна накнада за коришћење ауто-пута обавља управљач пута ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. у оквиру својих надлежности.

У одговору на иницијативу који је Суду доставило Министарство саобраћаја и веза Републике Српске се наводи да је министар саобраћаја и веза донио оспорени правилник у складу са својим овлашћењима из члана 64. став 5. Закона о јавним путевима. У одговору се истиче да се датом иницијативом не прецизира које одредбе Правилника о наплати путарине су у супротности са Уставом и Законом, те се иницијатива оспорава као неоснована у цијелости и предлаже се да је Суд не прихвати.

Оспореним чланом 63. став 2. тач. а) и б) и став 5. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) је прописано да се за употребу и коришћење јавних путева прописују накнаде за: јавне путеве на годишњем нивоу од регистрације моторних и прикључних возила (члан 63. став 2. тач. а), употребу и коришћење ауто-путева и брзих путева или њихових дијелова, као и објеката на путу (у даљем тексту: путарина) (члан 63. став 2. тач. б), да Влада доноси уредбу којом утврђује висину накнаде из става 2. т. а) и б) овог члана (члан 63. став 5).

Оспореним чланом 64. овог закона је прописано да се путарина из члана 63. став 2. тачка б) овог закона може увести за коришћење ауто-пута, брзог пута или њиховог дијела, ако на истом правцу постоји алтернативни јавни пут са савременим коловозом за несметано и безбједно одвијање саобраћаја (члан 64. став 1. тач. а), за коришћење моста, вијадука или тунела саграђеног ради скраћивања трасе постојећег јавног пута, ако је омогућен несметан и безбједан саобраћај на постојећој дужој траси јавног пута са савременим коловозом (члан 64. став 1. тач. б) и за коришћење објекта (мост, вијадукт или тунел) саграђеног

ради повезивања два јавна пута, ако је омогућен несметан и безбједан саобраћај на постојећој дужој траси јавног пута са савременим коловозом (члан 64. став 1. тач. в), да се на јавне путеве и путне објекте који су изграђени путем концесије или јавно-приватног партнерства примјењује став 1. овог члана (члан 64. став 2), да су путарину из става 1. и 2. овог члана дужна плаћати правна и физичка лица која користе пут (члан 64. став 3), да послове наплате путарине из става 1. овог члана и контролу наплате путарине врши управљач пута (члан 64. став 4), да министар доноси правилник којим се уређују услови и начин наплате путарине (члан 64. став 5), да Влада утврђује висину путарине из става 1. овог члана (члан 64. став 6).

Уредбу о висини путарине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/19 и 81/22) донијела је Влада Републике Српске на основу члана 63. став 5. и 8. и члана 64. став 6. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и члана 43. ст. 1. и 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08). Овом уредбом уређују се висина путарине за коришћење ауто-пута по класама возила, начин и средства плаћања путарине и стимулативни модели плаћања за електронску наплату путарине (члан 1).

Правилник о наплати путарине („Службени гласник Републике Српске“ број 88/19) донио је министар саобраћаја и веза на основу члана 64. став 5. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18). Овим правилником уређују се услови, начин и контрола наплате путарине,

систем наплате путарине, класификација возила, поступак ослобађања од плаћања путарине, стимулативни модели плаћања за електронску наплату путарине и друга питања која се односе на обављање послова наплате путарине (члан 1).

Суд је у поступку оцјењивања уставности оспорених законских одредаба и уставности и законитости оспорених подзаконских аката имао у виду да је Уставом Републике Српске утврђено да се уставно уређење Републике темељи, између осталог, на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима, на социјалној правди и владавини права (члан 5. ал. 1, 3. и 4), да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, политику и мјере за усмјеравање развоја, као и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом (тачке 6, 8. и 18. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава), да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом, да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом (члан 108).

Суд је такође имао у виду да се Законом о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) уређују правни статус управљача путева, начин коришћења јавних и некатегорисаних путева; управљање, финансирање, планирање, изградња, реконструкција, одржавање и заштита путева; концесије на јавним путевима; остваривање јавно-приватног партнерства и надзор над спровођењем овог закона (члан 1). Релевантним одредбама

овог закона је прописано: да су јавни путеви јавно добро у општој употреби, у својини Републике Српске (у даљем тексту: Република) и да је управљање, одржавање, грађење и заштита јавних путева дјелатност од посебног интереса за Републику (члан 3); да се јавни путеви разврставају на ауто-путеве, брзе путеве, магистралне путеве, регионалне путеве, локалне путеве и улице у насељу (члан 9); да је управљач пута јавно предузеће, концесионар, друго правно лице, надлежни орган јединице локалне самоуправе који је у складу са посебним законом надлежан за управљање путем (члан 16. став 1); да управљање јавним путем у смислу овог закона чини, поред осталог, планирање изградње, реконструкције и одржавања јавног пута, инвестирање у изградњу и реконструкцију јавног пута, коришћење јавног пута (организовање и контрола наплате накнада за употребу јавног пута, вршење јавних овлашћења и слично), означавање јавног пута и вођење евиденције о јавним путевима и саобраћајно-техничким подацима за те путеве, контрола и надзор пута ради безбједног и несметаног одвијања саобраћаја, отклањање недостатака који доводе до саобраћајних незгода (члан 16. став 2); да управљање и повјеравање послова грађења, реконструкције, рехабилитације, одржавања и заштите ауто-путева и брзих путева врши Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“, друштво са ограниченом одговорношћу Бањалука (члан 16. став 3); да управљање и повјеравање послова грађења реконструкције, рехабилитације, одржавања и заштите мреже магистралних и регионалних путева врши Јавно предузеће „Путеви Републике Српске“, друштво са ограниченом одговорношћу Бањалука (члан 16. став 4); да послове финансирања, обезбјеђења планске и

пројектне документације, техничко-технолошких услова за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију, одржавање, заштиту и коришћење јавних путева обезбјеђује управљач пута (члан 61); да се извори средстава за финансирање из члана 61. овог закона обезбјеђују путем домаћих и страних улагача, кредитних средстава, концесија и јавно-приватног партнерства, накнада за употребу јавних путева, буџета Републике и јединица локалне самоуправе, прихода остварених од пратећих дјелатности, осталих прихода остварених посебним прописом и донаторства (члан 62); да се за употребу и коришћење јавних путева издвајају путарине у складу са прописима о акцизама (члан 63. став 1); да контролу обрачуна и плаћања накнада из става 2. овог члана обавља управљач пута у оквиру својих надлежности (члан 63. став 3), да се средства из става 2. овог члана прикупљена на рачун јавних прихода динамички преносе на рачун крајњих корисника и не могу се користити у друге сврхе (члан 63. став 4), да Влада доноси уредбу којом утврђује висину накнаде из става 2. т. а) и б) овог члана (члан 63. став 5); да средства од накнаде из члана 63. став 2. овог закона која се односе на магистралне и регионалне путеве припадају приходима ЈП “Путеви Републике Српске” (члан 65. став 1); да средства од накнаде из члана 63. став 2. овог закона која се односе на ауто-путеве и брзе путеве припадају приходима ЈП “Аутопутеви Републике Српске” или концесионару (члан 65. став 2).

Поред наведеног, Суд је имао у виду да је Законом о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 118/08) прописано да извршну власт у Републици Српској, у складу са Уставом, врши Влада Републике Српске (члан 1. став 1), да у вршењу власти из

члана 1. овог закона Влада спроводи политику, извршава законе и друге прописе Народне скупштине и одговара за стање у Републици у свим областима из своје надлежности (члан 2), да о питањима из своје надлежности Влада доноси уредбе, одлуке, смјернице, инструкције, рјешења, закључке и друга акта, у складу са законом (члан 43. став 1), те да се уредбом ближе уређују односи од значаја за извршавање закона, утврђују начела унутрашње организације министарстава и других републичких органа управе и формирају стручне службе Владе (члан 43. став 2).

Такође, Законом о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22) је прописано да органи управе доносе правилнике, наредбе, упутства и друге опште акте, те да се правилником разрађују поједине одредбе закона или прописа Владе (члан 63. ст. 1. и 2) и да министар представља министарство, доноси прописе из члана 63. став 1. овог закона и рјешења у управним и другим појединачним стварима, одлучује о правима и дужностима запослених у министарству и одлучује о другим питањима из дјелокруга министарства (члан 76. став 2).

На основу наведеног, Суд је оцијенио да је законодавац сагласно својим уставним овлашћењима Законом о јавним путевима уредио правни статус путева, начин коришћења јавних и некатегорисаних путева, управљање, финансирање, планирање, изградњу, реконструкцију, одржавање и заштиту путева, концесије на јавним путевима, остваривање јавно-приватног партнерства и надзор над спровођењем овог закона.

Имајући у виду да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе, заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, политику и мјере за усмјеравање развоја, као и да су јавни путеви добро у општој употреби у својини Републике Српске, чије управљање, одржавање, грађење и заштита су дјелатности од посебног интереса за Републику, Суд је оцијенио да је законодавац био овлашћен да оспореним законом уреди финансирање јавних путева и изворе финансирања јавних путева, те да у оквиру истог, пропише накнаде за употребу и коришћење јавних путева, као приход управљача пута који се користи за обављање његове дјелатности. Начин на који је оспореним законским одредбама уређено плаћање накнаде за употребу и коришћење јавних путев по оцјени Суда представља ствар законодавне политике, чију оправданост и цјелисходност сагласно члану 115. Устава овај суд није надлежан да оцјењује. При томе, Суд је оцијенио да су неосновани наводи даваоца иницијативе о несагласности оспорених законских одредаба са чланом 5. ал. 1, 3. и 4. Устава Републике Српске. По оцјени Суда, давалац иницијативе погрешно закључује да оспорено прописивање представља двоструку наплату исте обавезе кроз два различита правна механизма. Путарина из члана 63. став 1. оспореног закона, као врста индиректног пореза, регулисана је Законом о акцизама у Босни и Херцеговини („Службени гласник Босне и Херцеговине“ бр. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 и 50/22), који уређује опорезивање промета и/или увоза одређених врста производа на територији Босне и Херцеговине, посебним обликом пореза - акцизом. Стога се по оцјени Суда ова врста посебног пореза не може поистовјетити са накнадама

за употребу и коришћење јавних путева из члана 63. став 2. тач. а) и б) закона, које представљају извор средстава која се прикупљају на рачун јавних прихода и динамички се преносе на рачун крајњих корисника, управљача пута, у чијој надлежности је управљање јавним путем, а у оквиру управљања и коришћење јавног пута (организовање и контрола наплата накнада за употребу јавног пута, вршење јавних овлашћења и слично).

Имајући у виду наведено, Суд је оцијенио да су неосновани и наводи даваоца иницијативе о неуставности и незаконитости оспорених општих аката, односно наводи да доносиоци оспорених подзаконских аката нису били овлашћени за доношење истих. Наиме, Суд је оцијенио да је Влада Републике Српске сагласно члану 63. став 5. и 8, члану 64. став 6. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и члану 43. ставови 1. и 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08), била овлашћена да донесе оспорену Уредбу о наплати путарине, а министар саобраћаја и веза је сагласно члану 64. став 5. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 89/13 и 83/19) и члану 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18), био овлашћен да донесе оспорени Правилник о наплати путарине.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

У складу са рјешењем Суда број: СУ-540/22 од 21. децембра 2022. године, судија проф. др Иванка Марковић је изузета од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-35/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Начин на који је оспореним законским одредбама уређено плаћање накнаде за употребу и коришћење јавних путева представља ствар законодавне политике чију оправданост и цијелисходност Уставни суд није надлежан да оцјењује.

Рјешење
Број У-39/22 од 26. априла 2023. године
Рјешење није објављено у “Службеном гласнику
Републике Српске”

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5, члана 57. тачка а) и члана 61. став 1. тачка б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Обуставља се поступак за оцјењивање уставности и законитости тачке 2. и тачке 8. Инструкције о начину пријаве за исплату једнократне новчане помоћи младима у Републици Српској број: 06.09/020-2075/22 од 1. јула 2022. године и број: 06.09/020-2075-1/22 од 1. августа 2022. године.

О б р а з л о ж е њ е

Алекса Проле из Бањалуке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости тачке 2. и тачке 8. Инструкције о начину пријаве за исплату једнократне новчане помоћи младима у Републици Српској број: 06.09/020-2075/22 од 1. јула 2022. године, коју је донио министар финансија Републике Српске. У иницијативи се наводи да је оспорена инструкција у супротности са чланом

1. и 2. Одлуке о исплати једнократне новчане помоћи младима у Републици Српској број: 04/1-012-2-2127/22 од 23. јуна 2022. године („Службени гласник Републике Српске“ број 62/02), коју је донијела Влада Републике Српске, као и са одредбама Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 115/18, 111/21 15/22 и 56/22), Закона о омладинском организовању („Службени гласник Републике Српске“ број 98/04) и члановима 5, 108. и 109. Устава Републике Српске. С тим у вези се наводи да су тачком 2. оспорене инструкције на другачији начин уређени услови за исплату једнократне новчане помоћи младима, у односу на наведену одлуку Владе, јер се одређивањем да право на једнократну новчану помоћ остварују млади који на дан 1. јула 2022. године имају од 16 до 29 година старости, односно млади рођени у периоду од 1. јула 1993. год. до 1. јула 2006. године, право на једнократну новчану помоћ заправо даје само младима до 28 година старости. Давалац иницијативе оспорава и овлашћење министра за доношење оспорене инструкције, сматрајући да је оспорена инструкција у супротности са одредбама Закона о републичкој управи, а тиме и са чланом 108. Устава Републике Српске. Такође се наводи да је доношењем оспорене инструкције донесен општи правни акт мимо законских овлашћења, који је увео ограничења у погледу старости лица која остварују право на једнократну новчану помоћ, чиме је повријеђено уставно начело владавине права из члана 5. Устава Републике Српске. Поред наведеног, у иницијативи се истиче да оспорена инструкција није ступила на снагу на начин утврђен чланом 109. Устава Републике Српске, с обзиром на то да је у тачки 8. ове инструкције одређено да она ступа на снагу даном доношења.

Доносилац оспорене инструкције није Суду доставио одговор на иницијативу.

Инструкцију о начину пријаве за исплату једнократне новчане помоћи младима у Републици Српској број: 06.09/202-2075/22 од 1. јула 2022. године донио је министар финансија Републике Српске на основу члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 115/18, 111/21, 15/22 и 56/22), а у складу с Одлуком Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-2127/22 од 23. јуна 2022. године о исплати једнократне новчане помоћи младима у Републици Српској. Накнадном измјеном инструкције о начину пријаве за исплату једнократне новчане помоћи младима број: 06.09/020-2075-1/22 од 1. августа 2022. године измијењена је тачка 7. оспорене инструкције на начин да је рок за подношење рекламације у дијелу „Пријава проблема,, или „Корекција банковног рачуна“ продужен до 10. августа 2022. године.

Овом инструкцијом Министарство финансија Републике Српске уређује начин пријаве за исплату једнократне новчане помоћи младима у Републици Српској (тачка 1). Оспореним чланом 2. ове инструкције је прописано да једнократну новчану помоћ у износу од 100 КМ остварују млади, који на дан 1. јула 2022. године имају од 16 до 29 година старости, односно млади рођени у периоду од 1. јула 1993. године до 1. јула 2006. године. Оспореним чланом 8. ове инструкције је прописано да инструкција ступа на снагу даном доношења.

Поред наведеног, Суд је узео у обзир да је тачком 4. оспорене инструкције прописано да се пријава за исплату

једнократне новчане помоћи подноси електронским путем преко портала Министарства финансија Републике Српске, путем веб-адресе <https://инп.владарс.нет/> (у даљем тексту: портал) у периоду од 5. до 25. јула 2022. године, а тачком 7. је прописано да уколико је статус пријаве из тачке 6. инструкције „пријава није прошла провјеру“ или „исплата враћена од стране банке“, подносилац пријаве има могућност подношења рекламације у дијелу „Пријава проблема“ или „Корекција банковног рачуна“ најкасније до 10. августа 2022. године.

На основу наведеног, Суд је утврдио да је оспорена инструкција по својој природи акт темпоралног карактера, чија је примјена исцрпљена даном 25. јули 2022. године као последњим даном рока у којем су се могле поднијети пријаве за исплату једнократне новчане помоћи, односно даном 10. август 2022. године као последњим даном рока за подношење рекламације везано за статус пријаве.

Имајући у виду да је оспорена инструкција, као акт временски ограниченог дејства, у току поступка пред овим судом престала да важи истеком рока на који се односила, Суд је на основу члана 57. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 104/11 и 92/12) одлучио да поступак обустави, цијенећи да није потребно донијети одлуку због тога што нису откљоњене посљедице неуставности, односно незаконитости.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је на основу члана 40. став 5.

Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Оворјешење Уставни суд је донио у саставу предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-39/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Имајући у виду да је оспорени акт временски ограниченог дејства који је у току уставносудског поступка престао да важи, Уставни суд је обуставио његово даљње вођење, цијенећи да није потребно донијети одлуку због тога што нису отклоњене посљедице неуставности, односно незаконитости.

Одлука

Број У-44/22 од 26. априла 2023. године
„Службени гласник Републике Српске“ број 43/22

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 42. став 1. и члана 60. став 1. тач. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 26. априла 2023. године, д о н и о ј е

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 83/20) и Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 60/21) нису у сагласности са Уставом Републике Српске, Законом о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08) и Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

Утврђује се да Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17, 47/19, 83/20 и 60/21) („Службени гласник Републике Српске“ број 62/22) није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

Образложење

Синдикат локалне самоуправе, управе и јавних служби Републике Српске поднио је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности и законитости Споразума о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 62/22), који су закључили Министарство управе и локалне самоуправе и Синдикат управе Републике Српске. У приједлогу се наводи да оспорени споразум није у сагласности са чланом 108. став 2. Устава Републике Српске, чланом 18. став 2. Закона о платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16), чланом 242. ст. 1, 2. и 3. и чланом 252. ст. 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21) и чланом 35. Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 67/16).

У образложењу приједлога се истиче да је Посебни колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 67/16) ступио на снагу 19. августа 2016. године, те да је закључен на период од три године, а да су Синдикат управе Републике Српске и министар управе и локалне самоуправе у Влади Републике Српске 6. јуна 2019. године, сагласно члану 252. став 2. Закона о раду, закључили Споразум о продужењу важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 47/19), којим је важење овог колективног уговора продужено до 19. августа 2020. године.

Даље се наводи да је Влада Републике Српске 17. августа 2020. године незаконито донијела Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 83/20), којим је примјена овог општег акта продужена до 30. јуна 2021. године, те дана 24. јуна 2021. године Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 60/21), којом је примјена истог продужена до 30. јуна 2022. године. Истиче се да је наведене одлуке Влада донијела једнострано, без учешћа репрезентативних синдиката, што је у супротности са чланом 240. став 3. и чланом 252. Закона о раду, чланом 18. став 2. Закона о платама запослених у органима управе Републике Српске и чланом 35. Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске, те чланом 108. став 2. Устава. Предлагач наводи да, према одредби члана 252. Закона о раду, само учесници у закључивању колективног уговора, односно искључиво стране потписнице, могу у одређеном року сагласно продужити његово важење, тако да Влада нема овлашћење да својим актом, без споразума са репрезентативним синдикатима, једнострано продужава примјену овог акта. С обзиром на то да не постоји правни континуитет у важењу Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске није се могло приступити закључивању оспореног споразума.

Предлагач не спори да је Министарство управе и локалне самоуправе упутило позив репрезентативним синдикатима да формирају одбор за преговоре ради учешћа у преговорима и закључивању новог колективног уговора,

те истиче да је, сагласно члану 242. Закона о раду, предлагач упутио приједлог Синдикату управе Републике Српске да се закључи писани споразум с циљем дефинисања битних питања која се тичу учествовања у преговорима и закључивања колективног уговора, што је, условљавајући потписивање споразума, тај синдикат, у суштини, одбио. Након изостанка формирања поменутог одбора Министарство управе и локалне самоуправе је без знања предлагача приступило закључењу оспореног споразума са Синдикатом управе Републике Српске.

Осим наведеног, предлагач истиче да су стране потписнице Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске споразумом могле продужити важење истог, под условом да су то учиниле најкасније 60 дана прије истека његовог важења, што се у конкретном случају није десило, будући да се према Одлуци о примјени одредаба посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 60/21) овај колективни уговор могао примјењивати до 1. маја 2022. године, док је оспорени споразум ступио на снагу тек 1. јула 2022. године. Имајући у виду изложено, предлагач тражи да Суд утврди да је оспорени споразум у супротности са чланом 252. став 2. Закона о раду.

Министарство управе и локалне самоуправе је Суду доставило мишљење на наводе из приједлога којим оспорава исте, истичући да је оспорени споразум у сагласности са Законом о раду, Законом о платама запослених у органима управе Републике Српске, те чланом 108. став 2. Устава. У мишљењу се образлаже да се услед постојања несагласности

репрезентативних синдиката тј. Синдиката локалне самоуправе, управе и јавних служби Републике Српске и Синдиката управе Републике Српске у погледу начина формирања одбора за преговоре нису постојали услови за преговарање о закључењу новог Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске. Због тога је Влада Републике Српске, са циљем заштите права запослених, у два наврата, 2020. и 2021. године, донијела Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 83/20 и „Службени гласник Републике Српске“ број 60/21, којом је примјена овог колективног уговора продужена до 30. јуна 2021. године, односно до 30. јуна 2022. године. Како ни у наредном периоду није било могуће отпочети преговоре за закључивање новог посебног колективног уговора, јер није постојао јасан и усаглашен став оба репрезентативна синдиката у погледу формирања одбора за преговоре, Влада Републике Српске је закључком овластила министра управе и локалне самоуправе да са репрезентативним синдикатом, потписником основног текста Посебног колективног уговора за запослене у органима управе, у име предсједника Владе, потпише споразум о продужењу важења истог. На основу предметног закључка ресорни министар је са Синдикатом управе потписао наведени споразум, а истим је продужен рок важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе до 30. јуна 2023. године.

У одговору на наводе из приједлога који је Суду доставио Синдикат управе Републике Српске се начелно тврди да потписивањем оспореног споразума нису повријеђене одредбе законских и подзаконских аката Републике Српске,

те стога ни одредба члана 108. став 2. Устава. Додатно, и овим одговором се указује да није постојала могућност да репрезентативни синдикати формирају одбор за преговоре о закључењу новог Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске, због чега је било нужно да се закључи оспорени споразум.

Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17, 47/19, 83/20 и 60/21) („Службени гласник Републике Српске“ број 62/22), закључили су 29. јуна 2022. године Министарство управе и локалне самоуправе, по овлашћењу Владе и Синдикат управе Републике Српске на основу члана 252. став 2. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21) и члана 18. став 2. Закона о платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18, 105/19 и 119/21). Споразумом је утврђено да се важење Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17, 47/19, 83/20 и 60/21) продужава до 30.6.2023. године (члан 1), те да овај споразум ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“ (члан 2).

Због цјеловитог сагледавања оспореног Споразума о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске, Суд је, на основу члана 42. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) у овом предмету оцјењивање уставности

и законитости проширио и на Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 83/20), те Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 60/21), које је донијела Влада Републике Српске. Суд сматра да је питање сагласности ових одлука са Уставом и законом од значаја за оцјењивање оспореног споразума, јер представља претходно питање од којег зависи одлучивање Суда о његовој уставности и законитости.

Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 83/20) донијела је Влада Републике Српске на основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/18). Овом одлуком је одређено да се одредбе Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17 и 47/19) примјењују до 30.6.2021. године (тачка I), те да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, а да ће се примјењивати од 19.8.2020. године (тачка II).

Одлуку о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 60/21) донијела је Влада Републике Српске на основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/18). Овом одлуком је одређено да се одредбе

Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17, 47/19 и 83/20) примјењују до 30. јуна 2022. године (тачка I), те да ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, а да ће се примјењивати од 1. јула 2021. године (тачка II).

Приликом оцјењивања уставности и законитости ових одлука, Суд је имао у виду да је чланом 90. тачка 3. Устава утврђено да Влада доноси уредбе, одлуке и друга акта за извршавање закона. Надаље, Законом о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08) прописано је да извршну власт у Републици Српској, у складу са Уставом, врши Влада Републике Српске (члан 1), да је у спровођењу извршне власти Влада надлежна да, поред осталог, доноси уредбе, одлуке, смјернице, инструкције, рјешења, закључке и друге опште и појединачне акте за извршавање закона (члан 15. тачка г), те да се одлуком прописују мјере Владе, оснивају јавне службе и друге организације, даје сагласност или потврђују општи акти органа или организација ако је таква сагласност предвиђена законом, обустављају од извршења акти министарства, органа јединица локалне самоуправе, предузећа и других органа и организација који врше јавна овлашћења и уређују друга питања од значаја за обављање послова Владе (члан 43. став 3).

На основу члана 90. тачка 3. Устава и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске Влада доноси одлуке и друге опште акте за извршавање закона, те одлуком прописује мјере Владе, оснива јавне службе и друге

организације, даје сагласност или потврђује опште акте органа или организација ако је таква сагласност предвиђена законом. С тим у вези, Суд је утврдио да Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 83/20) и Одлука о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 60/21), а којима је продужавана примјена истог, нису у функцији извршавања било којег закона, а Влада, као извршни орган власти, није овлашћена да уређује примјену овог општег акта. Поред тога, према члану 252. Закона о раду, након истека периода на који је закључен колективни уговор, искључиво стране потписнице могу својим споразумом, односно сагласном изјавом воље, регулисати питање продужења његовог важења, па тиме и примјене тог акта. Због тога је Влада, доносећи ову одлуку којом је једнострано одредила продужење примјене Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске, изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења, чиме је дошло до повреде члана 90. тачка 3. Устава, као и начела уставности и законитости из члана 108. Устава. Поред овога, Суд указује на то да Устав Републике Српске познаје искључиво институт ступања на снагу, односно важења општих правних аката, тако да прописивање продужавања примјене одредаба Посебног колективног уговора не доводи до правног континуитета у важењу, односно правној снази овог колективног уговора.

Надаље, с обзиром на то да се у приједлогу превасходно поставља питање важења Споразума о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у

органима управе Републике Српске, Суд је имао у виду и одредбу члана 252. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21), којим је прописано: да се колективни уговори закључују на период од три године (став 1), те да по истеку рока из става 1. овог члана колективни уговори престају да важе ако се учесници колективног уговора другачије не договоре најкасније 60 дана прије истека важења колективног уговора (став 2).

Приликом оцјењивања оспореног споразума Суд је узео у обзир да је чланом 18. став 2. Закона о платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 66/18, 105/19, 119/21, 68/22 и 132/22) прописано да посебни колективни уговор закључује синдикат из члана 7. став 2. овог закона и надлежни министар, по овлаштењу Владе.

Суд констатује да је чланом 7. став 2. овог закона, а на који упућује одредба из члана 18. став 2. истог, утврђено да Влада Републике Српске у току израде буџета сваке године са представницима репрезентативног гранског синдиката води преговоре о цијени рада за наредну годину.

Поред овога, Суд је имао у виду да је Посебан колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске закључен 10. августа 2016. године, између репрезентативног Синдиката управе и Министарства управе и локалне самоуправе, те да је ступио на снагу осмог дана од дана објаве у „Службеном гласнику Републике Српске“ од 11. августа 2016. године. У члану 35. истог је утврђено да се овај уговор закључује на период од три године.

Суд је исто тако имао у виду да је Споразумом о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за

запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17) („Службени гласник Републике Српске“ број 47/19) који је закључен 6. јуна 2019. године, продужено важење овог уговора до 19.8.2020. године.

На основу наведеног, а имајући у виду да је Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске закључен 29. јуна 2022. године, Суд је утврдио да је оспорени општи акт неуставан и незаконит, јер је закључен по истеку рока из члана 252. став 2. Закона о раду. Наиме, Посебни колективни уговор за запослене у органима управе закључен је 10. августа 2016. године на период од три године (према члану 35. овог уговора), а његово важење је, Споразумом о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/16, 104/17) („Службени гласник Републике Српске“ број 47/19), од 6. јуна 2019. године, продужено до 19. августа 2020. године, након чега је престао да важи, јер његови потписници нису у складу са релевантним одредбама Закона о раду поново продужили његово важење.

Узимајући у обзир да је оспорени Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у органима управе Републике Српске закључен супротно члану 252. став 2. Закона о раду, односно након престанка важења овог уговора, Суд је оцијенио да је прописивањем из оспореног општег акта нарушено и начело законитости из члана 108. Устава.

Имајући у виду да је на овај начин коначно одлучено о уставности и законитости оспореног споразума, Суд није посебно разматрао наводе предлагача којима се указује неусаглашеност овог општег акта са чланом 18. став 2. Закона о платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16), те чланом 242. ст. 1, 2. и 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

Такође, Суд није разматрао наводе из приједлога који се односе на несагласност оспореног споразума са чланом 35. предметног посебног колективног уговора, јер према члану 115. Устава овај суд није надлежан да оцјењује међусобну сагласност подзаконских општих аката.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-44/22
26. април 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Мр Џерард Селман

Будући да искључиво стране потписнице могу својим сагласним изјавама воље продужити важење колективног уговора након истека периода на који је закључен, Влада је доносећи оспорене одлуке изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења чиме је дошло до повреде уставних норми и начела.